

Styrelse/Nämnd: Kommunfullmäktige

Dag, tid: 2022-03-31, kl. 18:00

Plats: Kommunfullmäktigesalen

Övrigt: Fika ca 19.30
Information gällande omvärldsläget och informationssäkerhet

Om du som är ordinarie ledamot inte kan gå på sammanträdet ska meddelande om vem som ersätter dig snarast lämnas till kommunkansliet genom att skicka e-post till hanna.andersson@varnamo.se

Ärenden:	Dnr:	Sida:
Beslutsärenden		
1 Val av justerare		3
2 interpellation och frågor		4 - 5
3 Finnvedens gymnasium ombyggnad av kök och matsal	KS.2022.45	6 - 11
4 Krav på källsortering vid evenemang	KS.2022.9	12 - 14
5 Motion - Hälsosamma och hållbara scheman i Omsorgen	KS.2021.54	15 - 22
6 Motion - Redovisning av pågående arbete med scheman inom omsorgen från deltidskultur till heltidskultur	KS.2021.470	23 - 29
7 Motion - Motorgård till bilburna ungdomar	KS.2021.440	30 - 38
8 Verkställighet av upplåning 2022 för investeringar	KS.2021.590	39 - 42
9 Ungdomscoacher	KS.2022.92	43 - 46
10 VA-verksamhetsområde för vatten och spillvatten i området kring Hindsen	KS.2022.86	47 - 63
11 Detaljplan för del av fastigheten Västhorja 12:5 (grundskola Västhorja) i Värnamo stad	KS.2022.78	64 - 167
12 Policy - Informationssäkerhet	KS.2021.534	168 - 174
13 Fyllnadsväl		

2022-03-31

2
2(2)

14 Motioner

15 Medborgarinitiativ

175 - 178

16 Meddelande

179 - 202

17 Övriga ärenden

Camilla Rinaldo Miller
OrdförandeHanna Andersson
Sekreterare

FÖRSLAG TILL JUSTERINGSPERSONER – KOMMUNFULLMÄKTIGE 2022

KF	Justeringspersoner	Dag för justering
27/1	Hans-Göran Johansson (C) och Susanne Andersson (S)	2/2
24/2	Eva Eriksson (C) och Anette Myrvold (S)	2/3
31/3	Marie Skogefors (L) och Linda Svensson (V)	6/4
28/4	Gunnar Crona (KD) och Bo Svedberg (S)	4/5
25/5	Runar Eldebo (L) och Åke Wilhelmsson (S)	1/6
22/6	Stig Claesson (KD) och Jan Cherek (SD)	29/6
25/8	Håkan Johanson (KD) och Bo Karlsson (SD)	31/8
29/9	Terje Freij (M) och Anders Jansson (S)	5/10
27/10		
24/11		
15/12		

Vid förhinder går den som ersätter in som justeringsperson.

Tid för justering angivet datum är alltid kl.15.00 (om inte annat angetts) och plats är kommunkansliet.

Interpellation till Stefan Widerberg - SBN

Eftersom laddningsbara elbilar blir allt mer vanliga i samhället innebär det vi kommer få en ny typ av problem, speciell vad gäller elbilsbrand.

Elbilar brinner inte mer än andra bilar men när de väl gör det så är det betydligt mycket svårare att släcka samt att de utvecklar mer giftig rök än fossildrivna fordon.

Då el- och hybridbilar blir vanligare, ökar risken för bränder speciellt i färjetrafiken.

Inom EU sker en till två bilbränder ombord på färjor varje vecka.

Då batterierna brinner stiger temperaturen lätt till tusen grader. Stålet tål 700 grader varefter den mister sin styrka och hela bildäcket kan kollapsa om branden hinner sprida sig

Första branden på en färja i Azorerna innehöll en transport av elbilar vilket man inte fått höra så mycket om i svensk media men som orsakade stor förödelse. Då dessa bilar innehållande litiumbatterier brann hade man problem eftersom det var svårsläckt och till sist sjönk fartyget.

Nu har inte vi någon färjetrafik i Värnamo men om man omvandlar ett tänkbart scenario i bostadsgarage eller parkeringshus och med den förtätning som görs i centrum så bör vi vara noga om vad framtiden ger oss för nya säkerhetsaspekter.

I ett li-jonbatterier kan elektrolyten börja koka vid 80 grader och vid 150–200 grader är det point of no return. När det sker kan temperaturen skena med 5 000 grader i sekunden vilket sprider en förödelse runt sig.

Vid brand av ett litiumbatteri så frigörs vätefluorid vilket är dödligt i stora mängder.

När totalbrand sker i elbil så frigörs 2-20 kg vätefluorid och beroende på i vilket utrymme bilen står så kan detta vara dödligt. Maxdos för brandmän är 1,7 mg/m³. Vid 25 mg/m³ ger det livslånga skador och vid 139 mg/m³ är det dödligt.

I Tyskland har man i flera städer till och med resonerat att det är för stor risk att parkera elbilar i centrum på grund av den typen av brandrisk.

Man har infört förbud att parkera elbilar i bostadsgarage och parkeringshus samt att det ska vara sju meter till närmaste bil vid laddning utomhus.

GM uppmanar att bara ladda till 90 procent och inte understiga 11 mils återstående räckvidd. Ägarna bör inte heller ladda inomhus nattetid och uppmanas att parkera utomhus direkt efter avslutad laddning. Även en förmaning att man inte parkera bilen närmare än 15 meter från någon annan bil.

Mina frågor till SBN är följande;

- I samband med planering av nya bostadsområden/bostäder har man lagt in denna nya problematik med eventuell bilbränder?
- Tillåter man att man laddar bilar inomhus där laddbox saknas?
- Har man satt upp något maxantal laddstationer per parkeringsyta?
- Har räddningstjänst tillgång till en släckcontainer och tillräckligt med vatten för att släcka en elbilsbrand?
- Görs det någon kontroll att kunskap finns hos våra verkstäder att ta hand om skadat elfordon?
- Har man någon planerad plats med tillräckligt stor yta att ställa av elfordon som brunnit då de ska vara under uppsikt 3-4 veckor?

Värnamo 2022-03-16

Sverigedemokraterna

Jan Cherek

§ 39 Dnr: KS.2022.45

Finnvedens gymnasium ombyggnad av kök och matsal

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

- att** fatta startbeslut och överföra projektmedel till tekniska utskottet för investeringen om 16,5 miljoner kronor ”Finnvedens gymnasium ombyggnad av kök och matsal”, projekt 233004 samt
- att** utöka investeringsbudgeten 2022 för projekt 233004 Finnvedens gymnasium ombyggnad av kök och matsal med 12,5 miljoner kronor samt
- att** finansiering sker ur rörelsekapitalet.

Ärendebeskrivning

Tillagningsköket på Finnvedens gymnasium renoverades senast 1994 och är i behov av både renovering och ombyggnation för att tillgodose dagens krav på livsmedelshantering och arbetsmiljö. Miljöavdelningen på samhällsbyggnadsförvaltningen har den 18 november 2021 beslutat om ett föreläggande gällande vidtagande av åtgärder då lokalerna inte längre uppfyller kraven gällande underhåll och utformning för god livsmedelshygienisk praxis enligt förordning (EG) 852/2004. Inspektioner har utförts återkommande av miljöavdelningen sedan 2018 och påpekade brister har varit återkommande sedan dess. Arbetet med att åtgärda bristerna behöver påbörjas till sommaren 2022 för att inte förbudet att använda köket ska börja gälla.

I investeringsbudgeten finns avsatt 16,5 miljoner kronor för 2021. 2015 beslutade kommunfullmäktige att anvisa 5 miljoner kronor till ny storköksutrustning vid Finnvedens gymnasium, projekt 0758. Totalbudgeten blir 21,5 miljoner. Av 5 miljoner kronor för storköksutrustning har 2 866 000 kronor använts och således återstår sammantaget 18 634 000 kronor.

Kommunfullmäktige behöver fatta ett startbeslut för att avsatta medel om 16,5 miljoner kronor ska kunna användas.

Utförd projektering av rubricerat projekt har påvisat att kostnaden för genomförandet överskrider tilldelad budget. Påverkande faktorer är bland annat utökad omfattning gällande ventilation (se nedan), ändring i utformning av kök samt ändring av flöden och servering i matsal.

Forts.

Ks § 39 (forts)

Ventilationsarbetet, beräknat till 5 miljoner, var avsett att utföras i samband med projekt 235034, "Finnvedens gymnasium genomgripande ombyggnad lektionssalar, aula mm". Projekteringen har gett att ventilationsarbetet bör göras i samband med renoveringen av köket, matsal med mera. Projekt 235034 beräknas enligt investeringsplanen påbörjas 2026 och har fortfarande en låg kalkylnivå. Därför finns osäkerheter kring projektets omfattning och kostnader. Därmed är det inte lämpligt att flytta medel från det projektet till projektet Finnvedens gymnasium ombyggnad av kök och matsal.

Beskrivning av tillkommande kostnader

Ändring av flöden och servering i matsal, komplexitet i teknik och media - 7,5 miljoner kronor

Tidigareläggning av ventilationsombyggnad - 5 miljoner kronor

Totalbudget	21,5 mnkr
Ny framräknad totalbudget	- 34 mnkr
Underskott	= 12,5 mnkr

Tekniska utskottet beslutade 11 januari 2022, § 8

att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att fatta startbeslut och överföra projektmedel till tekniska utskottet för investeringen om 16,5 miljoner kronor Finnvedens gymnasium ombyggnad av kök och matsal, projekt 233004 samt

att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att utöka investeringsbudgeten för projekt 233004 Finnvedens gymnasium ombyggnad av kök och matsal med 12,5 miljoner kronor.

Beslut skickas till:

§ 8 Dnr: TU.2021.438

Finnvedens gymnasium ombyggnad av kök och matsal

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

- att** föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att fatta startbeslut och överföra projektmedel till tekniska utskottet för investeringen om 16,5 miljoner kronor ”Finnvedens gymnasium ombyggnad av kök och matsal”, projekt 233004 samt
- att** föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att utöka investeringsbudgeten för projekt 233004 Finnvedens gymnasium ombyggnad av kök och matsal med 12,5 miljoner kronor.

Ärendebeskrivning

Tillagningsköket på Finnvedens gymnasium renoverades senast 1994 och är i behov av både renovering och ombyggnation för att tillgodose dagens krav på livsmedelshantering och arbetsmiljö. Miljöavdelningen på samhällsbyggnadsförvaltningen har den 18 november 2021 beslutat om ett föreläggande gällande vidtagande av åtgärder då lokalerna inte längre uppfyller kraven gällande underhåll och utformning för god livsmedelshygienisk praxis enligt förordning (EG) 852/2004. Inspektioner har utförts återkommande av miljöavdelningen sedan 2018 och påpekade brister har varit återkommande sedan dess. Arbetet med att åtgärda bristerna behöver påbörjas till sommaren 2022 för att inte förbudet att använda köket ska börja gälla.

I investeringsbudgeten finns avsatt 16,5 miljoner kronor för 2021. 2015 beslutade kommunfullmäktige att anvisa 5 miljoner kronor till ny storköksutrustning vid Finnvedens gymnasium, projekt 0758. Totalbudgeten blir 21,5 miljoner. Av 5 miljoner kronor för storköksutrustning har 2 866 000 kronor använts och således återstår sammantaget 18 634 000 kronor.

Kommunfullmäktige behöver fatta ett startbeslut för att avsatta medel om 16,5 miljoner kronor ska kunna användas.

Utförd projektering av rubricerat projekt har påvisat att kostnaden för genomförandet överskrider tilldelad budget. Påverkande faktorer är bland annat utökad omfattning gällande ventilation (se nedan), ändring i utformning av kök samt ändring av flöden och servering i matsal.

Forts.

TU § 8 (forts.)

Ventilationsarbetet, beräknat till 5 miljoner, var avsett att utföras i samband med projekt 235034, "Finnvedens gymnasium genomgripande ombyggnad lektionssalar, aula mm". Projekteringen har gett att ventilationsarbetet bör göras i samband med renoveringen av köket, matsal med mera. Projekt 235034 beräknas enligt investeringsplanen påbörjas 2026 och har fortfarande en låg kalkylnivå. Därför finns osäkerheter kring projektets omfattning och kostnader. Därmed är det inte lämpligt att flytta medel från det projektet till projektet Finnvedens gymnasium ombyggnad av kök och matsal.

Beskrivning av tillkommande kostnader

Ändring av flöden och servering i matsal, komplexitet i teknik och media - **7,5 miljoner kronor**

Tidigareläggning av ventilationsombyggnad - **5 miljoner kronor**

Totalbudget	21,5 mnkr
Ny framräknad totalbudget	- 34 mnkr
Underskott	= 12,5 mnkr

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att fatta startbeslut och överföra projektmedel till tekniska utskottet för investeringen om 16,5 miljoner kronor Finnvedens gymnasium ombyggnad av kök och matsal, projekt 233004 samt

att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att utöka investeringsbudgeten för projekt 233004 Finnvedens gymnasium ombyggnad av kök och matsal med 12,5 miljoner kronor.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

Finnvedens gymnasium ombyggnad av kök och matsal

Ärendebeskrivning

Tillagningsköket på Finnvedens gymnasium renoverades senast 1994 och är i behov av både renovering och ombyggnation för att tillgodose dagens krav på livsmedelshantering och arbetsmiljö. Miljöavdelningen på samhällsbyggnadsförvaltningen har den 18 november 2021 beslutat om ett föreläggande gällande vidtagande av åtgärder då lokalerna inte längre uppfyller kraven gällande underhåll och utformning för god livsmedelshygienisk praxis enligt förordning (EG) 852/2004. Inspektioner har utförts återkommande av miljöavdelningen sedan 2018 och påpekade brister har varit återkommande sedan dess. Arbetet med att åtgärda bristerna behöver påbörjas till sommaren 2022 för att inte förbudet att använda köket ska börja gälla.

I investeringsbudgeten finns avsatt 16,5 miljoner kronor för 2021.

2015 beslutade kommunfullmäktige att anvisa 5 miljoner kronor till ny storköksutrustning vid Finnvedens gymnasium, projekt 0758.

Totalbudgeten blir 21,5 miljoner. Av 5 miljoner kronor för storköksutrustning har 2 866 000 kronor använts och således återstår sammantaget 18 634 000 kronor.

Kommunfullmäktige behöver fatta ett startbeslut för att avsätta medel om 16,5 miljoner kronor ska kunna användas.

Utförd projektering av rubricerat projekt har påvisat att kostnaden för genomförandet överskrider tilldelad budget. Påverkande faktorer är bland annat utökad omfattning gällande ventilation (se nedan), ändring i utformning av kök samt ändring av flöden och servering i matsal.

Ventilationsarbetet, beräknat till 5 miljoner, var avsett att utföras i samband med projekt 235034, "Finnvedens gymnasium genomgripande ombyggnad lektionssalar, aula mm".

Tekniska förvaltningen

Tekniska utskottet

Dnr: TU.2021.438

Projekteringen har gett att ventilationsarbetet bör göras i samband med renoveringen av köket, matsal med mera.

Projekt 235034 beräknas enligt investeringsplanen påbörjas 2026 och har fortfarande en låg kalkylnivå. Därför finns osäkerheter kring projektets omfattning och kostnader. Därmed är det inte lämpligt att flytta medel från det projektet till projektet Finnvedens gymnasium ombyggnad av kök och matsal.

Beskrivning av tillkommande kostnader

Ändring av flöden och servering i matsal, komplexitet i teknik och media - **7,5 miljoner kronor**

Tidigareläggning av ventilationsombyggnad - **5 miljoner kronor**

Totalbudget	21,5 mnkr
Ny framräknad totalbudget	- 34 mnkr
Underskott	= 12,5 mnkr

Beslutsförslag

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

- att** föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att fatta startbeslut och överföra projektmedel till tekniska utskottet för investeringen om 16,5 miljoner kronor ”Finnvedens gymnasium ombyggnad av kök och matsal”, projekt 233004 samt
- att** föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att utöka investeringsbudgeten för projekt 233004 Finnvedens gymnasium ombyggnad av kök och matsal med 12,5 miljoner kronor.

Linus Redevall
Projektledare

Stefan Åberg
Fastighetschef

§ 61 Dnr: KS.2022.9

Krav på källsortering vid evenemang

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att från och med 1 april 2022 ställa krav på källsortering vid evenemang genom tillståndsansökan för upplåtelse av allmän plats enligt ordningslagen.

Ärendebeskrivning

Allt avfall innebär en miljöbelastning. Att minska mängden restavfall är viktigt ur ett miljöresursperspektiv och för att främja en cirkulär ekonomi.

Vid tillfälliga arrangemang uppstår på offentliga platser en större mängd avfall än vad som vanligtvis behöver hanteras. Både nedskräpning och belastningen på soptunnor för restavfall ökar. I många fall saknas möjligheter att källsortera. Detta kan leda till att en stor del av det avfall som uppstår går till förbränning när det istället hade kunnat återvinnas och bli till nya material.

Beslut skickas till:
Kommunfullmäktige

Krav på källsortering vid evenemang

Ärendebeskrivning

Allt avfall innebär en miljöbelastning. Att minska mängden restavfall är viktigt ur ett miljöresursperspektiv och för att främja en cirkulär ekonomi.

Vid tillfälliga arrangemang uppstår på offentliga platser en större mängd avfall än vad som vanligtvis behöver hanteras. Både nedskräpning och belastningen på soptunnor för restavfall ökar. I många fall saknas möjligheter att källsortera. Detta kan leda till att en stor del av det avfall som uppstår går till förbränning när det istället hade kunnat återvinnas och bli till nya material.

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

Att från och med 1 mars 2022 ställa krav på sortering vid evenemang genom tillståndsansökan för upplåtelse av allmän plats enligt ordningslagen

Martina Palm
Miljöstrateg

Ulf Svensson
Kommundirektör

Utredning

Ett test av källsortering vid evenemang gjordes på karnevalen/SM i utomhusmatlagning under september månad 2021. Framför allt FNI-kärl från SÅM placerades ut på området. Även Stena hade insamling för knallarna. Insamlingen visade gott sorteringsresultat och även nedskräpningen som Värnamo City hanterar efter avslutat evenemang visade sig minskat än tidigare jämförbara evenemang.

För alla evenemang som planeras på allmän plats måste tillstånd sökas hos polisen. Ärendet handläggs sedan av Värnamo kommun, vars yttrande/villkor måste följas för att det tillstånd polisen skriver ska vara gällande.

Det avfall som uppstår på offentliga platser kallas kommunalt avfall och definieras som avfall från hushåll och avfall från andra källor som liknar hushållsavfall till sin art och sammansättning. Insamlingsansvaret för kommunalt avfall ligger på kommunerna (naturvårdsverket). Vid evenemang kan även verksamhetsavfall uppstå, och insamlingsansvaret ligger då på annan entreprenör.

För att öka avfallssorteringen vid evenemang där Värnamo kommun har möjlighet att påverka arrangören, föreslås därför att ett krav ställs i tillståndet för upplåtelse av allmän plats: Vid evenemang där avfall kan uppkomma på grund av evenemanget skall sortering av avfallet finnas för besökare. Antal fraktioner ska överensstämma med gällande FNI (fastighetsnära insamling), inklusive matinsamling om mat serveras på evenemanget. Om evenemanget inkluderar handlare skall även sortering finnas för verksamhetsavfall. Antal fraktioner ska i så fall överensstämma med det huvudsakliga verksamhetavfallet som uppstår.

Riskbedömning

Ökade krav på sortering kan innebära en högre kostnad för avfallshantering.

Att ta höjd för detta kan eventuellt behövas för att inte avskräcka arrangörer. Reglering kan till exempel ske i evenemangsbidrag och/eller korrigering i årligt bidrag till Värnamo City (som arrangerar de flesta större evenemangen årligen).

§ 67 Dnr: KS.2021.54

Motion - Hälsoamma och hållbara schan i Omsorgen

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta
att avslå motionen

Reservationer

Azra Muranovic (S), Michael Andersson (S), Bo Svedberg (S),
Anette Myrvold (S) och Jörgen Skärin (MP) reserverar sig mot
beslutet till förmån för Azra Muranovic (S) yrkande.

Ärendebeskrivning

I en motion till omsorgsnämnden daterad till 25 januari 2021 till skriver
Azra Muranovic, Åke Wilhelmsson, Khalid Poricanin, Mikael
Andersson och Anja Johansson genom Social-demokraterna i Värnamo
bl.a. ”att arbetsgrupper tillsammans med ledning ska genomgå
utbildning i hälsofrämjande och hållbar schanläggning.”

Motionärerna yrkar specifikt

att 1 000 000 kr avsätts under 2021 till Omsorgsnämnden
ur Verksamhetsutveckling och extra kompetensutveckling
för kompetensutveckling av schanläggning i heltidskultur,

att personal tillsammans med chefer och administration
genomgår utbildning av schanläggning i en heltidskultur
samt att detta görs på arbetstid, och

att uppdra Omsorgsnämnden att arbeta fram metoder för
strategisk och hållbar schanläggning som avvecklar delade
turer, långa helger och varannan helg.

Omsorgsförvaltningen har inkommit med skrivelse den 26 januari 2022.

Omsorgsnämnden behandlade ärendet den 12 januari 2022, § 5.

Yrkanden

Azra Muranovic (S) yrkar bifall till motionen

Beslut skickas till:
Kommunfullmäktige

§ 15 Dnr: ON.2021.10

Motion - Hälsosamma och hållbara scheman i omsorgen

Beslut

Omsorgsnämnden beslutar

att föreslå kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen.

Reservationer

Åke Wilhelmsson (S), Gun-Britt Klingberg (S) och João Figueiredo (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för Åke Wilhelmsson (S) med fleras yrkande.

Ärendebeskrivning

I en motion till omsorgsnämnden daterad till 25 januari 2021 till skriver Azra Muranovic, Åke Wilhelmsson, Khalid Poricanin, Mikael Andersson och Anja Johansson genom Social-demokraterna i Värnamo bl.a. ”att arbetsgrupper tillsammans med ledning ska genomgå utbildning i hälsofrämjande och hållbar schemaläggning.”

Motionärerna yrkar specifikt

att 1 000 000 kr avsätts under 2021 till Omsorgsnämnden ur Verksamhetsutveckling och extra kompetensutveckling för kompetensutveckling av schemaläggning i heltidskultur,

att personal tillsammans med chefer och administration genomgår utbildning av schemaläggning i en heltidskultur samt att detta görs på arbetstid, och

att uppdra Omsorgsnämnden att arbeta fram metoder för strategisk och hållbar schemaläggning som avvecklar delade turer, långa helger och varannan helg.

Omsorgsförvaltningen har inkommit med skrivelse den 26 januari 2022.

Omsorgsnämnden behandlade ärendet den 12 januari 2022, § 5.

Förslag till beslut

Omsorgsförvaltningen föreslår omsorgsnämnden besluta

att föreslå kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen.

Yrkanden

Åke Wilhelmsson (S) och Gun-Britt Klingberg (S) yrkar bifall till motionen.

Glenn Lund (M) yrkar avslag till motionen.

Beslutsordning

Ordföranden frågar om omsorgsnämnden beslutar enligt Åke Wilhelmsson (S) med fleras yrkande eller Glenn Lunds (M) yrkande och finner att nämnden beslutar enligt Glenn Lunds (M) yrkande.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

Omsorgsförvaltningen

Omsorgsnämnden

Dnr: ON.2021.10

Motion - Hälsosamma och hållbara scheman i omsorgen

Ärendebeskrivning

I en motion till omsorgsnämnden daterad till 25 januari 2021 till skriver Azra Muranovic, Åke Wilhelmsson, Khalid Poricanin, Mikael Andersson och Anja Johansson genom Socialdemokraterna i Värnamo bl.a. ”att arbetsgrupper tillsammans med ledning ska genomgå utbildning i hälsofrämjande och hållbar schemaläggning.”

Motionärerna yrkar specifikt

att 1 000 000 kr avsätts under 2021 till Omsorgsnämnden ur Verksamhetsutveckling och extra kompetensutveckling för kompetensutveckling av schemaläggning i heltidskultur,

att personal tillsammans med chefer och administration genomgår utbildning av schemaläggning i en heltidskultur samt att detta görs på arbetstid, och

att uppdra Omsorgsnämnden att arbeta fram metoder för strategisk och hållbar schemaläggning som avvecklar delade turer, långa helger och varannan helg.

Beslutsförslag

Omsorgsförvaltningen föreslår omsorgsnämnden besluta

att föreslå kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen.

Henrik Elofsson
Utvecklingsledare

Dan Lundgren
Utvecklingschef

Ulrika Gustafsson
Omsorgschef

Svar på motionen

Omsorgsförvaltningen har sedan hösten 2021 startat en kvalitetssatsning som tar ett helhetsbegrepp på hela arbetsprocessen från beslut till verkställighet. Syftet med satsningen är att, i utgångspunkt från policyn ”Heltid som norm” och arbetssättet ”Individens Behov i centrum”, samtidigt öka omsorgskvaliteten för brukare, arbetsmiljön för personal och stabilisera en god bemanningsekonomi. Kvalitetssatsningen är ett sätt att bemöta de utmaningar som vår kommun och andra kommuner mött då förvaltningar skiftat till en ”heltidsorganisation”.

De bärande punkterna i satsningen är:

- Stort fokus på arbetsplanering som möjliggör en jämnare fördelning mellan arbetstoppar och -dalar vilket i sin tur kan leda till scheman som både möter brukarnas krav och lever upp till en god arbetsmiljö.
- Arbetet leds av externa konsulter med specifik kompetens inom området som kommer med ny kunskap och kompletterar de resurser som redan finns inom förvaltningen.
- Utbildning och handledning för chefer och andra nyckelpersoner är satsningens huvudsakliga fokus.
- Kvalitetssatsningen är i sin helhet, inklusive konsultens uppdrag, finansierat genom statsbidrag via Kammarkollegiet. Detta givet Regeringsbeslut S2021/08228 om satsningar för ”Äldreomsorg – teknik, kvalitet och effektivitet med den äldre i fokus.

I mer detalj inbegriper kvalitetssatsningen följande moment:

Genomlysning

- att få en samlad bild av verksamheternas utgångsläge och status i förhållande till mål och uppdrag.
- att belysa verksamheternas förutsättningar och utmaningar i förhållande till administrativa stödresurser.

Återkoppling och måldiskussion

- Tillsammans med ansvariga chefer återkopplas genomlysningen, analys och åtgärdsförslag.
- Gemensamt arbeta fram målformuleringar som utgår från kommunen/förvaltningens och verksamheternas mål, vision och värdegrund och ringar in vad respektive verksamhet behöver fokusera på utifrån uppdraget.

Chefshandledning – enskild/grupp**Medverkan och handledning av ledningsgrupp****Hållbar beslutskedja**

- Genom att mötas om angelägna frågor mellan utförare och myndighet säkerställs en hållbar och kvalitetssäker beslutskedja. Alltifrån bra biståndsbeslut, upprättade genomförandeplaner enligt IBIC, utförande och uppföljning på såväl individ- som verksamhetsnivå möjliggör ett ständigt lärande och förädling av uppdraget.

Etablering av hälsosam planering och behovsanpassade scheman

- Möjliggöra en god ekonomisk hushållning, kontinuitet i person och tid tillsammans med en god arbetsmiljö behöver verksamheternas schema utgå och bygga på det behov verksamheternas brukare har.

Arbetet pågår just nu i genomlysningsfasen och första möten med chefer och viss handledning har initierats.

Omsorgsförvaltningen anser att den påbörjade kvalitetssatsningen väl möter motionens innehåll gällande såväl syfte, fokus, omfattning och metod. Omsorgsförvaltningen anser därför att nuvarande projekt bör utvärderas innan liknande initiativ provas parallellt.

Motion: Hälsosamma och hållbara scheman i Omsorgen

Sverige står inför en demografisk utmaning. Enligt prognoserna kommer vi i landet att ha fler äldre och barn men färre som är i arbetsför ålder och som försörjer de första två. Det innebär att alla som kan jobba också ska jobba, men det innebär också att de som är i arbete måste ha en mycket bra arbetsmiljö. Arbetsgivaren måste ta sitt ansvar för att främja ett långt arbetsliv. Arbetaren ska ges förutsättningar för att orka jobba kvar.

Att arbeta delade turer eller långa helger varannan vecka är en tradition i kommunen som också sliter på personalen. Men sådana scheman, menar kommunen, ger möjlighet till att hålla lågt personalantal i helgscheman och hålla helgtjänstgöring låg eller hög. Frågan är dock om det verkligen är hälsosamt och håller det i längden? Nej, säger vi, detta bidrar till sjukskrivning och en slitsam arbetsmiljö!

Arbetstiden och hur den förläggs är en av verksamhetens viktigaste resurser och verktyg för att säkra en bra arbetsmiljö och en bra kvalitet för brukarna. Därför måste arbetstiden förläggas med utgångspunkt i verksamhetens och brukarens behov. I takt med detta behöver verksamheten planeras på ett sätt som ytterligare förstärker en bra arbetsmiljö.

För att uppnå ett hållbart schema är delaktighet och inflytande grunden, och för att arbeta med delaktighet och inflytande i schemaläggningen behöver chefer och medarbetare ofta stöd och kompetens i hur man kan arbeta med hållbar arbetstidsförläggning. Socialdemokraterna anser att arbetsgrupper tillsammans med ledning ska genomgå utbildning i hälsofrämjande och hållbar schemaläggning. De läser gemensamt på om vad man ska tänka på för att få scheman som säkerställer en bra arbetsmiljö. Personalen och ledningen måste samverka i skapandet av ett hållbart schema, och vi ser gärna att skyddsombudet bjuds in i dessa samtal.

Liksom andra arbetsgivare i landet redan har gjort, så har vi fullt förtroende för att också Värnamo kommun kan skapa hälsosamma och hållbara scheman bland arbetsgrupperna i Omsorgsförvaltningen som också arbetar bort delade turer, långa helger och varannan helg.

Därför yrkar vi:

- att** 1 000 000 kr avsätts under 2021 till Omsorgsnämnden ur Verksamhetsutveckling och extra kompetensutveckling för kompetensutveckling av schemaläggning i heltidskultur,
- att** personal tillsammans med chefer och administration genomgår utbildning av schemaläggning i en heltidskultur samt att detta görs på arbetstid, och
- att** uppdra Omsorgsnämnder att arbeta fram metoder för strategisk och hållbar schemaläggning som avvecklar delade turer, långa helger och varannan helg.

Azra Muranovic, Åke Vilhelmsson, Khalid Poricanin, Mikael Andersson och Anja Johansson genom Socialdemokraterna i Värnamo, 25 januari 2021

§ 68 Dnr: KS.2021.470

**Motion - Redovisning av pågående arbete med
scheman inom omsorgen från deltidskultur till
heltidskultur**

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta
att bifalla motionen.

Ärendebeskrivning

Socialdemokraterna har genom Azra Muranovic och Susanne Andersson lämnat en motion daterad den 27 september 2021 där man yrkar:

att omsorgsnämnden redovisar till kommunfullmäktige hur det pågående arbetet med översyn av scheman från en deltidskultur till en heltidskultur inom omsorgen ser ut och hur långt man har kommit,
att omsorgsnämnden redovisar till kommunfullmäktige vilka resurser som nyttjats i detta arbete och vilka resurser som planeras att nyttjas,
att omsorgsnämnden redovisar vilken förväntan på arbetsmiljön som arbetet har samt vilket som är det reella utfallet hittills, samt
att redovisningen av ovanstående uppdrag sker senast februari 2022 i kommunfullmäktige.

Omsorgsförvaltningen har inkommit med skrivelse den 26 januari 2022.

Omsorgsnämnden behandlade ärendet den 12 januari 2022, § 6.

Beslut skickas till:
Kommunfullmäktige

§ 16 Dnr: ON.2021.75

Motion - Redovisning av pågående arbete med scheman inom omsorgen från deltidskultur till heltidskultur

Beslut

Omsorgsnämnden beslutar

att föreslå kommunfullmäktige besluta

att bifalla motionen.

Ärendebeskrivning

Socialdemokraterna har genom Azra Muranovic och Susanne Andersson lämnat en motion daterad den 27 september 2021 där man yrkar:

att omsorgsnämnden redovisar till kommunfullmäktige hur det pågående arbetet med översyn av scheman från en deltidskultur till en heltidskultur inom omsorgen ser ut och hur långt man har kommit,

att omsorgsnämnden redovisar till kommunfullmäktige vilka resurser som nyttjats i detta arbete och vilka resurser som planeras att nyttjas,

att omsorgsnämnden redovisar vilken förväntan på arbetsmiljön som arbetet har samt vilket som är det reella utfallet hittills, samt

att redovisningen av ovanstående uppdrag sker senast februari 2022 i kommunfullmäktige.

Omsorgsförvaltningen har inkommit med skrivelse den 26 januari 2022.

Omsorgsnämnden behandlade ärendet den 12 januari 2022, § 6.

Förslag till beslut

Omsorgsförvaltningen föreslår omsorgsnämnden besluta

att föreslå kommunfullmäktige besluta

att bifalla motionen.

Yrkanden

Glenn Lund (M) yrkar bifall till motionen.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

Motion - Redovisning av pågående arbete med scheman inom omsorgen från deltidskultur till heltidskultur

Ärendebeskrivning

Socialdemokraterna har genom Azra Muranovic och Susanne Andersson lämnat en motion daterad den 27 september 2021 där man yrkar:

att omsorgsnämnden redovisar till kommunfullmäktige hur det pågående arbetet med översyn av scheman från en deltidskultur till en heltidskultur inom omsorgen ser ut och hur långt man har kommit,

att omsorgsnämnden redovisar till kommunfullmäktige vilka resurser som nyttjats i detta arbete och vilka resurser som planeras att nyttjas,

att omsorgsnämnden redovisar vilken förväntan på arbetsmiljön som arbetet har samt vilket som är det reella utfallet hittills, samt

att redovisningen av ovanstående uppdrag sker senast februari 2022 i kommunfullmäktige.

Beslutsförslag

Omsorgsförvaltningen föreslår omsorgsnämnden besluta

att föreslå kommunfullmäktige besluta

att bifalla motionen.

Henrik Elofsson
Utvecklingsledare

Dan Lundgren
Utvecklingschef

Ulrika Gustafsson
Omsorgschef

Omsorgsförvaltningen

Omsorgsnämnden

Dnr: ON.2021.75

Svar på motion

Svar på yrkandet att omsorgsnämnden redovisar till kommunfullmäktige hur det pågående arbetet med översyn av scheman från en deltidskultur till en heltidskultur inom omsorgen ser ut och hur långt man har kommit.

Utgångspunkten för omsorgsförvaltningens pågående arbete med att öka andelen heltidstjänster, inom hela förvaltningen, är den förvaltningsövergripande "Heltidsresan" som genomfördes i nära dialog med Kommunals lokala sektion. Heltidsresan startade redan i januari 2018 och införandet avslutades i mars 2019. Under den antagna policyn "Heltid som norm" ska nästkommande utvärdering genomföras 2022 och var tredje år. Den preliminära utvärdering som genomfördes direkt efter införandet har delgivits allmänheten ([Projektet Heltidsresan närmar sig slutet](#), Värnamo.nu, 22 januari 2019) och visade att omsorgsförvaltningen ökat andelen mest av kommunens förvaltningar och över snittet om 5 procentenheter. Tendenser till minskad sjukskrivning sågs också initialt.

Som indikeras i motionärernas fråga ställer en övergång till heltid som norm nya krav på planering av arbetet. Utmaningen är erkänd och delad, t.ex. av samverkansorganisationen "Heltidsarbete som norm" som tecknats av SKR och Kommunal ([Heltid | SKR](#)). Heltidsorganisationen ska klara av att hantera arbetstoppar samtidigt som fler heltidsanställda delar på arbetet i perioder av lägre arbetsintensitet. I flertalet kommuner där detta har hanterats ur ett planeringsperspektiv har begreppet "hälsosamma scheman" blivit kritiserat från arbetstagarsidan för att innebära för frekventa helg- och nattpass, sämre arbetsmiljö och ojämn planering av arbetspass ([Hälsoscheman – Kommunalarbetaren \(ka.se\)](#)).

Omsorgsförvaltningen har identifierat samma utmaningar som andra kommuner där en heltidsresa genomförs och har därför valt att initiera en kvalitetssatsning som fortsätter att bygga på heltid som norm, men som inbegriper hela arbetsprocessen från beslut till verkställighet. Kortfattat innebär satsningen att brukarnas behov av omsorgsinsatser sätts i fokus och att organisationen från början planerar för att jämna ut arbetstoppar istället för att enbart lösa dessa med ständiga schemaomläggningar och timvikariat.

Arbetet har startat hösten 2021, fortgår genom hela 2022 följer en övergripande arbetsplanering enligt nedan:

Genomlysning

- att få en samlad bild av verksamheternas utgångsläge och status i förhållande till mål och uppdrag.
- att belysa verksamheternas förutsättningar och utmaningar i förhållande till administrativa stödresurser.

Återkoppling och måldiskussion

- Tillsammans med ansvariga chefer återkopplas genomlysningen, analys och åtgärdsförslag.
- Gemensamt arbeta fram målformuleringar som utgår från kommunen/förvaltningens och verksamheternas mål, vision och värdegrund och ringar in vad respektive verksamhet behöver fokusera på utifrån uppdraget.

Chefshandledning – enskild/grupp**Medverkan och handledning av ledningsgrupp****Hållbar beslutskedja**

- Genom att mötas om angelägna frågor mellan utförare och myndighet säkerställs en hållbar och kvalitetssäker beslutskedja. Allt ifrån bra biståndsbeslut, upprättade genomförandeplaner enligt IBIC, utförande och uppföljning på såväl individ- som verksamhetsnivå möjliggör ett ständigt lärande och förädling av uppdraget.

Etablering av Hälsosam planering och behovsanpassade scheman

- Möjliggöra en god ekonomisk hushållning, kontinuitet i person och tid tillsammans med en god arbetsmiljö behöver verksamheternas schema utgå och bygga på det behov verksamheternas brukare har.

Arbetet pågår just nu i genomlysningsfasen och första möten med chefer och viss handledning har initierats.

Svar på yrkandet att omsorgsnämnden redovisar till kommunfullmäktige vilka resurser som nyttjats i detta arbete och vilka resurser som planeras att nyttjas.

Omsorgsförvaltningen

Omsorgsnämnden

Dnr: ON.2021.75

Omsorgsförvaltningen deltar med samtliga enhetschefer i arbetet. Som arbetsledning har externa konsulter från Liljevalldalens Anstalts. Eva Liljevall är huvudsaklig projektledare hos konsulten och kontaktperson. Chefer/ledare är centrala för att verksamheten ska fungera optimalt och därför är utbildning och handledning för dessa nyckelpersoner satsningens huvudsakliga fokus.

Kvalitetssatsningen är i sin helhet, inklusive konsultens uppdrag, finansierat genom statsbidrag via Kammarkollegiet givet Regeringsbeslut S2021/08228 om satsningar för "Äldreomsorg – teknik, kvalitet och effektivitet med den äldre i fokus".

Arbetet inbegriper också deltagande från myndighetsenheten, samtliga i omsorgsförvaltningens ledning och stödpersoner från enheten för kvalitet och utveckling.

Svar på yrkandet att omsorgsnämnden redovisar vilken förväntan på arbetsmiljön som arbetet har samt vilket som är det reella utfallet hittills.

Målet med kvalitetssatsningen är att möjliggöra potentialen som heltidsorganisationen erbjuder genom att brukarperspektivet och arbetsmiljön förbättras med god bemanningsekonomi. Parallellt med kvalitetssatsningen är även enheten för kvalitet och utveckling involverade i ett samarbetsprojekt på särskilt boende Linneberg som bl.a. sätter personalens kompetensutveckling och psykosociala arbetsmiljö i fokus. Ett delmål med detta pilotprojekt är att etablera mätmetoder som på sikt kan användas för att följa arbetsmiljön noggrant inom hela äldreomsorgen och därigenom utvärdera effekten av kvalitetssatsningar på lång sikt. Utvärdering av sjukskrivningstal och andra personalfaktorer kommer också att göras som en del av Heltidsresan, men det bör nämnas att pågående pandemi ska beaktas vid all utvärdering som utgår från dessa indikatorer, särskilt gällande åren 2020–2022.

Svar på yrkandet att redovisningen av ovanstående uppdrag sker senast februari 2022 i kommunfullmäktige.

Ovanstående redovisning kommer att beredas i omsorgsnämnden den 2 februari 2022 för att tas upp för redovisning i kommunfullmäktige den 22 februari 2022.

MOTION: REDOVISNING AV PÅGÅENDE ARBETE MED SCHEMAN INOM OMSORGEN FRÅN DELTIDSKULTUR TILL HELTIDSKULTUR

Om Värnamo kommun ska växa och få fler invånare måste också bostäder, skolor och arbetstillfällen växa för att möta det nya behovet. Det innebär också att kommunen som arbetsgivare måste ligga i framkanten och skapa attraktiva tjänster som ger medarbetare arbetsglädje, mening, sammanhang men också ork att arbeta kvar. Vi kan inte påstå att det är så inom Omsorgsförvaltningen i Värnamo kommun. Vi har fantastiska medarbetare som ställer upp för sin organisation och är lojala men som också säger ifrån sedan länge att deras sätt att arbeta inte är hållbart. Jag pratar framför allt om undersköterskorna och deras vardag.

Socialdemokraterna har i budget 2021 och budget 2022 lagt undan pengar för just översyn av schemaläggning, hållbara och attraktiva arbetspass och kompetensförsörjning. Vi har då mötts av Alliansens budskap att man redan gör detta i kommunen. Nu när vi börjar se slutet på år 2021 så kan det vara på sin plats att den folkvalda församlingen också blir varse om vilket arbete som genomförs i organisationen.

Därför yrkar Socialdemokraterna på:

att Omsorgsnämnden redovisar till kommunfullmäktige hur det pågående arbetet med översyn av scheman från en deltidskultur till en heltidskultur inom omsorgen ser ut och hur långt man har kommit,

att Omsorgsnämnden redovisar till kommunfullmäktige vilka resurser som nyttjats i detta arbete och vilka resurser som planeras att nyttjas,

att Omsorgsnämnden redovisar vilken förväntan på arbetsmiljön som arbetet har samt vilket som är det reella utfallet hittills, samt

att Redovisningen av ovanstående uppdrag sker senast februari 2022 i kommunfullmäktige.

Den Socialdemokratiska kommunfullmäktigegruppen i Värnamo kommun
genom

Azra Muranovic och Susanne Andersson

2021-09-27

§ 76 Dnr: KS.2021.440

Motion - Motorgård till bilburna ungdomar

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att bifalla motionen samt,

att utvärdera och redovisa effekten av motorgård för bilburna ungdomar inom ett år

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen har den 19 oktober 2021 beslutat att remitterat motionen ”motorgård till motorburna ungdomar” till medborgarnämnden att besvara senast den 14 januari 2022

Sverigedemokraterna i Värnamo har lämnat en motion innefattande yrkande om:

- att Värnamo Kommun verkar för att tillhandahålla en motorgård där ungdomarna kan mötas.
- att Värnamo Kommun verkar för att stödja bilburna ungdomar att starta upp en förening.

Medborgarnämnden beslutade 16 februari 2022 § 11 att föreslå kommunfullmäktige besluta att bifalla motionen.

Yrkanden

Azra Muranovic (S) tilläggsyrkande att man utvärdera effekten av motorgård för bilburna ungdomar inom ett år.

Ordförande ställer proposition på Azra Muranovic (S) tilläggsyrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt detta.

Beslut skickas till:
Kommunfullmäktige

§ 11 Dnr: MBN.2021.70

Motion - Motorgård till bilburna ungdomar

Beslut

Medborgarnämnden beslutar

att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige besluta

att bifalla motionen.

Ärendebeskrivning

En motion om att utreda förutsättningarna för en motorgård till bilburna ungdomar har från kommunstyrelsen den 19 oktober 2021; §323 remitterats till medborgarnämnden. Nämnden skall enligt beslut ta ställning till följande:

att Värnamo Kommun verkar för att tillhandahålla en motorgård där ungdomarna kan mötas. Samt

att Värnamo Kommun verkar för att stödja bilburna ungdomar att starta upp en förening.

Förslag till beslut

att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige besluta

att bifalla motionen.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

Motion - Motorgård till bilburna ungdomar

Ärendebeskrivning

En motion om att utreda förutsättningarna för en motorgård till bilburna ungdomar har från kommunstyrelsen den 19 oktober 2021; §323 remitterats till medborgarnämnden. Nämnden skall enligt beslut ta ställning till följande:

att Värnamo Kommun verkar för att tillhandahålla en motorgård där ungdomarna kan mötas. Samt

att Värnamo Kommun verkar för att stödja bilburna ungdomar att starta upp en förening.

Medborgarförvaltningen ställer sig positiv till att verka för tillhandahållandet av en motorgård till motorburna ungdomar. I dialog med länets två kommuner visar det att det är möjligt för en kommun att verka för en motorgård. Inom länet har förvaltningen identifierat två kommuner som arbetar med, eller är i uppstart av motorgård, Habo kommun och Gnosjö kommun. Förvaltningen har inte tittat på aktuella lokaler, förvaltningen har inte heller tagit ställning till ekonomiska förutsättningar i denna utredning.

Beslutsförslag

Medborgarförvaltningen föreslår medborgarnämnden besluta

att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige besluta

att bifalla motionen.

Hanna Andersson
Kanslisekreterare

Utredning

Motion i sammanfattning

Sverigedemokraterna menar att de som är motorintresserade också måste få träffas och dela sitt intresse med varandra. Det är viktigt att skapa förutsättningar för en meningsfull fritid för alla ungdomar, även de som inte är intresserade av idrott eller kultur. Sverigedemokraterna anser att de motorburna ungdomarna behöver stöttning från kommunen gällande att utöva sitt motorintresse. Kommunen kan hjälpa till så ungdomarna i tätorten kan starta upp en förening, få tillgång till en motorgård med en fikahörna eller liknande, där de med samma intresse kan träffas, bygga gemenskap, prata, meka och skruva på sina bilar och där de kan umgås under ordnade former.

Detta som idag upplevs som problem kan utvecklas till en samlad mötesplats där fältassistenter och polis har möjlighet att informera ungdomarna om regler och lagar.

Motorgård i andra kommuner

Habo kommun

bedriver sedan 2018 motorgård för ungdomar åldern 15 - 18 år. Verksamheten bedrivs i kommunal regi, med en anställd fritidsledare som har ansvar för verksamheten på 80%. Sedan starten 2018 har ca 120 ungdomar använt motorgården för att reparera, uppdatera och på annat sätt förbättra sina a-traktorer. Verksamheten har även vid ett tillfälle köpt in en begagnad a-traktor för att arbeta med, som ungdomarna lade cirka tre tusen timmar på. Habo uppskattar att en uppstart av motorgård kostar mellan 50 000 och 100 000 kr i inköp av verktyg och annan nödvändig inredning. Verksamheten bedrivs i en av Habo kommun hyrd lokal, kostnaden för denna lokal uppskattas till 10 000 kronor/månad. Det tillkommer vissa kringkostnader såsom förbrukningsmaterial.

Verksamheten är öppen efter överenskommelse med de ungdomar som nyttjar motorgården igenomsnitt två till tre dagar per vecka. Lokala näringslivet har varit stöttande i form av sponsring både gällande transport av trasiga fordon och med stöd av material till de a-traktorer det arbetas med.

Gnosjö kommun

Arbetar just nu med att starta upp en motorgård, där finansieringen består av kommunala medel om 150 tusen kronor. Målet är att motorgården skall drivas av frivilligkrafter såsom engagerande föräldrar, föreningsliv och företag i kommunen. Uppdraget att starta motorgård har givits fältsekreterare i Gnosjö kommun.

De medel som Gnosjö kommun har avsatt skall användas till inköp av verktyg och andra nödvändiga installationer samt hyra. Motorgården har kommunal finansiering för 2022 så som beslut ligger nu. Målet är att motorgården långsiktigt skall bedrivas som förening med egen styrelse och ekonomi. I samtal med Andreas Stålbrand som är projektledare (Fältsekreterare Gnosjö kommun) framkommer ett stort intresse bland både näringsliv och föreningsliv att bidra på olika sätt både med sponsring och kunskap och kompetens i att bedriva verksamheten. De utmaningar som just nu finns är att finna en lämplig lokal, här tittar Gnosjö kommun på både centralorten Gnosjö och lokaler i Hillerstorp. Skulle det bli aktuellt med lokal i Hillerstorp erbjuder Gnosjö kommun Värnamo kommun att vara delaktiga i någon form.

Sammanfattning

Förvaltningens samlade bild är att det är fullt genomförbart att bedriva motorgård för ungdomar i Värnamo kommun. Med anledning av Covid-19 har förvaltningen inte involverat motorburen ungdom i denna skrivelse utan inhämtat information via påbörjad uppstart respektive befintlig motorgård. Förvaltningen bedömer att en motorgård i Värnamo kommun bör bedrivas med stort stöd av civilsamhället, där motorburna ungdomar, föreningsliv, näringsliv och kommun gemensamt arbetar med att finna former för uppstart och drift av motorgården. Under förutsättning att kommunstyrelsen beslutar om att avsätta medel till motorgården, bör uppdraget att verka för detta ges till medborgarförvaltningen som en del av det förvaltningens förebyggande arbete. Andra kommunala enheter kan komma att behöva engageras då kunskap om bland annat

Medborgarförvaltningen

Medborgarnämnden

Dnr: KS.2021.440

föreningsliv, lokaler samt ungdomars behov finns inom andra
förvaltningar i kommunen.

§ Dnr: KS.2021.440

Motioner, godkännande av kansliremisser

Beslut

beslutar

att remittera motionerna enligt nedan att besvaras senast den 14 januari 2022.

1. Motion – Motorgård för bilburna ungdomar; remiss medborgarnämnden. Dnr KS.2021.440.
2. Motion – Diskriminering; remiss kommunledningsförvaltningen /HR-avdelningen. Dnr KS.2021.445.
3. Motion – Hållbart byggande och framtida energiförsörjning vid exploatering av kommunal tomtmark; remiss kommunledningsförvaltningen / Mark- och exploatering. Dnr KS.2021.447.
4. Motion – Införande av 30 timmars arbetsvecka – på prov; remiss kommunledningsförvaltningen / HR-avdelningen. Dnr KS.2021.457.
5. Motion – Fartreducerande åtgärder; remiss samhällsbyggnadsnämnden. Dnr KS.2021.467.
6. Motion – Redovisning av pågående arbete med scheman inom omsorgen från deltidskultur till heltidskultur; remiss omsorgsnämnden. Dnr KS.2021.470.

Beslut skickas till:
Medborgarnämnden
Kommunledningsförvaltningen
Samhällsbyggnadsnämnden
Omsorgsnämnden

§ 142 Dnr: KS.2021.440

Motion - Motorgård till bilburna ungdomar

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att remittera motionen till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Bifogad motion av Jan Cherek (SD) och Bengt Lundström (SD) föredras.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

Motion – Motorgård till bilburna ungdomar!

Att åka omkring i en A-traktor har blivit en livsstil och växande ungdomskultur för många unga.

I Värnamo möts bilintresserade ungdomar och har bilträffar på diverse parkeringar runt om i centrum, på industri- och handelsområden. Bilintresset är stort och det finns även en social sida utöver det gemensamma motorintresset som är viktigt för ungdomarna. Detta motorintresse kan i förlängningen ge upphov till utbildning och sedermera arbete hos bilhandlare och bilverkstäder.

Men det är inte helt problemfritt då det finns de som anser att de motorburna ungdomarna stör. Det spelas ibland hög musik och sladdas sena kvällar och nätter.

Sverigedemokraterna menar att de som är motorintresserade måste också få träffas och dela sitt intresse med varandra. Det är ungdomar som det annars inte görs så mycket för, men det är viktigt att det finns förutsättningar för en meningsfull fritid för alla ungdomar, även för de som inte är intresserad av idrott eller kultur.

Sverigedemokraterna anser att de motorburna ungdomarna behöver stöttning från kommunen gällande att utöva sitt motorintresse. Att kommunen hjälper till så ungdomarna i tätorten kan starta upp en förening, få tillgång till en motorgård med en fikahörna eller liknande, där de med samma intresse kan träffas, bygga gemenskap, prata, meka och skruva på sina bilar.

Där de kan spela musik och umgås under ordnade former.

Detta som idag upplevs som problem kan utvecklas till en samlad mötesplats där fältassistenter och polis har möjlighet att informera ungdomarna om regler och lagar.

Med anledning av detta yrkar Sverigedemokraterna:

- att Värnamo Kommun verkar för att tillhandahålla en motorgård där ungdomarna kan mötas.
- att Värnamo Kommun verkar för att stödja bilburna ungdomar att starta upp en förening.

Värnamo den 9/9 2021

Sverigedemokraterna genom

Jan Cherek

Bengt Lundström

§ 69 Dnr: KS.2021.590

Verkställighet av upplåning 2022 för investeringar

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

- att** ekonomichefen har rätt, att för kommunstyrelsens räkning under 2022, eller tills nytt beslut tas, nyupplåna, det vill säga öka kommunens skulder med totalt 126 000 000 kronor till sammanlagt maximalt 646 000 000 kronor,
- att** ekonomichefen har rätt att för kommunstyrelsens räkning under 2022 omsätta lån, det vill säga låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under år 2022,
- att** beslut om lånetidens längd, i likhet med tidigare antagen delegationsordning om utseende av långgivare och villkor för lån, delegeras till ekonomichefen, samt
- att** återrapportering ska ske till kommunstyrelsen så snart upplåning genomförs.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade 2022-01-27, §5 om upplåningsram 2022 för investeringar. Beslutet innebär en låneram på maximalt 646 000 000 kronor under 2022. Detta belopp ersätter tidigare låneram på 639 000 000 kronor som gällde under 2021.

Den aktuella låneskulden är i nuläget 520 000 000 kronor. Under 2021 har låneskulden ökat med 100 000 000 kronor.

De stora investeringar som genomförs innebär att kommunens likvida medel påverkas. Behov av ytterligare upplåning finns om investeringarna fullföljs i den takt som budgeteras och prognosticerats. Avsikten är att dela upp lånebeloppet i preliminärt sju till tio olika lån och att upplåning sker successivt under 2022 och först efter att behov uppstår. Löptiden för lånen kommer att ligga mellan två och fem år beroende på inkomna offerter. Ingen löpande amortering föreslås ske utan detta kommer i så fall att ske i samband med att lånen förfaller eller när omsättning sker. Inriktningen är att en del av de nya lånen ska vara så kallade ”gröna lån”.

Forts.

Ks § 69 (forts.)

Förslag till beslut

att ekonomichefen har rätt, att för kommunstyrelsens räkning under 2022, eller tills nytt beslut tas, nyupplåna, det vill säga öka kommunens skulder med totalt 126 000 000 kronor till sammanlagt maximalt 646 000 000 kronor,

att ekonomichefen har rätt att för kommunstyrelsens räkning under 2022 omsätta lån, det vill säga låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under år 2022,

att beslut om lånetidens längd, i likhet med tidigare antagen delegationsordning om utseende av långivare och villkor för lån, delegeras till ekonomichefen, samt

att återslaggning ska ske till kommunstyrelsen så snart upplåning genomförs.

Beslut skickas till:
Ekonomi
Kommunfullmäktige

Verkställighet av upplåning 2022 för investeringar

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade 2022-01-27, §5 om upplåningsram 2022 för investeringar. Beslutet innebär en låneram på maximalt 646 000 000 kronor under 2022. Detta belopp ersätter tidigare låneram på 639 000 000 kronor som gällde under 2021.

Den aktuella låneskulden är i nuläget 520 000 000 kronor. Under 2021 har låneskulden ökat med 100 000 000 kronor.

De stora investeringar som genomförs innebär att kommunens likvida medel påverkas. Behov av ytterligare upplåning finns om investeringarna fullföljs i den takt som budgeteras och prognosticerats.

Avsikten är att dela upp lånebeloppet i preliminärt sju till tio olika lån och att upplåning sker successivt under 2022 och först efter att behov uppstår. Löptiden för lånen kommer att ligga mellan två och fem år beroende på inkomna offerter. Ingen löpande amortering föreslås ske utan detta kommer i så fall att ske i samband med att lånen förfaller eller när omsättning sker. Inriktningen är att en del av de nya lånen ska vara så kallade ”gröna lån”.

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

Att ekonomichefen har rätt, att för kommunstyrelsens räkning under 2022, eller tills nytt beslut tas, nyupplåna, det vill säga öka kommunens skulder med totalt 126 000 000 kronor till sammanlagt maximalt 646 000 000 kronor,

Att ekonomichefen har rätt att för kommunstyrelsens räkning under 2022 omsätta lån, det vill säga låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under år 2022,

Kommunledningsförvaltningen

Kommunstyrelsen

Dnr:KS.2021.590

Att beslut om lånetidens längd, i likhet med tidigare antagen delegationsordning om utseende av långivare och villkor för lån, delegeras till ekonomichefen, samt

Att återrapportering ska ske till kommunstyrelsen så snart upplåning genomförts.

Hanna Andersson
Kanslisekreterare

§ 97 Dnr: KS.2022.92

Ungdomscoacher

Beslut

Kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

- att** för år 2022 överföra de 700 000 kronor som är avsatta för framtagandet av ungdomspolitiskt program från kommunledningsförvaltningen till kulturförvaltningen, samt
- att** finansieringen på 350 000 kronor för ytterligare en heltidstjänst som ungdomscoach för år 2023 hänskjuts till budgetberedningen.

Ärendebeskrivning

Regeringens mål för ungdomspolitik lyder: ”Alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.”

Under arbetet med att ta fram en plan för ungdomspolitik i Värnamo kommun har det blivit tydligt att det behövs ett strukturerat och målinriktat arbete för att öka förutsättningarna för att nå regeringens mål. Ungdomar i Värnamo uttrycker att de gärna vill ha mer kunskap om kommunen och även kunna påverka i frågor som berör dem. Det ska dock inte ske via sociala medier, utan att det bör finnas tjänstepersoner som arbetar med deras frågor tillsammans med dem och kan fungera som en kanal till beslutsfattarna.

För att kunna arbeta vidare med plan för ungdomspolitik och för att det ska finnas rimliga förutsättningar att uppfylla regeringens mål för ungdomspolitiken, finns behov av två tjänster som ungdomscoacher.

Kommunstyrelsen beslutade 2022-03-08 § 89 att överlämna ärendet till nästa sammanträde.

Förslag till beslut

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

- att** överföra 700 000 kronor för framtagandet av ungdomspolitiskt program från kommunledningsförvaltningen till kulturförvaltningen
- att** tilldela kulturnämnden ytterligare 350 000 kronor för ytterligare en heltidstjänst som ungdomscoach.

Beslut skickas till:
Kommunfullmäktige

Ungdomscoacher

Ärendebeskrivning

Regeringens mål för ungdomspolitik lyder: ”Alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.”

Under arbetet med att ta fram en plan för ungdomspolitik i Värnamo kommun har det blivit tydligt att det behövs ett strukturerat och målinriktat arbete för att öka förutsättningarna för att nå regeringens mål. Ungdomar i Värnamo uttrycker att de gärna vill ha mer kunskap om kommunen och även kunna påverka i frågor som berör dem. Det ska dock inte ske via sociala medier, utan att det bör finnas tjänstepersoner som arbetar med deras frågor tillsammans med dem och kan fungera som en kanal till beslutsfattarna.

För att kunna arbeta vidare med plan för ungdomspolitik och för att det ska finnas rimliga förutsättningar att uppfylla regeringens mål för ungdomspolitik, finns behov av två tjänster som ungdomscoacher.

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att överföra 700 000 kronor för framtagandet av ungdomspolitiskt program från Kommunledningsförvaltningen till Kulturförvaltningen.

att tilldela kulturnämnden ytterligare 350 000 kronor för ytterligare en heltidstjänst som ungdomscoach.

Lisa Lidén
Landsbygdsutvecklare

Ulf Svensson
Kommundirektör

Utredning

2017 gjordes en ungdomsutredning i Värnamo kommun. Den föreslog fem åtgärder för att öka ungdomars möjlighet att påverka i frågor som berör dem: att använda sig av Lupp (en ungdomsenkät av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor), bilda ett ungdomsråd, att anställa en ungdomsstrateg på heltid, att utveckla fritidsgårdsverksamheten och att ge ungdomarna en lokal i Gummifabriken. Av dessa åtgärder är de tre första genomförda och avslutade, medan de två senare kräver ett fortsatt samarbete med kommunens unga för att ge goda resultat.

2020 beslutade kommunfullmäktige att ett ungdomspolitiskt program för Värnamo kommun ska arbetas fram av kommunledningsförvaltningen. Detta omfattande arbete resulterar i en plan för ungdomspolitik som i mars månad kommer att föreslås. Planen är ett långsiktigt strategiskt dokument som ska öka måluppfyllelsen för att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen som Regeringens ungdomspolitiska mål lyder.

Under arbetet med plan för ungdomspolitik har ungdomar varit med och påverkat hur planen ska se ut. De uttrycker ett stort intresse bland sin generation att delta i demokratin och kunna påverka mer än de nu kan. Lokal, nationell och internationell statistik pekar också tydligt på att unga har ett stort intresse för samhällsfrågor som berör dem, men de vet inte hur de ska gå till väga. Det framkommer tydligt att kommunens unga vill ha kanaler, mål och rutiner för hur de ska kunna ha inflytande över samhällsutvecklingen. De vill inte att sociala medier blir en enkel lösning, utan vill att det ska finnas tjänstepersoner som arbetar för och med dem. Samtidigt uttrycker de tjänstepersoner och politiker som varit med under arbetets gång att de behöver stöd i hur man jobbar effektivt och framgångsrikt i frågor där de unga behöver vara representerade. De upplever att ungas tankar och idéer är svåra att samla.

För att uppfylla regeringens mål för ungdomspolitik, samt arbeta enligt den kommande planen för ungdomspolitik i Värnamo kommun, behövs tjänstepersoner som leder arbetet, dels genom att finnas i ungdomarnas vardag, dels genom att stötta förvaltningarnas nämnder och tjänstepersoner. Dessa tjänster behöver också vara tills vidare, då tidigare erfarenheter visar att detta är ett långsiktigt arbete och inte ett projekt.

§ 89 Dnr: KS.2022.92

Ungdomscoacher

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att överlämna ärendet till nästa sammanträde

Ärendebeskrivning

Regeringens mål för ungdomspolitik lyder: ”Alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.”

Under arbetet med att ta fram en plan för ungdomspolitik i Värnamo kommun har det blivit tydligt att det behövs ett strukturerat och målinriktat arbete för att öka förutsättningarna för att nå regeringens mål. Ungdomar i Värnamo uttrycker att de gärna vill ha mer kunskap om kommunen och även kunna påverka i frågor som berör dem. Det ska dock inte ske via sociala medier, utan att det bör finnas tjänstepersoner som arbetar med deras frågor tillsammans med dem och kan fungera som en kanal till beslutsfattarna.

För att kunna arbeta vidare med plan för ungdomspolitik och för att det ska finnas rimliga förutsättningar att uppfylla regeringens mål för ungdomspolitik, finns behov av två tjänster som ungdomscoacher.

Förslag till beslut

att tilldela kulturnämnden medel för ytterligare en heltidstjänst som ungdomscoach.

Beslut skickas till:

Utvecklingsavdelningen

§ 82 Dnr: KS.2022.86

VA-verksamhetsområde för vatten och spillvatten i området kring Hindsen

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att godkänna VA-verksamhetsområdet enligt karta över området samt,

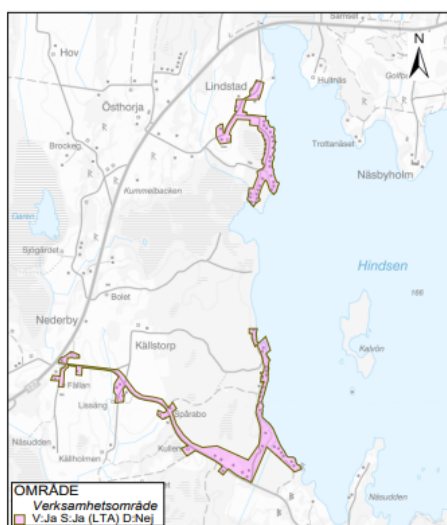
att fastställa nytt verksamhetsområde för vatten och spillavlopp för angivna fastigheter.

Ärendebeskrivning

Enligt lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) ska kommunen inrätta verksamhetsområden när behov av vattenleverans och omhändertagande av spillvatten finns. Länsstyrelsen har 9 februari 2011 förelagt Värnamo kommun att bygga ut allmänt vatten och spillvatten i området kring Hindsen-Lindstad.

Området är utbyggt och klart sedan 2014. Länsstyrelsen har kontaktat Tekniska förvaltningen och vill ha beslutet gällande verksamhetsområde för vatten och spillavlopp i området kring Hindsen-Lindstad. Detta beslut har inte fattats trots att området är färdigbyggt.

I enlighet med vattentjänstlagen ska det klart framgå vilka fastigheter som innefattas i kommunens verksamhetsområde för VA samt vilka vattentjänster som avses. De fastigheter som föreslås ingå i kommunalt VA-verksamhetsområde framgår av kartan nedan.

Forts.

KS § 82 (forts.)

Nedan listas fastighetsbeteckningen för de fastigheter som föreslås ingå i verksamhetsområdet tillsammans med vattentjänster för respektive fastighet.

Fastighetsbeteckning	Fastighetsbeteckning	Fastighetsbeteckning	Fastighetsbeteckning
HINDSEKIND 1:120	KÄLLSTORP 1:16	NEDERBY 2:8	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:26
HINDSEKIND 1:121	KÄLLSTORP 1:17	NEDERBY 5:1	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:27
HINDSEKIND 1:124	KÄLLSTORP 1:18	VÄRNAMO-LINDSTAD 1:19	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:28
HINDSEKIND 1:139	KÄLLSTORP 1:20	VÄRNAMO-LINDSTAD 1:4	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:29
HINDSEKIND 1:152	KÄLLSTORP 1:22	VÄRNAMO-LINDSTAD 1:5	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:30
HINDSEKIND 2:12	KÄLLSTORP 1:23	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:10	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:31
HINDSEKIND 2:13	KÄLLSTORP 1:24	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:10	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:32
HINDSEKIND 2:15	KÄLLSTORP 1:25	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:11	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:33
HINDSEKIND 2:16	KÄLLSTORP 1:26	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:14	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:34
HINDSEKIND 2:17	KÄLLSTORP 1:27	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:15	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:35
HINDSEKIND 2:18	KÄLLSTORP 1:28	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:16	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:36
HINDSEKIND 2:19	KÄLLSTORP 1:31	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:17	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:37
HINDSEKIND 2:20	KÄLLSTORP 1:5	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:18	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:38
HINDSEKIND 2:21	KÄLLSTORP 1:5	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:19	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:39
HINDSEKIND 2:22	KÄLLSTORP 1:8	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:20	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:40
HINDSEKIND 2:23	KÄLLSTORP 1:8	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:21	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:41
HINDSEKIND 2:24	KÄLLSTORP 1:9	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:22	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:8
KÄLLSTORP 1:12	NEDERBY 2:3	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:23	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:9
KÄLLSTORP 1:13	NEDERBY 2:5	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:24	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:9
KÄLLSTORP 1:14	NEDERBY 2:6	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:25	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:9

Tekniska utskottet beslutade 15 februari § 23

föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige
att godkänna VA-verksamhetsområdet enligt karta över området samt
att fastställa nytt verksamhetsområde för vatten och spillavlopp för
angivna fastigheter.

Beslut skickas till:
Tekniska förvaltningen

§ Dnr: KS.2022.86

VA-verksamhetsområde för vatten och spillvatten i området kring Hindsen

Beslut

beslutar

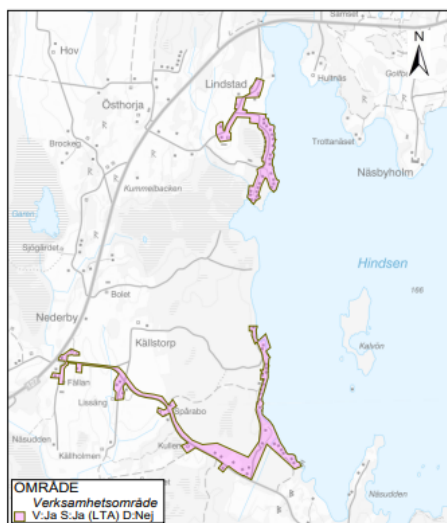
- att** föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att godkänna VA-verksamhetsområdet enligt karta över området samt
- att** föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att fastställa nytt verksamhetsområde för vatten och spillavlopp för angivna fastigheter.

Ärendebeskrivning

Enligt lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) ska kommunen inrätta verksamhetsområden när behov av vattenleverans och omhändertagande av spillvatten finns. Länsstyrelsen har 9 februari 2011 förelagt Värnamo kommun att bygga ut allmänt vatten och spillvatten i området kring Hindsen-Lindstad.

Området är utbyggt och klart sedan 2014. Länsstyrelsen har kontaktat Tekniska förvaltningen och vill ha beslutet gällande verksamhetsområde för vatten och spillavlopp i området kring Hindsen-Lindstad. Detta beslut har inte fattats trots att området är färdigbyggt.

I enlighet med vattentjänstlagen ska det klart framgå vilka fastigheter som innefattas i kommunens verksamhetsområde för VA samt vilka vattentjänster som avses. De fastigheter som föreslås ingå i kommunalt VA-verksamhetsområde framgår av kartan nedan.

Forts.

TU § 23 (forts.)

Nedan listas fastighetsbeteckningen för de fastigheter som föreslås ingå i verksamhetsområdet tillsammans med vattentjänster för respektive fastighet.

Fastighetsbeteckning	Fastighetsbeteckning	Fastighetsbeteckning	Fastighetsbeteckning
HINDSEKIND 1:120	KÄLLSTORP 1:16	NEDERBY 2:8	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:26
HINDSEKIND 1:121	KÄLLSTORP 1:17	NEDERBY 5:1	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:27
HINDSEKIND 1:124	KÄLLSTORP 1:18	VÄRNAMO-LINDSTAD 1:19	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:28
HINDSEKIND 1:139	KÄLLSTORP 1:20	VÄRNAMO-LINDSTAD 1:4	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:29
HINDSEKIND 1:152	KÄLLSTORP 1:22	VÄRNAMO-LINDSTAD 1:5	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:30
HINDSEKIND 2:12	KÄLLSTORP 1:23	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:10	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:31
HINDSEKIND 2:13	KÄLLSTORP 1:24	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:10	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:32
HINDSEKIND 2:15	KÄLLSTORP 1:25	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:11	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:33
HINDSEKIND 2:16	KÄLLSTORP 1:26	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:14	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:34
HINDSEKIND 2:17	KÄLLSTORP 1:27	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:15	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:35
HINDSEKIND 2:18	KÄLLSTORP 1:28	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:16	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:36
HINDSEKIND 2:19	KÄLLSTORP 1:31	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:17	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:37
HINDSEKIND 2:20	KÄLLSTORP 1:5	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:18	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:38
HINDSEKIND 2:21	KÄLLSTORP 1:5	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:19	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:39
HINDSEKIND 2:22	KÄLLSTORP 1:8	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:20	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:40
HINDSEKIND 2:23	KÄLLSTORP 1:8	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:21	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:41
HINDSEKIND 2:24	KÄLLSTORP 1:9	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:22	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:8
KÄLLSTORP 1:12	NEDERBY 2:3	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:23	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:9
KÄLLSTORP 1:13	NEDERBY 2:5	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:24	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:9
KÄLLSTORP 1:14	NEDERBY 2:6	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:25	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:9

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

- att** föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att godkänna VA-verksamhetsområdet enligt karta över området samt
- att** föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att fastställa nytt verksamhetsområde för vatten och spillavlopp för angivna fastigheter.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

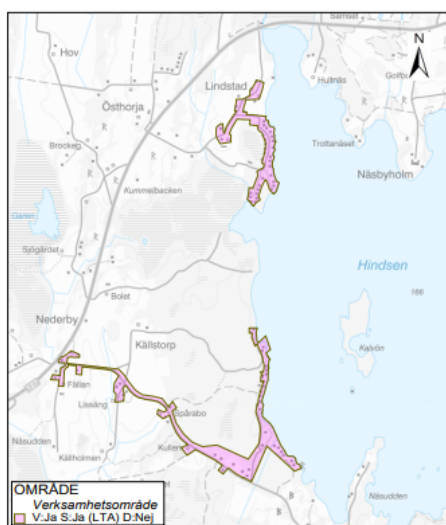
VA-verksamhetsområde för vatten och spillvatten i området kring Hindsen

Ärendebeskrivning

Enligt lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) ska kommunen inrätta verksamhetsområden när behov av vattenleverans och omhändertagande av spillvatten finns. Länsstyrelsen har förelagt Värnamo kommun 2011-02-09 att bygga ut allmänt vatten och spillvatten i området kring Hindsen-Lindstad.

Området är utbyggt och klart sedan 2014. Länsstyrelsen har kontaktat Tekniska förvaltningen och vill ha beslutet gällande verksamhetsområde för vatten och spillavlopp i området kring Hindsen-Lindstad. Detta beslut har inte tagits trots att området är färdigbyggt.

I enlighet med vattentjänstlagen ska det klart framgå vilka fastigheter som innefattas i kommunens verksamhetsområde för VA samt vilka vattentjänster som avses. De fastigheter som föreslås ingå i kommunalt VA-verksamhetsområde framgår av kartan nedan.

Tekniska förvaltningen

Tekniska utskottet

Dnr: KS.2022.86

Nedan listas de fastigheter som föreslås ingå i verksamhetsområdet tillsammans med vattentjänster för respektive fastighet.

Fastighetsbeteckning	Fastighetsbeteckning	Fastighetsbeteckning	Fastighetsbeteckning
HINDSEKIND 1:120	KÄLLSTORP 1:16	NEDERBY 2:8	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:26
HINDSEKIND 1:121	KÄLLSTORP 1:17	NEDERBY 5:1	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:27
HINDSEKIND 1:124	KÄLLSTORP 1:18	VÄRNAMO-LINDSTAD 1:19	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:28
HINDSEKIND 1:139	KÄLLSTORP 1:20	VÄRNAMO-LINDSTAD 1:4	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:29
HINDSEKIND 1:152	KÄLLSTORP 1:22	VÄRNAMO-LINDSTAD 1:5	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:30
HINDSEKIND 2:12	KÄLLSTORP 1:23	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:10	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:31
HINDSEKIND 2:13	KÄLLSTORP 1:24	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:10	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:32
HINDSEKIND 2:15	KÄLLSTORP 1:25	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:11	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:33
HINDSEKIND 2:16	KÄLLSTORP 1:26	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:14	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:34
HINDSEKIND 2:17	KÄLLSTORP 1:27	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:15	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:35
HINDSEKIND 2:18	KÄLLSTORP 1:28	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:16	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:36
HINDSEKIND 2:19	KÄLLSTORP 1:31	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:17	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:37
HINDSEKIND 2:20	KÄLLSTORP 1:5	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:18	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:38
HINDSEKIND 2:21	KÄLLSTORP 1:5	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:19	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:39
HINDSEKIND 2:22	KÄLLSTORP 1:8	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:20	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:40
HINDSEKIND 2:23	KÄLLSTORP 1:8	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:21	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:41
HINDSEKIND 2:24	KÄLLSTORP 1:9	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:22	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:8
KÄLLSTORP 1:12	NEDERBY 2:3	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:23	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:9
KÄLLSTORP 1:13	NEDERBY 2:5	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:24	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:9
KÄLLSTORP 1:14	NEDERBY 2:6	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:25	VÄRNAMO-LINDSTAD 2:9

Beslutsförslag

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att godkänna VA-verksamhetsområdet enligt karta över området samt

att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att fastställa nytt verksamhetsområde för vatten och spillavlopp för angivna fastigheter.

Hanna Andersson
Kanslisekreterare

Jesper du Rietz
Förvaltningschef

Annelie Johansson
Miljö- och samhällsbyggnads-
avdelningen
036-39 50 72

Värnamo kommun
Stadshuset
331 83 VÄRNAMO

Föreläggande om att anordna allmän vatten- och avloppsanläggning i område vid Hindsen, Värnamo kommun

Beslut

Länsstyrelsen förelägger Värnamo kommun, med stöd av 6 och 51 §§ lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster, att ordna allmän vatten- och avloppsanläggning för befintliga och planerade fastigheter i det område vid sjön Hindsen, som i bilaga 1 har markerats med en svart begränsningslinje.

Den allmänna vatten- och avloppsanläggningen ska vara beslutad och tagen i drift senast vid utgången av år 2012 avseende den södra delen omfattande Nederby, Källstorp och delar av Hindsekind samt vid utgången av år 2014 avseende den norra delen omfattande Lindstad. Beträffande Näsudden och Näsbyholm avser Länsstyrelsen att återkomma i den fortsatta dialogen om områden med prioritet 2.

Kommunens beslut med tillhörande karta över verksamhetsområdet inom vilken allmänna vattentjänster kommer att tillgodoses ska inges till Länsstyrelsen senast sex månader efter genomförd utbyggnad. Kartan ska även inges digitalt (shapefil) i format RT90 eller SWEREF 99.

Bakgrund

Det aktuella området utgörs av samlad bebyggelse i olika grupperingar insprängd i ett öppet landskap med större och mindre gårdar inklusive två herrgårdsmiljöer. Sammanlagt finns ca 100 bostadshus i två delområden; Nederby, Källstorp och Hindsekind i söder respektive Lindstad, Östhorja och Näsbyholm i norr. Avståndet till Värnamo tätort varierar mellan en dryg kilometer och ca sex kilometer. Områdets utsträckning från söder till norr är ca fem kilometer. Flertalet fastigheter inom området är avstyckade. Inom området finns även obebyggda tomter.

Området omfattas dels av två detaljplaner för mindre delområden i norr och söder; Detaljplan för Utökning av Värnamo golfbana i Näsbyholm från 2002 och Detaljplan för Hindsekind 1:35 Näsudden från 2006 samt dels av Områdesbestämmelser nordväst om sjön Hindsen inom riksintresse för kulturminnesvård från 2010. Strandskyddet vid Hindsen är utvidgat till 200 meter.

Inom området finns blandad bebyggelse med såväl fritidshus som permanenta bostäder. Omkring 50 % är permanentboende. Fritidshusen är i huvudsak koncentrerade till två strandnära områden med ca 20 hus vardera längs med sjön; östra Lindstad i norr respektive östra Källstorp i söder. I norr finns golfbana med tillhörande butik och restaurang och i söder en frekventerad badplats med restaurang. Närheten till Värnamo tätort medför att området är föremål för en successiv omvandling från fritidsboende till permanentboende

I kommunens översiktsplan från år 2002 är målsättningen att behålla herrgårdsskapet kring Hindsen i huvudsakligen oförändrat skick. Områdesbestämmelserna från 2010 har därför en utökad bygglovplikt för stora delar av området. I den fördjupade översiktsplanen för Värnamo stad från 2006 ställer sig kommunen positiv till att pröva ny bebyggelse inom området, med en exploatering på ca 40 nya bostäder. Vid uppförande av flera bostadshus kan krav på detaljplan bli aktuellt, enligt planen.

Hindsen är en stor näringsfattig klarvattensjö med ett största djup noterat till 19 meter. Sjön ingår i Lagans vattensystem. Hindsen har två utlopp och en lång teoretisk omsättningstid, vilket är sällsynt i regionen. Hindsen är av riksintresse för både kulturmiljövården och naturvården och är ett Natura 2000-område med Gynnsam bevarandestatus. Invid sydöstra stranden av Hindsen finns naturreservatet Rusarebo äng, som även är Natura 2000-område. Hindsen är reservvattentäkt för Värnamo tätort.

Avloppsförsörjning i området är löst genom enskilda avlopp med låg standard inom respektive fastighet eller tomt. Vattenförsörjningen i området är löst genom grävda och borrhälsbrunnar inom respektive fastighet eller tomt. Det finns ett förbud mot att anordna privata avloppsanläggningar närmare än 200 meter från Hindsen som skydd för reservvattentäkten. Avståndet från det aktuella områdets västra kant till kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp är ca två kilometer. Utsträckningen av området är härifrån ca tre kilometer i södra delen och ca fem kilometer i norra.

Parallellt med framtagande av områdesbestämmelser har kommunen genomfört en avloppsinventering och VA-utredning för området nordväst om Hindsen inför en eventuell utbyggnad av kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp. Inventeringen har gett vid handen att merparten av befintliga avloppsanläggningar inte längre uppfyller kraven på en god avloppsrening. Förekommande brister medför en ökad risk för att såväl yt- som grundvattnet i området kan förorenas med avloppsvatten.

Marken inom området är låglänt och de topografiska förhållandena bedöms som mindre lämpliga för att åstadkomma en fullgod infiltration och rening av uppkommet avloppsvatten utan risk för kontaminering av grund- och ytvatten i området. Enligt områdesbestämmelserna medför kravet på 200 me-

ters avstånd från Hindsen att anläggande av avloppsanläggning inom vissa områden avsevärt försvåras och fördröjas och ibland är direkt olämpligt.

Enligt länsstyrelsernas regleringsbrev för åren 2009 respektive år 2010 ska de länsstyrelser som ingår i Västerhavets, Södra Östersjöns och Norra Östersjöns vattendistrikt, genom att vidareutveckla sitt arbete med samordning och stödjande insatser, förbättra förutsättningarna för kommuner och fastighetsägare att minska utsläppen från enskilda avlopp. Vidare ska länsstyrelserna, i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar, redovisa insatser beträffande tillsyn och vägledning avseende enskilda avlopp samt tillsyn enligt 6 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

År 2009 initierade Länsstyrelsen ett länsövergripande tillsynsprojekt gällande 6 § lagen om allmänna vattentjänster. Den 28 maj 2009 träffade Länsstyrelsen representanter för plan- och bygg, tekniska samt miljö- och hälsoskydd i Värnamo kommun, i syfte att inleda en dialog kring VA-planering i samlad eller förtätad bebyggelse och s.k. omvandlingsområden. Vid mötet fördes en diskussion kring vilka bebyggelseområden som idag är anslutna till verksamhetsområde för allmän vatten- och avloppsanläggning, vilka områden som kommer att anslutas till allmän VA-anläggning inom de närmsta åren samt vilken VA-status som för närvarande råder i områden med samlad eller förtätad bebyggelse.

Länsstyrelsen har med utgångspunkt från de diskussioner som fördes vid mötet prioriterat vilka områden med förtätad/samlad bebyggelse som myndigheten anser bör bli föremål för utbyggnad enligt 6 § lagen allmän vattentjänster. Kommunstyrelsen tillskrevs den 4 juni 2009 med en begäran om en tid- och handlingsplan för det fortsatta arbetet gällande följande områden:

- Vidöstern (tillkommande bebyggelse)
- Hindsen – Lindstad

Av redovisningen ska framgå vilket år nuvarande bebyggelse kan anslutas till allmän vatten- och avloppsanläggning, en karta utvisande tillkommande verksamhetsområde och hur vatten och avlopp avses lösas, dvs. om anslutning kommer att ske via allmän avloppsanläggning/dricksvattentäkt på plats eller genom överföringsledning till kommunalt avloppsreningsverk/ vattenverk (ange vilka).

Kommunen har den 15 mars 2010 (§ 121, dnr KS 2010.010) inkommit med en redovisning av vilken framgår att den samlade bebyggelsen utefter Vidöstern ansluts till kommunalt ledningsnät, och att verksamhetsområdet utvidgas efterhand och vid behov. Enstaka bebyggelse kan medges enskild avloppsanläggning.

Beträffande det aktuella området nordväst om sjön Hindsen har kommunfullmäktige i januari 2010 beslutat att ta in det i verksamhetsområdet för

kommunens allmänna VA-anläggning. Ledningsnätet kommer att byggas ut under 2010-2011 och anslutas till ledningsnätet i Värnamo stad.

Miljö- och bygglovschefen har den 28 maj 2010 meddelat att utbyggnaden har påbörjats på en kortare sträcka som kommunen äger respektive har avtalsservitut för. Huvuddelen av utbyggnaden dröjer eftersom lantmäteriförordningen drar ut på tiden. På grund av motstånd från vissa markägare har kommunen fått projektera och räkna på flera olika alternativ. Vid förrättningsammansammanträde den 15 juni är det kommunens förhoppning att få en ledningsrätt innan semestern. Om beslutet inte överklagas räknar kommunen med att komma igång till hösten. Anläggningen bör då kunna tas i drift inför nästa sommar.

Den 15 december 2010 har VA-chefen meddelat att Hindsenprojektet på grund av svårigheter med marklösen delats upp i två etapper. Första etappen som omfattar Nederby och Källstorp påbörjas efter nyår och beräknas kunna tas i drift till sommaren. Starten för andra etappen som omfattar Lindstad är osäker. Där ska ledningarna samförläggas med en reservvattenledning från Hindsen. Eftersom det finns motstående markägarintressen har lantmätaren inte medgett ledningsrätt så länge kommunen inte har tillstånd för vattentäkt. Arbetet med att ta fram en ansökan pågår.

Länsstyrelsens beslut har föregåtts av ett flertal kontakter med utpekade representanter för kommunen. Lägesrapporteringen har haft som syfte att följa upp kommunens åtaganden gällande det strategiska VA-arbetet samt att kontrollera att planerade och projekterade utbyggnader av det allmänna verksamhetsområdet genomförs enligt tidsplan.

Lagstöd

Av 6 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster framgår att kommunen, om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska

1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och
2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän VA-anläggning.

Enligt 51 § lagen om allmänna vattentjänster utövar länsstyrelserna tillsyn över att kommunen fullgör sin skyldighet enligt 6 § samma lag, dvs. att tillgodose behovet av vattentjänster. Länsstyrelsen får förelägga kommunen att fullgöra skyldigheten. Länsstyrelsen kan förena föreläggandet med vite.

I proposition 2005/06:78 "Allmänna vattentjänster" framgår bl.a. att kommunernas roll i samhällsplaneringen och i miljö- och hälsoskyddsfrågor gör tillhandahållandet av vattentjänster till ett sådant allmänt intresse för kom-

muninvånarna att kommunen enligt kommunallagen måste anses ha befogenhet att ordna sådana tjänster. När förutsättningarna är sådana att kommunen behöver se till att vattenförsörjning och avlopp ordnas och fastighetsägarna inte själva kan enas om att man vill lösa VA-frågorna på egen hand är det enligt regeringens mening mest rimligt att kommunen fullgör sitt ansvar med en allmän anläggning.

Vidare framgår att all bebyggelse som betjänas av eller ligger inom det område där förutsättningarna för kommunens utbyggnadsskyldighet är uppfyllda bör omfattas av verksamhetsområde för allmän VA-anläggning. Fastighetsägare som är helt beroende av kommunens VA-tjänster, bör således erbjudas likvärdiga VA-rättsliga förhållanden jämfört med de fastighetsägare som ligger inom verksamhetsområde.

Om förutsättning enligt 6 § nämnda lag är uppfyllt inträder en skyldighet för kommunen att ordna allmän anläggning för avlopp oavsett om detaljplan finns för området eller inte. En generell tillämpning att inte införliva områden utan detaljplan i verksamhetsområde är inte förenlig med lagen om allmänna vattentjänster.

Kommunens skyldighet att ordna en allmän VA-anläggning gäller sedan den 1 januari 2007 såväl när en sådan anläggning behövs av hänsyn till skyddet av människors hälsa som av hänsyn till skyddet till miljön. Skyldigheten gäller så länge behovet finns kvar.

För att hälsorekvisitet ska anses vara uppfyllt krävs att det kan förväntas att den allmänna VA-anläggningen förhindrar eller åtminstone väsentligt motverkar påtagliga olägenheter på människors hälsa. Eftersom skyldigheten att inrätta en VA-anläggning knutits till behovet av hälsoskydd, har skyldigheten inte ansetts omfatta krav på att inrätta en allmän VA-anläggning för att tillgodose industriella anläggningars behov av vattentjänster.

För att miljörekvisitet ska anses vara uppfyllt krävs att det kan förväntas att den allmänna VA-anläggningen förhindrar eller åtminstone väsentligt motverkar påtagliga olägenheter i miljön. Definitionen av avloppsvatten återfinns i 9 kap. 2 § miljöbalken, vilket innebär att miljörekvisitet kan användas för såväl spillvatten från hushåll och industrier, lakvatten från deponier, kylvatten från industriprocesser och värmesystem som dagvatten och dränvatten. Vid tolkning av miljörekvisitet är det viktigt att tillgodose intresset av en god hushållning med naturresurserna. Hushållningsaspekten kan dock inte ensam ligga till grund för kommunens utbyggnadsskyldighet.

Enligt äldre praxis behövs det en något så när samlad bebyggelse av 20-30 fastigheter som underlag för att ställa krav på en allmän VA-anläggning. En utbyggnad av en befintlig eller planerad allmän VA-anläggning kan dock ske för betydligt färre fastigheter. I praxis har till och med enstaka fastigheter i

närhet till befintligt verksamhetsområde ansetts ha ett så nära samband med bebyggelsen inom verksamhetsområdet att fastigheternas VA-frågor ska lösas i det större sammanhanget med denna bebyggelse.

Det senare görs även gällande i ny praxis av vilken framgår att kraven på utbyggnad av det allmänna verksamhetsområdet, särskilt vid bedömning av miljöaspekten, kan ställas på områden med endast ett fåtal fastigheter. Till exempel har Miljööverdomstolen den 8 juni 2010 (M 7788-09) i fråga om prövning av föreläggande om att ordna verksamhetsområde för allmän VA-anläggning i Eslövs kommun gjort gällande att även andra värden kan vara gällande – i detta fall förekomst av tjockskalig målarmussla i recipienten.

Motivering

MILJÖMÅLEN

Enligt det nationella miljökvalitetsmålet **Ingen övergödning** ska halterna av gödande ämnen i mark och vatten inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningarna för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten, t.ex. som dricksvatten eller för fiske, bad och rekreatiönsändamål.

Av de regionala delmålen för Jönköpings län framgår att transporten av fosforföreningar (vattenburna utsläpp från mänsklig verksamhet) till sjöar vattendrag år 2010 ska ha minskat med minst 10 % från 1995 års nivå. De största minskningarna ska ske i de känsligaste områdena. På motsvarande sätt ska transporten av kväve per avrinningsområde ha minskat med 15 % år 2010 jämfört med medel för åren 1991-1995.

För att undersöka hur långt vi kommit vad gäller de regionala delmålen har Länsstyrelsen låtit utvärdera näringssituationen i länets sjöar och vattendrag. Av Länsstyrelsens rapport 2010:06 "Näringstillståndet i länets sjöar och vattendrag 2004-2008 - förslag till åtgärder" framgår att totalfosfor respektive totalkväve i Lagan inte visar några tydliga trender. Halterna bedöms som måttligt höga respektive höga. Transporten av fosfor ligger under jämförelsemedeltalet 1991-1995, och delmålet "minskade transporter av fosfor fram till 2010 jämfört med 1995 års nivå" är uppnått. Transporten 2008 uppgår till 11,3 ton. Kvävetransporten 2008 ligger över jämförelsemedeltal och det är en bra bit kvar till delmålet "en minskning av kvävetransporten med 15 % fram till 2010 jämfört med 1995 års medeltal".

Resultaten visar att det föreligger ett behov av att vidta ytterligare åtgärder för att minska såväl direkta som diffusa utsläpp av fosfor och kväve till vatten. I rapporten föreslås åtgärder inom bland annat enskilda avlopp (hög kravnivå) och anslutning till verksamhetsområde för allmänna vattentjänster som nödvändiga.

I Jönköpings läns åtgärdsprogram "Vattnets miljömål", som utgår från de nationella miljö kvalitetsmålen Ingen övergödning, Bara naturlig försurning, Levande sjöar och vattendrag samt Myllrande våtmarker, återfinns ett tydligt krav på kommunal VA-planering enligt nedan.

Ingen övergödning (IÖ9). Alla kommuner ska ta fram en avloppsstrategi. Kommunerna i Jönköpings län ska senast vid utgången av år 2011 ha en kommunövergripande avloppsstrategi som ligger till grund för kommande exploatering samt utbyggnad av enskilt, gemensamt och kommunalt vatten och avlopp. Åtgärden bidrar till åtgärd 36 och 37 i vattenförvaltningens åtgärdsprogram.

VATTENDIREKTIVET

Av åtgärdsprogrammen för vattenförvaltningen, antagna av Vattenmyndigheterna i Södra Östersjön och Västerhavet den 22 december 2009, framgår att kommunerna ska ställa krav på hög skyddsnivå för enskilda avlopp som bidrar till att en vattenförekomst inte uppnår eller riskerar att inte uppnå god ekologisk status. Vidare framgår att kommunerna i samverkan med Länsstyrelsen ska utveckla vatten- och avloppsplaner, särskilt i områden med vattenförekomster som inte uppnår eller riskerar att inte uppnå god ekologisk status, god kemisk status eller god kvantitativ status samt utveckla sin planläggning med hänsyn till antagna miljö kvalitetsnormer för vatten.

Åtgärdsprogram 33. Kommunerna behöver ställa krav på hög skyddsnivå för enskilda avlopp som bidrar till att en vattenförekomst inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå god ekologisk status.

Åtgärds punkt 36. Kommunerna behöver utveckla sin planläggning och prövning så att miljö kvalitetsnormerna för vatten uppnås och inte överträds.

Åtgärds punkt 37. Kommunerna behöver, i samverkan med länsstyrelserna, utveckla vatten- och avloppsvattenplaner, särskilt i områden med vattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status, god kemisk status eller god kvantitativ status.

Det för beslutet aktuella området ligger utmed sjön Hindsen, som via sin norra utloppså Lillån mynnar i Härån. Härån mynnar i Karlsforsdammen som är en del av Lagans huvudfåra. I söder rinner en mindre del av vattnet via Borån ner i Årån och vidare ut i Lagan via sjön Flåren och Skålån. Enligt VattenInformationsSystem Sverige, VISS bedöms vattenförekomsten Hindsen (nr SE634580-139854) ha God ekologisk status. Det är undersökningar bottenlevande smådjur (bottenfauna) och fisksamhället som har avgjort statusen. Undersökningar av växtplankton och vattenväxter (makrofytter) visar dock Hög status. Bedömningen stärks av mätningar av näringsäm-

net fosfor, försurning (pH) och siktdjup. Fosfor och siktdjup visar Hög status och försurning visar God status. Den hydromorfologiska påverkan är liten. Det innebär att sjöns vattennivå och utlopp i stort sett inte är påverkat av människan. Vattenmyndigheten har bedömt att det finns skäl att fastställa miljökvalitetsnormen till god ekologisk status med tidsfrist till 2015.

Enligt bevarandeplan för Natura 2000-området Hindsen från 2006-09-26 häckar vid sjön bl.a. storlom, fiskgjuse samt en fisktärnekoloni. Bland typiska vattenväxter finns braxengräs, notblomster, strandpryl, sylört och strandranunkel. I de strandnära områdena påträffas den rödlistade blågrön-algen sjöhjortron, Nostoc zetterstedti. Förekommande fiskarter i Hindsen är ål, gädda, sik, sutare, mört, lake, gers och abborre. Sedan 1986 finns signalkräfta vars bestånd i dag är måttligt. I bottenfaunan förekommer den regionalt sällsynta bäcksländan Molannodes tinctus.

Hindsen är klassad som ett nationellt särskilt värdefullt vatten ur naturvårdssynpunkt. Enligt bevarandeplanen får sjön Hindsen anses som något påverkad, främst beroende på den innan kalkningen relativt omfattande försurningspåverkan. Sjön bedöms för närvarande inte som försurningspåverkad och kalkas därför inte längre. Enligt Vattenmyndigheten finns det en risk för att Hindsen inte uppnår God status år 2015 om dagens kalkning avslutas för tidigt.

Enligt VattenInformationsSystem Sverige, VISS bedöms vattenförekomsten Lillån (nr SE634781-139847) ha God ekologisk status. Det är mätningar av näringsämnet fosfor samt försurning (pH) som har avgjort statusen. Inga biologiska undersökningar är gjorda. Vattenmyndigheten har bedömt att det finns skäl att fastställa miljökvalitetsnormen till god ekologisk status med tidsfrist till 2015.

Enligt VattenInformationsSystem Sverige, VISS bedöms vattenförekomsten Borån, bäcken mellan Flåren och Hindsen, (nr SE633289-140104) ha Måttlig ekologisk status. Det är förhöjda halter av näringsämnet fosfor i vattnet som har avgjort statusen. Förhöjda fosforhalter är tecken på övergödning. Det kan leda till syrebrist och förändringar i ekosystemet. Vattendraget har en relativt stor hydromorfologisk påverkan. Detta innebär att människan genom rensning och omgrävning har förändrat vattenmiljön, vilket kan skada djur- och växtlivet. Det finns också dammar eller andra hinder som hindrar vattenlevande växter och djur från att sprida sig. Mätningar av försurning (pH) visar God status. Inga biologiska undersökningar är gjorda. Vattenmyndigheten har bedömt att det finns skäl att fastställa miljökvalitetsnormen till god ekologisk status med tidsfrist till 2021

Den årliga beräknade transporten av antropogent fosfor för hela Lagans avrinningsområde uppgår till ca 23,6 ton (SMED), vilket är ungefär 40 % av den totala transporten. Motsvarande siffror för Vidösterns utlopp är totalt

5,7 ton antropogent fosfor, vilket är ungefär hälften av den totala transporten. Den antropogena nettotransporten i Vidösterns utlopp (efter retention) är ungefär 3,4 ton per år, vilket är ungefär 30 % av den totala transporten. Av den transporten kommer 28 % från jordbruk, 29 % från avloppsreningsverk, 18 % från enskilda avlopp och 13 % från industri.

MILJÖ- OCH HÄLSOASPEKTER

Orenat avloppsvatten kan antas innehålla följande mängder av föroreningar (Naturvårdsverkets handbok om enskilt avlopp, NFS 2006:7)

	Urin g/p, d	Fekalier + papper g/p, d	BDT g/p, d	Tot. per person g/p, d	Halt mg/l ¹
BOD7	5	15	28	48	280 (150-350)
Tot-P	1	0,5	0,5 (0,15–0,6) ²	2	12 (5-15)
Tot-N	11	1,5	1,4	14	80

Utsläpp av otillräckligt renat avloppsvatten - urin och fekalier från WC samt bad-, disk- och tvättvatten - orsakar mikrobiell påverkan (coliforma bakterier) av närliggande dricksvattentäkter, övergödning (fosfor, kväve) av sjöar och vattendrag samt ogynnsamma och i förekommande fall även toxiska förhållanden för bottenlevande organismer (suspenderade och syreförbrukande ämnen).

I området råder dåliga förhållanden för att på ett tillfredsställande sätt lösa avloppsfrågan genom enskilda lösningar. Detta på grund av närheten till sjön, risk för översvämningar inom området och förbud att anordna avloppsanläggningar närmare än 200 meter från reservvattentäkten Hindsen.

Även i det fall det finns möjlighet för vissa fastighetsägare i området att ordna enskilda avlopp är de skyddsvärden som finns representerade i Hindsen tillräckliga för att motivera att recipienten avlastas så långt möjligt från utsläpp av fosfor, kväve, BOD och suspenderade ämnen från enskilda avlopp. Länsstyrelsen bedömer med hänvisning till skyddsintressena i Hindsen, att miljörekvisitet kan anses vara uppfyllt för målsägarnas fastigheter och fastigheterna inom befintligt verksamhetsområde.

Sammanfattande bedömning

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till vad som framkommit i ärendet att nuvarande vatten- och avloppsförhållanden inom området är sådana att de med hänsyn till behovet av att skydda människors hälsa och skyddet av mil-

¹ Kursiverad halt är beräknade under antagande att en person producerar 170 liter spillvatten per dygn

² Fosforinnehållet i BDT-vatten varierar beroende på om fosfatfria tvättmedel används eller inte. Den lägsta nivån motsvarar om endast fosfatfria hushållskemikalier används.

jön snarast måste lösas. Länsstyrelsen gör den bedömningen att det ur hälsosynpunkt föreligger ett behov av en gemensam lösning för samtliga fastigheter.

I det aktuella området är förhållande sådana att det kan innebära stora problem att anlägga en fungerande infiltrationsanläggning. Att anlägga enskilda infiltrationsanläggningar bedöms som olämpligt från allmän hälsoskyddssynpunkt då flera av fastigheterna har små tomter och det finns risk för kontaminering av närliggande grundvattentäkter i området. Närheten till det kommunala avloppsnätet i Värnamo tätort talar för att områdets vatten- och avloppsförsörjning bör lösas genom anslutning till verksamhetsområde för allmänna vattentjänster i Värnamo.

Länsstyrelsen bedömer att området uppfyller kriterierna i 6 § lagen om allmänna vattentjänster och att arbetet med att lösa vatten- och avloppsfrågan i området bör påskyndas. Att ansluta befintlig och planerad bebyggelse i området till allmän VA-anläggning och att låta området ingå i kommunalt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster bedöms av Länsstyrelsen som såväl tekniskt möjligt, ekonomiskt rimligt som miljömässigt motiverat att genomföra.

Det är Länsstyrelsens bedömning att befintlig och planerad bebyggelse utgör ett sådant område som omfattas av tidigare praxis gällande definitionen av begreppet ”i ett större sammanhang”. Området ligger dessutom i nära anslutning till befintligt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster. Länsstyrelsen förelägger därför kommunen att ordna allmän vatten- och avloppsanläggning för de sammanhängande fastigheterna inom området vid nordvästra Hindsen, angivet i bilaga 1.

Lagen om allmänna vattentjänster anger att allmänna VA-anläggningar ska komma till stånd så snart som möjligt. Länsstyrelsen har dock förståelse för att det krävs en viss planerings- och genomförandetid för att anordna en allmän VA-anläggning, varför kommunen bör medges rimlig tid för att uppfylla sina skyldigheter. Med hänsyn till områdets storlek och behovet av etappvis utbyggnad bedömer Länsstyrelsen att det kan vara befogat med en längre genomförandeperiod. Utbyggnad av allmän vatten- och avloppsanläggning för den södra delen av området omfattande Nederby, Källstorp och Hindsekind ska därför vara klar senast den 31 december 2012 och för den norra delen omfattande Lindstad senast den 31 december 2014.

Beträffande Näsudden och Näsbyholm avser Länsstyrelsen att återkomma i den fortsatta dialogen om områden med prioritet 2.

Länsstyrelsens beslut innebär inget ställningstagande till vilken teknisk lösning som är lämpligast. Länsstyrelsen bedömer dock att en utbyggnad av allmän vatten- och avloppsanläggning kan påbörjas relativt omgående om

kommunen väljer att ansluta området till det kommunala verksamhetsområdet för Värnamo avloppsreningsverk.

Länsstyrelsen anser att det i nuläget inte är nödvändigt att förena föreläggandet med vite.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Statens va-nämnd (regeringen Miljödepartementet) **genom skrivelse till Länsstyrelsen** – se bilaga (formulär 7).

Upplysning

I detta ärende har avdelningschef Annelie Johansson beslutat, vattenhandläggare Maria Carlsson, samhällsplanerare Kajsa Mörner och miljöstrateg Pia Larsson deltagit, den sistnämnda som föredragande.

Annelie Johansson
Avdelningschef

Pia Larsson
Miljöstrateg

Bilaga

1. Karta med aktuellt område för allmän vatten- och avloppsanläggning
2. Hur man överklagar

Utskrift

Delgivningskvitto

Kopia med bilago

Miljö- och samhällsbyggnadsavdelningen (ANJH, BELU, MAWI, LAFR, LISU)
Naturavdelningen (OLBR, ANLH)
Juridiska funktionen (BEJS)
Tekniska nämnden i Värnamo kommun
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Värnamo kommun
Diariet
Akten

§ 86 Dnr: KS.2022.78

Detaljplan för del av fastigheten Västhorja 12:5 (grundskola Västhorja) i Värnamo stad

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta
att enligt PBL 5 kap. anta detaljplan för del av fastigheten
Västhorja 12:5 med flera (grundskola i Västhorja) i
Värnamo stad, upprättad i augusti 2021.

Ärendebeskrivning

Initiativ för etablering av ny grundskola i Värnamo stad har väcktes av ansvarig lokalförsörjare. Uppdraget var att finna plats (minst 15 000 kvadratmeter) för en grundskola för 550 elever (8 000 kvadratmeter) i västra delen av Värnamo stad inklusive idrottshall (2 000 kvadratmeter), utemiljö samt parkeringsplatser. I ett inledande planeringsarbete kring tänkbar lämplig lokalisering av en ny grundskola (F- 6) tog samhällsbyggnadsförvaltningen fram en utredning i oktober 2018 med tre alternativa platser för en ny grundskola (*Tänkbar lokalisering av ny grundskola i västra delen av Värnamo stad, oktober 2018*).

På begäran från kommunstyrelsen (att gå vidare med lokaliseringsalterativ 3a/3b), beslutade samhällsbyggnadsnämnden den 20 mars 2019 att uppdra åt samhällsbyggnadsförvaltningen att upprätta en detaljplan för del av fastigheten Västhorja 12:5 med flera i Värnamo stad, för att möjliggöra för en etablering av en grundskola med tillhörande idrottshall. Avsikten är att idrottshallen ska nyttjas både av skola och av föreningar.

Förslag till detaljplan för del av Västhorja 12:5 med flera i Värnamo stad har varit utsända på samråd under tiden 9 april 2020 - 11 maj 2020 samt utställt på granskning under perioden 22 november - 19 december. Under granskningen har tre yttranden utan kommentarer/erinringar och fem yttranden med kommentarer/erinringar kommit in, se granskningsutlåtande. Efter granskningen har ett antal mindre revideringar av planhandlingarna skett. Samhällsbyggnadsförvaltningen anser att detaljplanen kan godkännas inför antagande av kommunfullmäktige.

Detaljplanen handläggs med utökat planförfarande. Samhällsbyggnadsförvaltningen har inkommit med skrivelse 14 februari 2022.

Forts.

KS § 86 (forts)

Samhällsbyggnadsförvaltningen beslutade den 23 februari

att godkänna samhällsbyggnadsförvaltningens
granskningsutlåtande, samt

att överlämna detaljplanen för del av Västhorja 12:5 med flera
(Grund skola i Västhorja) i Värnamo stad, upprättad i
augusti 2021, reviderad i februari 2022, till
kommunfullmäktige för antagande enligt PBL 5 kap.

Beslut skickas till:
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Protokollsutdrag:
Kommunstyrelsen
Plan- och byggavdel-
ningen

Sbn § 24

Dnr PLAN.2019.680

Detaljplan för del av fastigheten Västhorja 12:5 (grundskola i Västhorja) i Värnamo stad

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar

att godkänna samhällsbyggnadsförvaltningens granskningsutlåtande, samt

att överlämna detaljplanen för del av Västhorja 12:5 med flera (Grundskola i Västhorja) i Värnamo stad, upprättad i augusti 2021, reviderad i februari 2022, till kommunfullmäktige för antagande enligt PBL 5 kap.

Ärendebeskrivning

Initiativ för etablering av ny grundskola i Värnamo stad har väcktes av ansvarig lokalförsörjare. Uppdraget var att finna plats (minst 15 000 kvadratmeter) för en grundskola för 550 elever (8 000 kvadratmeter) i västra delen av Värnamo stad inklusive idrottshall (2 000 kvadratmeter), utemiljö samt parkeringsplatser. I ett inledande planeringsarbete kring tänkbar lämplig lokalisering av en ny grundskola (F- 6) tog samhällsbyggnadsförvaltningen fram en utredning i oktober 2018 med tre alternativa platser för en ny grundskola (*Tänkbar lokalisering av ny grundskola i västra delen av Värnamo stad, oktober 2018*).

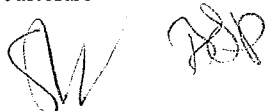
På begäran från kommunstyrelsen (att gå vidare med lokaliseringsalternativ 3a/3b), beslutade samhällsbyggnadsnämnden den 20 mars 2019 att uppdra åt samhällsbyggnadsförvaltningen att upprätta en detaljplan för del av fastigheten Västhorja 12:5 med flera i Värnamo stad, för att möjliggöra för en etablering av en grundskola med tillhörande idrottshall. Avsikten är att idrottshallen ska nyttjas både av skola och av föreningar.

Förslag till detaljplan för del av Västhorja 12:5 med flera i Värnamo stad har varit utsända på samråd under tiden 9 april 2020 – 11 maj 2020 samt utställt på granskning under perioden 22 november - 19 december. Under granskningen har tre yttranden utan kommentarer/erinringar och fem yttranden med kommentarer/erinringar kommit in, se granskningsutlåtande. Efter granskningen har ett antal mindre revideringar av planhandlingarna skett. Samhällsbyggnadsförvaltningen anser att detaljplanen kan godkännas inför antagande av kommunfullmäktige.

Detaljplanen handläggs med utökat planförfarande.

forts.

Justerare

Sbn § 24 forts.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har inkommit med skrivelse 14 februari 2022.

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslås besluta

- att godkänna samhällsbyggnadsförvaltningens granskningsutlåtande, samt
- att överlämna detaljplanen för del av Västhorja 12:5 med flera (Grundskola i Västhorja) i Värnamo stad, upprättad i augusti 2021, reviderad i februari 2022, till kommunfullmäktige för antagande enligt PBL 5 kap.

Justerare

Henrik Storm
Stadsarkitekt

Samhällsbyggnadsförvaltningen Sida 1 (2)

Detaljplan för del av fastigheten Västhorja 12:5 (Grundskola i Västhorja) i Värnamo stad

Fastighet: VÄSTHORJA 12.5

Bakgrund

Initiativ för etablering av ny grundskola i Värnamo stad har väcktes av ansvarig lokalförsörjare. Uppdraget var att finna plats (minst 15 000kvm) för en grundskola för 550 elever (8000 kvm) i västra delen av Värnamo stad inklusive idrottshall (2000 kvm), utemiljö samt parkeringsplatser. I ett inledande planeringsarbete kring tänkbar lämplig lokalisering av en ny grundskola (F- 6) tog Samhällsbyggnadsförvaltningen fram en utredning i oktober 2018 med tre

Henrik Storm

Samhällsbyggnadsförvaltningen Sida 2 (2)

Stadsarkitekt

alternativa platser för en ny grundskola (*Tänkbar lokalisering av ny grundskola i västra delen av Värnamo stad, oktober 2018*).

På begäran från Kommunstyrelsen (att gå vidare med lokaliseringsalternativ 3a/3b), beslutade Samhällsbyggnadsnämnden den 20 mars 2019 att uppdra åt Samhällsbyggnadsförvaltningen att upprätta en detaljplan för del av fastigheten Västhorja 12:5 med flera i Värnamo stad, för att möjliggöra för en etablering av en grundskola med tillhörande idrottshall. Avsikten är att idrottshallen ska nyttjas både av skola och av föreningar.

Förslag till detaljplan för del av Västhorja 12:5 med flera i Värnamo stad har varit utsända på samråd under tiden 9 april 2020 – 11 maj 2020 samt utställt på granskning under perioden 22 november - 19 december. Under granskningen har tre yttranden utan kommentarer/erinringar och fem yttranden med kommentarer/erinringar kommit in, se granskningsutlåtande. Efter granskningen har ett antal mindre revideringar av planhandlingarna skett. Samhällsbyggnadsförvaltningen anser att detaljplanen kan godkännas inför antagande av kommunfullmäktige.

Detaljplanen handläggs med utökat planförfarande.

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår besluta:

- att** godkänna samhällsbyggnadsförvaltningens granskningsutlåtande, samt
- att** överlämna detaljplanen för del av Västhorja 12:5 med flera (Grundskola i Västhorja) i Värnamo stad, upprättad i augusti 2021, reviderad i februari 2022, till kommunfullmäktige för antagande enligt PBL 5 kap.

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Detaljplan för del av fastigheten
VÄSTHORJA 12:5
(Grundskola i Västhorja) i Värnamo stad

Dnr 19.0680.211

Planbeskrivning

Handlingar

Till denna detaljplan hör följande handlingar:

- Planbeskrivning
- Plankarta med bestämmelser
- Undersökning av betydande miljöpåverkan
- Fastighetsförteckning

Utredningar som tagits fram som underlag till detaljplaneförslag:

- Arkeologisk utredning, bilaga 1
- Brukningsvärd jordbruksmark, bilaga 2
- Kultur- och naturmiljöutredning, bilaga 3
- Arkeologisk förundersökning, bilaga 4
- Dagvattenutredning, bilaga 5
- Riskutredning, farligt gods och sevesoanläggning, bilaga 6
- Trafikbullerberäkning, bilaga 7

Innehållsförteckning

HANDLINGAR.....	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
SAMMANFATTNING AV FÖRESLAGNA PLANBESTÄMMELSER	3
<i>Användning av mark och vatten.....</i>	3
<i>Egenskapsbestämmelser för kvartersmark</i>	3
<i>Administrativa bestämmelser.....</i>	4
PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG	6
PLANENS FÖRENLIGHET MED 3 OCH 5 KAP MILJÖBALKEN.....	6
PLANENS LÄGE, AREAL OCH MARKÄGOFÖRHÅLLANDEN	6
TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN.....	7
<i>Riksintresse</i>	7
<i>Översiktsplan</i>	7
<i>Detaljplaner med mera.....</i>	7
<i>Kommunala beslut i övrigt.....</i>	8
FÖRUTSÄTTNINGAR, FÖRÄNDRINGAR OCH KONSEKVENSER	9
<i>Natur, geoteknik och kultur.....</i>	9
<i>Bebyggelseområden</i>	17
<i>Friytor</i>	22
<i>Gator och trafik</i>	24
<i>Störningar, hälsa och säkerhet</i>	27
<i>Brand och räddning</i>	34
<i>Teknisk försörjning</i>	34
MILJÖMÅLEN	37
<i>Miljö kvalitetsnormer - Luft.....</i>	38
<i>Undersökning av betydande miljöpåverkan</i>	38
GENOMFÖRANDEFRÅGOR	40
<i>Organisatoriska frågor</i>	40
.....	40
<i>Fastighetsrättsliga frågor</i>	41
<i>Ekonomiska frågor.....</i>	42
<i>Tekniska frågor</i>	42
KONSEKVENSER AV PLANENS GENOMFÖRANDE	43

Sammanfattning av föreslagna planbestämmelser

Här redovisas kortfattat syftet med varje planbestämmelse som finns föreslagna i detaljplan.

Användning av mark och vatten

Allmänna platser med
kommunalt
huvudmannaskap

NATUR

Naturområde, syftet med bestämmelsen är att säkerställa att markanvändningen förblir naturmark och att kommunen är huvudman för naturmarken. Lagstöd för denna bestämmelse finns i 4 kap 5 § punkt 2 PBL.

VÄG₁

Genomfartsväg, bestämmelsen anger precisering väg för allmän genomfartstrafik. Syftet med bestämmelsen är att möjliggöra för en framtida cirkulationsplats i korsningen Sveavägen och Gröndalsleden. Lagstöd för denna bestämmelse finns i 4 kap 5 § punkt 2 PBL.

GATA₁

Huvudgata, syftet med bestämmelsen är att mark utefter Sveavägen ska användas för allmän trafik och att kommunen är huvudman för gatumarken. Lagstöd för denna bestämmelse finns i 4 kap 5 § punkt 2 PBL.

Kvartersmark

S

Skola, syftet med bestämmelsen är att möjliggöra för byggnation av skola. Lagstöd för denna bestämmelse finns i 4 kap 5 § punkt 3 PBL.

Egenskapsbestämmelser för kvartersmark

Mark, Vegetation

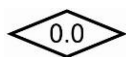
n₁

Markens höjd får inte ändras. Syftet med bestämmelsen är att säkra befintlig kulle i kvartersmark. Topografin inom kvartersmark för skola är värdebärande för natur- och kulturlandskapet. Bestämmelsen har lagstöd i 4 kap 10 § punkt 1 PBL.

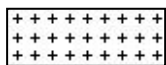
Omfattning

e₂

Största byggnadsarea i procent av fastighetsarean inom användningsområdet. Syftet med bestämmelsen är att styra i vilken omfattning fastigheten får bebyggas, genom att tillåta största sammanlagda byggnadsarea för användningsområdet. Bestämmelsen har lagstöd i 4 kap 11 § punkt 1 PBL.

Högsta byggnadshöjd. Syftet med bestämmelsen är att möjliggöra byggnation till angiven högsta byggnadshöjd. Lagstöd för denna bestämmelse finns i 4 kap 11 § punkt 1 PBL.

Marken får endast förses med förråd och byggnadsverk för utevistelse. Syftet med bestämmelsen är att styra i vilken omfattning byggnad får uppföras. Lagstöd för denna bestämmelse finns i 4 kap 11 § punkt 1 PBL.

Marken får inte förses med byggnad. Syftet med bestämmelsen är att styra i vilken omfattning byggnad får uppföras. Lagstöd för denna bestämmelse finns i 4 kap 11 § punkt 1 PBL.

Skydd

m₁

Marken får inte användas för stadigvarande utevistelse. Bestämmelsen har lagstöd i 4 kap 16 § punkt 1 PBL.

m₂

Skydd i form av vall eller dike ska finnas. Bestämmelsen har lagstöd i, PBL 4 kap. 12 § 1 st 2 p.

Utformning

f₁

Byggnader ska utformas för att samspela med den befintliga kulturmiljön. Syftet med bestämmelsen är att styra utformningen för att anpassa ny bebyggelse till omgivande natur- och kulturmiljö. Bestämmelsen har lagstöd i 4 kap 16 § punkt 1 PBL.

f₂

Byggnaden ska utformas med sadeltak. Syftet med bestämmelsen är att styra utformningen till nuvarande utseende på byggnaden. Bestämmelsen har lagstöd i 4 kap 16 § punkt 1 PBL.

Utförande

b₁

Entréer ska finnas på motsatt sida byggnad från Gröndalsleden. Syftet med bestämmelsen är minimera konsekvenserna vid en olycka med farligt gods. Bestämmelsen har lagstöd i 4 kap 16 § punkt 1 PBL.

b₂

Friskluftsintag ska placeras i fasad på motsatt sida av byggnad från Gröndalsleden. Syftet med bestämmelsen är att minimera konsekvenserna vid en olycka med farligt gods. Bestämmelsen har lagstöd i 4 kap 16 § punkt 1 PBL.

Administrativa bestämmelser

Villkor för startbesked

a₁

Startbesked får inte ges för skoländamål förrän vall med dike har kommit till stånd. Startbesked för schakt och markarbeten får ges. Bestämmelsen har lagstöd i 4 kap 14 § punkt 1 PBL.

Genomförandetid

Genomförandetiden är 5 år från det datum planen fått laga kraft. Syftet med en kort genomförandetid är att förhållandena i en expanderande tätort snabbt kan förändras och därmed behöver planläggningen vara flexibel. Bestämmelsen har stöd i 4 kap 21 § PBL.

Markreservat för
allmännyttiga ändamål

u

Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar. Syftet med bestämmelsen är att uppmärksamma och tillgängliggöra kvartersmark för allmännyttiga underjordiska ledningar. Lagstöd för denna bestämmelse finns i 4 kap 6 § PBL.

Planens syfte och huvuddrag

Planen syftar till att möjliggöra för en ny grundskola i Värnamo stads västra upptagningsområde med plats för ungefär 500 elever. Avsikten med planen är att skolområdet med tillhörande bebyggelse anpassas till kulturlandskapet som utgör Västhorja by tillsammans med angränsande bebyggelse från 1700- och 1800-talen, ost/sydost om planområdet.

Huvuddraget av planförslaget är att en del av ett allmänt kultur- och naturlandskap exploateras på ett varsamt sätt för skola med tillhörande skolbyggnader, skolgård, angöring och parkering samt idrotts- och sportanläggning. Angöring kommer ske från Sveavägen och från befintlig gc-väg som leder till friluftsområdet Borgen.

Planens förenlighet med 3 och 5 kap Miljöbalken

Planförslaget bedöms vara förenligt med Miljöbalkens grundläggande hushållningsbestämmelser för mark och vatten. Den tänkta markanvändningen medför inte heller att miljö-kvalitetsnormerna enligt femte kapitlet MB överträds eller att människor utsätts för varaktig störning.

Föroreningsbelastning har beräknats för befintlig markanvändning och framtida bebyggelse med schablonmässig rening i öppna diken nedströms planområdet. Planområdets vattenvolym utgör cirka 0,05 promille av det totala flödet som MKN baseras på. Planförslaget bedöms därmed inte påverka MKN för vattenförekomst, ån Lagan.

Planens läge, areal och markägförhållanden

Planområdet är beläget i nordvästra delen av Värnamo stad och gränsar i öst till bostadstomter och natur- och kulturmiljö i söder, i ungefärlig höjd med befintlig gång- och cykelväg till Borgenområdet. I övriga väderstreck gränsar planområdet till Gröndalsleden och Sveavägen.

Planområdet är ungefär 5,2 hektar stort och omfattas av flera fastigheter ägda av Värnamo kommun.

Tidigare ställningstaganden

Nedan redovisas eventuellt påverkade riksintressen samt relevanta ställningstaganden och beslut av Värnamo kommun.

Riksintresse

Området ligger inom Försvarsmaktens stoppområde för höga objekt. Riksintresset påverkas inte eftersom planen inte möjliggör för byggnation över tjugo meter.

Översiktsplan

Enligt gällande översiktsplan Mitt Värnamo 2035, antagen 2019, ska kommunen vid planering och lokalisering av nya förskolor och skolor verka för att dessa förläggs inom gång- och/eller cykelavstånd från omgivande bostäder, i kollektivtrafikstråk samt med goda möjligheter att hämta och lämna sina barn på ett trafiksäkert sätt.

Översiktsplanen har flera ställningstaganden gällande jordbruksmark. Planförslagets syfte är att möjliggöra för allmännyttig anläggning (skola) på betesmark, läs mer om lokaliseringsbedömning under avsnittet *Brukningens värde jordbruksmark*.

Detaljplaneförslaget är förenligt med översiktsplanens ställningstagande om lokalisering av nya skolor men ej förenligt med bevarande av jordbruksmark. Kommunen gör bedömningen att det allmänna intresset att tillgodose behovet av grundskola överväger jordbruksintresset i detta fall.

Detaljplaner med mera

Planöversikt 2020 med ungefärlig avgränsning av planförslaget.

Nedanstående befintliga detaljplaner berörs direkt av planförslaget. För de markområden som ingår i det nya detaljplaneförslaget upphör nedanstående planer att gälla vid den tidpunkt då den nya detaljplanen vinner laga kraft.

F 292 Detaljplan för del av Gröndalsleden mm i Värnamo stad, antagen 1998

Ovanstående plan har inte någon genomförandetid kvar.

Plan F 292 tillåter allmän plats för gång- och cykelväg samt kultur- och/eller naturområde där fasta fornlämningar ska iordningställas och skyltas upp samt att det för området ska upprättas sköteselanvisningar som innebär att naturen, hagmarken och fornlämningarna bevaras.

Kommunala beslut i övrigt

Initiativ för etablering av ny grundskola i Värnamo stad har väckt av ansvarig lokalförsörjare. Uppdraget var att finna plats för en grundskola för 550 elever i västra delen av Värnamo stad. I ett inledande planeringsarbete kring tänkbar lämplig lokalisering av en ny grundskola (F- 6) tog Samhällsbyggnadsförvaltningen fram en utredning i oktober 2018 med tre alternativa platser för en ny grundskola (*Tänkbar lokalisering av ny grundskola i västra delen av Värnamo stad, oktober 2018*).

På begäran från Kommunstyrelsen (att gå vidare med lokaliseringsalternativ 3a/3b), beslutade Samhällsbyggnadsnämnden den 20 mars 2019 att uppdra åt Samhällsbyggnadsförvaltningen att upprätta en detaljplan för del av fastigheten Västhorja 12:5 med flera i Värnamo stad, för att möjliggöra för en etablering av en grundskola med tillhörande idrottshall. Avsikten är att idrottshallen ska nyttjas både av skola och av föreningar.

Förutsättningar, förändringar och konsekvenser

I denna del av planbeskrivningen beskrivs förutsättningarna för planområdet, de fysiska förutsättningarna vid och inom planområdet, liksom de regler och juridiska förutsättningar som har stor påverkan på detaljplanen. Förändringarna som möjliggörs av planen och anledningarna till förändringarna beskrivs ämnesvis. Även konsekvenserna av ändringarna beskrivs löpande i denna del.

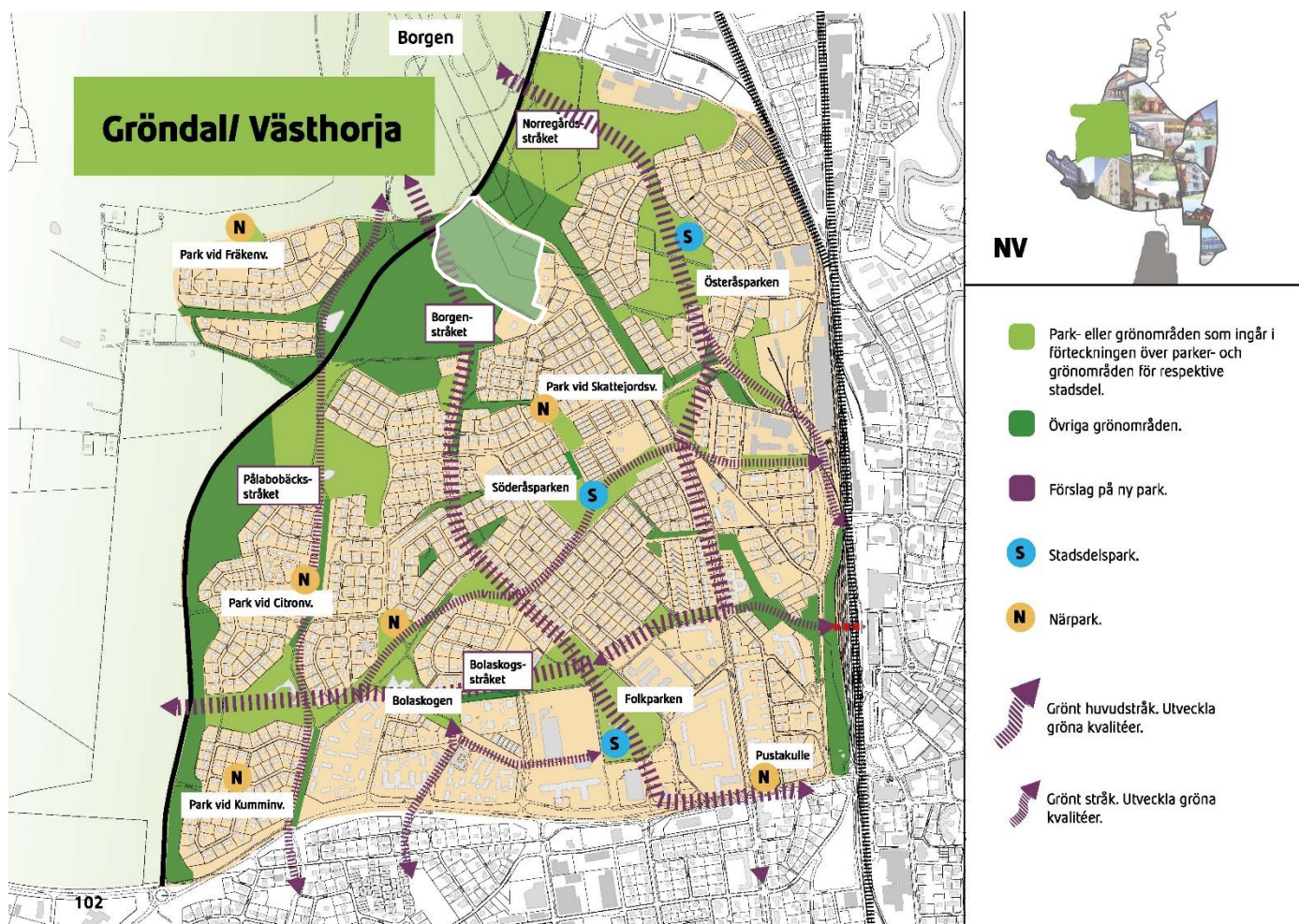
Natur, geoteknik och kultur

Mark, vegetation och naturmiljö

Förutsättningar

Kommunens gällande plan för grönstruktur, antagen i kommunfullmäktige 2020, bygger på fem strategier för människans behov av grönstruktur. I del två av styrdokumentet är planområdet en del av Borgenstråket, ett av de gröna huvudstråken i stadens infrastruktur för rekreation och andra ekosystemtjänster. Närheten till friluftsområdet Borgen och naturområden nord/nordost om planområdet är ett stort tillskott för skolans verksamhet utomhus.

Del två av Plan för grönstruktur från 2020.

Panoramabild tagen mot öster, från kullen i sydvästra delen av planområdet.

Planområdet är beläget i nordvästra delen av Värnamo stad i ett äldre agrart kulturmiljölandskap med inslag av hagmark och slåtteräng. Planområdet utgör främst av naturbetesmark i en småkuperad terräng. I den västra delen med berg i dagen och i den mellersta delen finns sankmark med förekommande avvattningsdike i nordsydlig riktning. I östra delen ligger marken högre med en sentida ekonomibyggnad på ofrigrund. Högsta marknivåerna inom planområdet finns i den sydvästra (191 m ö h) och sydöstra (193 m ö h) delarna av planområdet och lutar ned till lägsta punkten som är i den mellersta delen av planområdet, angränsande till Sveavägen (180 m ö h).

Stråket av sankmark i nordsydlig riktning genom planområdet.

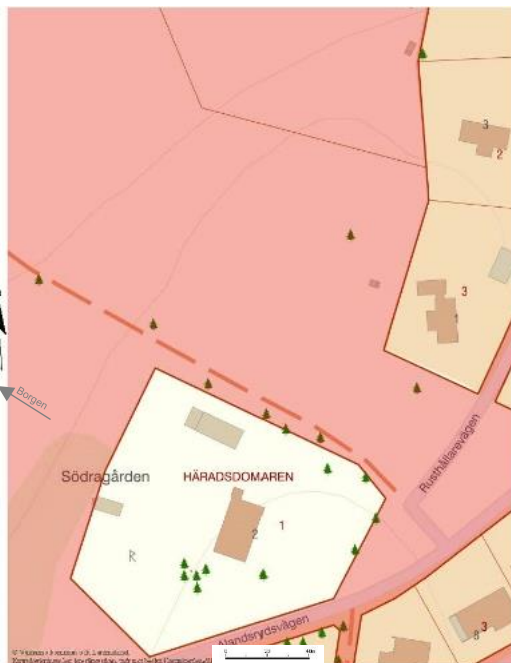
Kulturlandskapet med dess naturvärden inom planområdet, är till övervägande del väl bevarat i och med kontinuerlig djurbetning. Mindre trädjungar och fristående solitärträd omsluter det öppna landskapet. I den västra delen med berg i dagen, är vegetationen mer tätbevuxen med tall och ek. Björkar i olika åldrar dominerar i den mellersta delen av planområdet och bildar där mindre trädbevuxna dungar. Där finns även inslag av hägg och apel. Längst sankmarksstråket i den östra delen bildar al och sälg obelysta och slutna korridorer av vegetation som gynnas av skuggiga miljöer. Utspridda inom planområdet finns även inslag av större ekar.

Det biologiska kulturarvet präglar delar av planområdet genom äldre ängsslåtter och senare tid av betesmark. Fruktträd av apel och bigarrå och bärbuskar av vinbär och krusbär utgör karakteristiska arter avpräglat biologiskt kulturarv.¹

Delar av naturbetesmarken består av småkuperad stenbunden mark och även med berg i dagen, särskilt markant i den västra delen. Även intill sankmarken finns ett parti av berg i dagen.

I den nordvästra delen av planområdet finns högre terräng med torrare mark och även en större sammanhängande yta av hållmark. Här växer rikligt med styvmorsviol vid sidan av

▪ ¹ Kultur- och naturmiljöutredning, bilaga 3, Värnamo kommun

Kartan visar på rödmarkerad kommunägd mark och skyddsvärda träd enligt Jönköpings länsstyrelse.

Träd i allé längsmed båda sidorna av gång- och cykelväg till Borgens friluftsområde.

mossor och lavar. I den nordöstra delen finns en lägre och fuktig terräng. Här växer rikligt med humleblomster. Båda områdena med dess flora är värdefulla att bevara som karaktärsarter i kultur- och naturlandskapet.

Planområdet omfattar även mindre naturvärden, främst där marken tidigare varit betesmark. Där finns hägg, rönn och inslag av större tallar, granar och ekar. Även inslag av död stående och liggande ved beväxt med trätickor. Vattendraget har återkommande flöden av översilning på omkringliggande sankmark, vilket har viktiga naturvärden för olika växter och djur.

Inom planområdets östra och sydöstra del finns det flera särskilt skyddsvärda träd enligt Länsstyrelsens inventering. Anmälan om samråd enligt 12 kap. 6§ MB ska göras om åtgärd ska ske som kan skada träden.

I sydöstra delen av planområdet, längsmed gång- och cykelvägen, finns trädallé, vars träd delvis står inom och utanför planområdet. Befintlig trädallé omfattas av generellt biotopskydd (7 kap. 11 § MB). Dispens från biotopskyddsbestämmelserna måste ske innan åtgärd genomförs.

De äldre träden i alléerna har höga naturvärden. Alléerna utgör en från estetisk och kulturhistorisk synpunkt värdefull del av landskapsbilden, och har ofta också höga värden för kulturmiljövården genom att de visar hur landskapet har påverkats av olika typer av landskapsarkitektur.

I övrigt förekommer inte objekt som är biotopskyddade (som till exempel odlingsrösen), inom planområdet.

Förändringar

Särskilt skyddsvärda träd enligt Länsstyrelsens inventering bedöms inte påverkas negativt av planen. Träden omfattas av användningsbestämmelse för naturområde. Skötsel av aktuella träd som kan skada trädet, kräver anmälan om samråd enligt 12 kap. 6 § MB.

Planen ger utrymme för återplantering av träd på norra sidan av gc-vägen med start vid Rusthållarevägen mot Borgens friluftsområde.

Genomförandet av planen innebär att inhysa en grundskoleverksamhet med tillhörande idrottshall i det äldre agrara kulturmiljölandskapet och använda platsspecifika förutsättningar i utformningen av ny bebyggelse inklusive dess utemiljöer. Det igenväxande skogspartiet norr om den äldre odlingsytan bör gallras från en del av vegetationen för att gynna större växande träd i området men också röjas sparsamt så trädridån ändå blir kvar mot Gröndalsleden och Sveavägen.

Allmän plats, naturområde mellan skoltomt och befintliga bostadstomter i öst och skyddsområdet mellan leden och skoltomten är tänkt att skötas som slåtteräng i och med att den utgör ett grönt samband mellan två fortsättningsvis aktiva betesmarker, norr och söder om planområdet.

Den småkuperade topografin är av stor betydelse för landskapsbilden. Berg i dagen och stenrösen samt stenslänt utgör rumsbildande element. Planens användningsområden och egenskapsområden formas utifrån naturliga stenslänter i miljön vilket bidrar till att stenformationerna används i utformningen av skolmiljön. Avsikten är att bevara de rumsbildande, värdebärande naturinslagen (naturligt lågstråk, träd och växter) och att skolbyggnad och skolgård anpassas till platsens karaktär (småskaligt böljande kulturlandskap). Planen säkrar en mindre del av rådande topografi (förhöjt markparti i sydvästra planområdet) från schaktning.

Konsekvenser

Marken inom planområdet kommer inte kunna betas i samma omfattning. Konsekvenserna av det är att naturområdet inom planområdet inte kommer kunna utgöra den livsmiljö som råder. Det fuktiga stråket av vatten och sankmark i öster med naturvärden kommer omarbetas för att kunna fungera som skolgård. Planen säkrar inte att biotopen med vatten finns kvar i landskapet. Det ligger på skoletablerare att nyttja kvaliteterna som livsmiljöer för växt- och djurliv utgör i en skolgårdsmiljö.

Träd (solitärer och i grupp) samt biologiskt kulturarvet som växter utgör, skyddas inte av planen. Växtlighet utmed staket till hagen, i södra plangränsen, kommer planteras. Kommunal skötsel kommer öka på allmän plats.

Brukningens värde jordbruksmark

Förutsättningar

Betesmarken inom planområdet klassas som brukningsvärd jordbruksmark. Enligt kommunens översiktsplan från 2019 ska fragmentering av jordbruk vid planering och exploatering undvikas. Marken ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra ett rationellt jordbruk.

Mark kommunen medgivit för bete.

Aktuell betesmark är del i ett större sammanhängande område med brukningsvärd jordbruksmark. Växtligheten inom betesmarken indikerar på ett aktivt kulturlandskap. Marken nyttjas av enskild under betessäsong. Nötkreaturen körs till platsen och flyttas mellan hagarna genom korta, tillfälliga avstängningar av bilväg och gc-väg.

I bilaga 2, *Brukningsvärd jordbruksmark inom planen för del av Västhorja 12:5 i Värnamo stad* har kommunen utrett alternativ lokalisering för grundskolan och sammanställt information om brukningsvärd jordbruksmark inom planområdet.

Lokaliseringsprövningen resulterade i valet av aktuellt planområde. Motiveringen till att jordbruksmark måste tas i anspråk och valet hamnade på planområdet är:

- att möjliggöra för en samhällsviktigt funktion, grundskola,
- att lokaliseringen sker innanför stadens kringleder i närheten till stadsbebyggelse,
- närheten till utbyggd gc-vägnät (förhållandevis trafiksäkert med trafikseparering),
- gångavstånd till hållplats för buss i linjetrafik,
- närheten till friluftsområde Borgen (trafiksäker och nära anslutning),
- minsta ingrepp i ett äldre agrart kulturlandskap rikt på kulturhistoriska lämningar, samt
- möjlig exploatering utifrån kända hälso- och säkerhetsrisker (buller, farligt gods och Sevesoanläggning).

Förändringar

Planen medför till att brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk för skoländamål och allmänt naturområde. Det innebär att jordbruksmarken inom planområdet inte fortsättningsvis kommer användas för bete.

I och med tillkommande skolverksamhet blir det fler människor i rörelse i närheten av betesmarken. Med fler människor ökar risken för skador på betesdjuren. Utrymme för skyddande växtlighet finns inom allmänt naturområde utefter ny gång- och cykelväg (så skräp som kan vara skadligt för djuren inte lika lätt kommer in i angränsande hage).

För att minska effekten av att skolområdet delar upp de sammanhängande hagarna, finns utrymme utefter Gröndalsleden som kan användas för flyttning av djuren mellan kvarvarande hagar.

Konsekvenser

Floran i landskapet upprätthålls i och med betande djur. För områden där betesmark upphör kommer även växtligheten ändras.

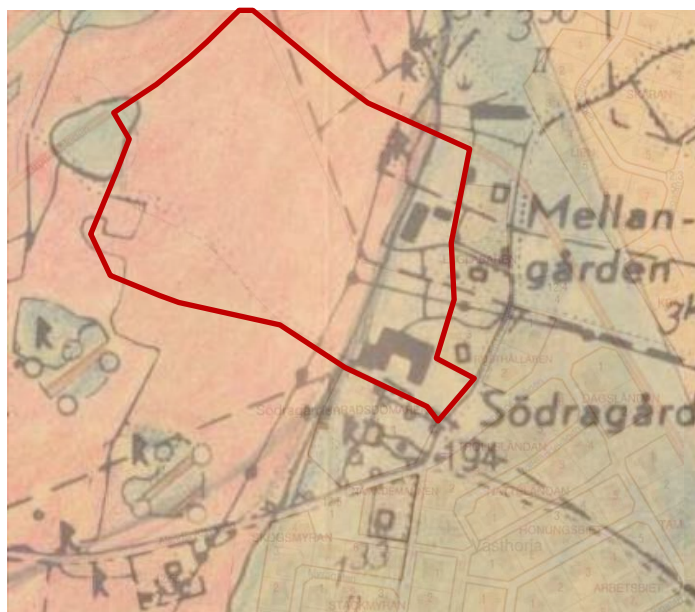
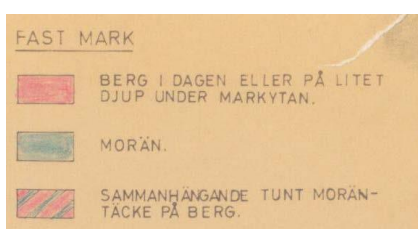
Läs vidare om djurhållning i närheten av skola i avsnittet *Störningar, Hälsa och säkerhet*.

Geotekniska förhållanden

Förutsättningar

En översiktlig grundundersökning från 1969 omfattar planområdet (Bjurströms Geotekniska Byrå AB).

Utdrag från karta i Utlåtande över grundförhållandena inom området väster om Sveavägen-Götavägen i Värnamo, 1969.

Undersökningen är utförd genom dels inventering och tolkning av flygbilder och fältkontroll av tolkningsresultat och jorddjupsmätningar i tjugo punkter. I delar av undersökningsområdet har det, på grund av den täta skogen, varit omöjlig att med flygbildernas hjälp säkert avgränsa morän från berg i dagen. Generellt gäller att moräntäcket är tunt. Blockhalten är dock hög, vilket bland annat illustreras av de mäktiga stengärdesgårdarna inom undersökt område. Eventuellt kan viss ursköljning av finmaterial ha skett i områdets lägre delar, varför blockhalten i ytan ej säkert avspeglar mängden block djupare i moränen.

Förändringar

Översiktlig grundundersökning indikerar på homogena markförhållanden med goda bärighet för byggnation i enlighet med planen. I samband med byggnation bör exploatör räkna med omkostnader i och med berg i dagen. Kommunen bedömer att markens geotekniska förhållanden är lämplig för föreslagen byggnation. För byggtekniskt stöd vid byggnation bör kompletterande geoteknisk markundersökning göras i samband med bygglovsskedet.

Markradon

Förutsättningar

Gränsvärde för radonhalt i nya byggnader och riktvärde för radonhalt i befintliga bostäder och lokaler som används för allmänna ändamål är 200 Bq/m³. För arbetsplatser är gränsvärdet för radonhalt 0,36·10⁶ Bqh/m³ och år, vilket

motsvarar ungefär 200 Bq/m³ vid en årsarbetstid på 1800 timmar.

Enligt SGU:s översiktliga markradonundersökning pekas planområdets mark ut som normalriskområde.

Förändringar

På grund av att förekomsten av markradon kan variera lokalt och planen möjliggör för känslig verksamhet (skola), bör hänsyn till markradon ske i samband med byggnation. Krav på åtgärder hanteras i bygglovsskedet med stöd av BBR.

Fornlämningar

Förutsättningar

Fornminnen skyddas av Kulturmiljölagen (1988:950), vars syfte är att försäkra tillgången till en mångfald av kulturmiljöer nu och i framtiden. Om fornfynd påträffas ska kontakt omedelbart tas med Länsstyrelsen i Jönköpings län. Planen omfattas av ett äldre agrart kulturmiljölandskap. Närområdet innehåller en komplex fornlämningsmiljö från skilda tidsperioder.

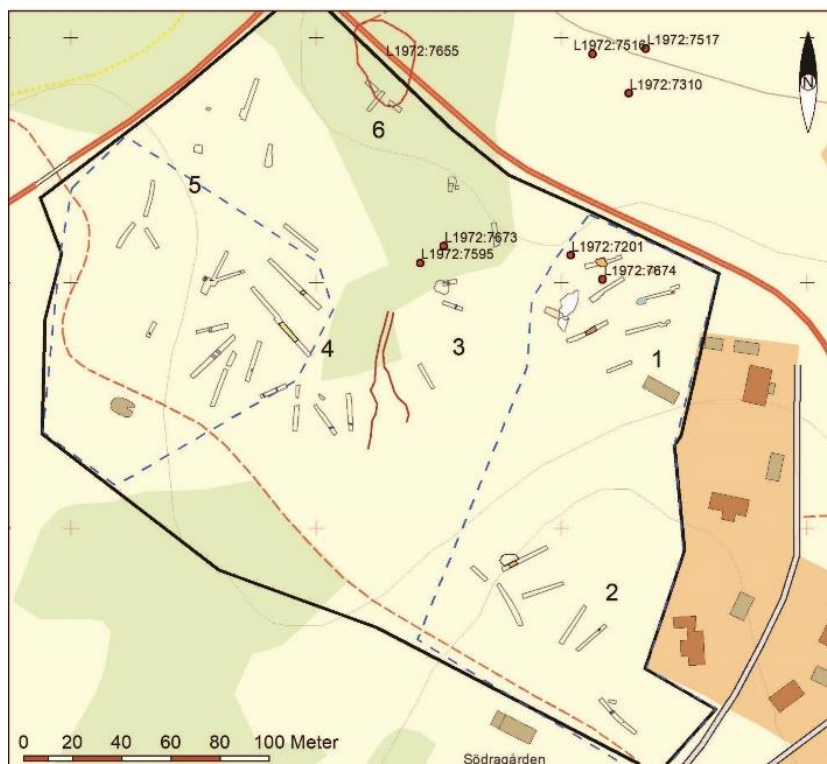
Inom planområdet finns det fyra registrerade objekt i kategorin fornlämningsliknande lämning, bevakningsobjekt i fornsök. Samt en registrerad boplatz som tidigare är undersökt i samband med planerna att bygga Gröndalsleden (2000).

Det finns flertalet registrerade kulturlämningar i fornsök inom planområdets närområde, både fornlämningar, bevakningsobjekt och övrig kulturhistoriska lämningar.

Arkeologisk utredning på fastigheten Västhorja 12:5 m fl, framtagen av Jönköpings läns museum 2019, bilaga 1, redovisar främst lämningar från gårdar i Västhorja by. Lämningarna bestod av åtminstone två husgrunder och ett kulturlager samt lösfynd och ugnar som indikerar på smidesverksamhet. Vid utredningen framkom även förmodat förhistoriska lämningar i form av stolphål och en anläggning med stenar och brända ben.

Länsstyrelsen beslutade att förundersökning krävs för två ytor inom planområdet om marken ska schaktas eller bebyggas.

Karta över schakten, med förslag på förundersökningområden markerade med blåstreckad linje.
Jönköpings läns museum

Förändringar

Planen innebär att östra förundersökningsområdet delvis hamnar inom allmän plats, naturområde och delvis inom kvartersmark för skoländamål. Området närmast Gröndalsleden kommer planläggas för naturområde och skoländamål. Inom östra fornlämningsområdet avses en allmän gång- och cykelväg anläggas. Om gc-vägen avses placeras i annat läge inom östra fornlämningsområdet än illustrerad väg i plankartan, ska Länsstyrelsen rådfrågas. En förundersökning har genomförts för båda områdena. Ett antal fornlämningar har påträffats bland annat husgrunder, ett boplatssområde, blästbrukslämningar, stolphål, och härdar. Dessutom har husgrunder och kulturlager från historisk tid påträffats, bland annat rester av Västhorja Lillegård och ett krukmakeri.

De förhistoriska spåren består av ett antal härdar av typisk järnålderstyp. En av härdarna daterades till vendel-/vikingatid (omkring 700–950 e.Kr.) En annan härd med blästslag i fyllningen, tolkades som rester av en blästugn och daterades till folkvandringstid (omkring 430–640 e.Kr.). Ytterligare förekomster av blästslag påträffades inom det västra undersökningsområdet. Stolphålen tyder på fast bosättning på platsen. Ett av stolphålen daterades till 300-talet efter Kristus, ett annat till 600–700-tal efter Kristus. Resultaten tyder på att platsen har brukats under tre olika tidsperioder; från 300–500-tal, 700–900-tal, samt från och med medeltiden fram till idag. Nuvarande Västhorja by etablerades senast i slutet av 1200-talet.

Konsekvenser

Konsekvenserna av planens genomförande innebär att fornlämningar och kulturlämningar tas bort inom planområdet. Planenliga åtgärder angränsande planområdet, så som nya gång- och cykelvägar samt VA-ledningar och dagvattendiken, kan påverka befintliga fornlämningar negativt (bland annat tre gravar norr om Sveavägen, Värnamo 37:1, 37:2, 37:3). Illustrerad gc-väg söder om planområdet (utanför planområdet) bedöms initialt inte påverka kända fornlämningar. I och med ett fornlämningsrikt landskap både söder ut och norr över, sett från planområdet, bör markingrepp på grund av grundskolans etablering, rådfrågas med Länsstyrelsen. Eventuell konflikt mellan befintliga fornlämningar och åtgärder som krävs för planens genomförande, behandlas i parallellt utredningsarbete för aktuell VA-projektering eller GC-projektering.

Efter den arkeologiska utredningen har Länsstyrelsen i samråd med Läns museet gjort bedömningen att det inte krävs några ytterligare arkeologiska fältundersökningar av området. Dock krävs en fördjupad analys av en del slagg som påträffats inom området för att kunna ge en mer detaljerad studie av sammanhanget för det aktuella området och för blästbruket och smidet inom Jönköpings län. Länsstyrelsen bedömer vidare att fornlämningarna inom de undersökta områdena inte utgör hinder för byggnation och får tas bort.

Bebyggelseområden

Planområdet gränsar till den nordvästra utkanten av Värnamo stad. Området är del i ett äldre agrart kulturmiljölandskap med äldre bebyggelse.

Förutsättningar

Angränsande, öster om planområdet, finns en samling friliggande bostäder. De närmsta bostäderna har ett tydligt sammanhang i dess gestaltning med byggnader från slutet av 1700-talet och mitten av 1800-talet. Längs Rusthållarevägens västra sida ligger tre äldre gårdar som påverkat gestaltningen av senare bostadsbebyggelse på motsatt sida av samma väg.

Den äldre bebyggelsen ligger traditionsenligt inte på den goda rika odlingsjorden utan på mer stenig mark i anslutning till jordbruksmarken.

Förändringar

Planen möjliggör för skola och idrottsanläggning samt transformatorstation. Ny byggnation ska anpassas till kulturlandskapet med hänsyn till både kultur- och naturmiljön, kulturlämningar och den äldre bebyggelsen öster och söder om planområdet. Tillkommande användning säkras i plankartan med planbestämmelse för kvartersmark, skola (S) och transformatorstation (E₁).

Med användningen skola avses alla slags skolor och andra undervisnings- och forskningslokaler. I användningen ingår till exempel förskola, fritidshem, grundskola, gymnasieskola, högskola, universitet och övrig vuxenutbildning. Även idrottshall, matsal, forskningslokaler, bibliotek, personalkontor, skolgård och parkering som hör till skolverksamheten ingår.

Byggrätt för skolverksamhet med cirka 500 elever och fullstor idrottshall säkras med planbestämmelserna e₂ – Största byggnadsarea i procent av fastighetsarean inom användningsområdet, 30%. Vilket innebär att planen möjliggör för cirka 8 300 kvm byggnadsarea inom skolområdet. För att både möjliggöra en flexibel byggrätt för skoländamål med tillhörande idrottshall samtidigt som bebyggelsen anpassas i den mån det är möjligt till landskapet är byggrätten delad i tre delar. Närmast Gröndalsleden är byggnadshöjden satt till 14 meter. Den östliga byggrätten är delad i två delar så att byggnadshöjden i söder är satt till 12 meter och i norr till 7 meter. Detta för att följa den naturliga höjdskillnaden i området.

Konsekvenser

Mark som tidigare varit allmänt naturområde med betande djur blir med planen tillgänglig för skolverksamhet. Beroende på typ av skolverksamhet är den mer eller mindre instängslad. Planens genomförande bidrar till att behovet av skolplatser i Värnamo kommun uppfylls. En effekt av planen är ökad andel hårdgjord yta inom planområdet. Konsekvenserna av planens genomförande i det avseende är ökad påfrestning av dagvattenssystemet nedströms. Läs om tänkbara dagvattenåtgärder i avsnittet *Teknisk försörjning*.

Tillgänglighet

Förutsättningar

Enligt *Program för ökad tillgänglighet i Värnamo kommun*, antagen av Kommunfullmäktige 2012, ska Värnamo kommun så långt det är möjligt göra den fysiska miljön tillgänglig oavsett vilka och hur stora funktionsnedsättningar människor har. Kommunen ska också se till att personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga får tillgång till information och möjlighet till kommunikation.

Planområdet utgör småkuperad terräng med upp till sex meters höjdskillnad mellan dal och kulle.

Förändringar

Det småskaliga landskapet med kullar och dalar inom planområdet har ett kultur- och naturvärde, höjdskillnader är det värdebärande elementet och är även en viktig kvalitet för en bra skolgårdsmiljö med utmanande delar i utemiljön. Det innebär förvisso att tillgängligheten till vissa delar av skolmiljön kan bli begränsad. Planen reglerar marknivån på en del av skolområdet

som utgör en större kulle nära gc-bron över Gröndalsleden. Avsikten med planen är att tillåta skolbyggnad i maximalt tre våningar (14 meter i byggnadshöjd). De första våningsplanen bedöms kunna anläggas på nivån cirka +185 meter över havet, respektive +183 meter över havet. Byggnadshöjden beräknas från medelmarknivå. Medelmarknivån varierar beroende på exakt placering av byggnaden men bedöms troligen hamna på mellan +185 meter och + 183 meter över havet på den västra byggrätten och omkring +183 till + 183,5 meter över havet på den östra byggrätten.

Kommunen bedömer marken som lämplig för skolverksamhet utifrån ett tillgänglighetsperspektiv. Tillgänglighetsfrågan bevakas i samband med bygglovsprövning.

Byggnadskultur och gestaltning

De tre bilderna nedan är från Googlemaps gaturvy från 2011. Bilderna visar på bebyggelsen från 1700-talet och mitten av 1800-talet som angränsar planområdet.

Förutsättningar

Kommunfullmäktige har 2013-06-19 antagit *Miljöprogram för byggnader* som är ett av flera verktyg för att uppnå ett hållbart byggande. Programmet hänvisar till tuffare krav i förhållande till Boverket byggregler som branschen själva anser är rimliga.

Angränsande bebyggelse är från slutet av 1700-talet och mitten av 1800-talet och ligger traditionellt på mer stenig mark i anslutning till jordbruksmarken. Husen är av äldre karaktär i trä och med rödfärgad och även gulfärgad dovare färgsättning. Längs Rusthållarevägens västra sida ligger tre äldre gårdar. De timrade manbyggnaderna av parstugetyp är uppförda i en våning med inredd vind respektive två våningar och har faluröda locklistpaneler och sadeltak. I korsningen Alandsrydsvägen och Rusthållarevägen finns Västhorja gård, uppförd i slutet av 1700-talet. Den herrgårdsinspirerade byggnaden är timrad i en våning med inredd vind, har en gul locklistpanel, brutet tak med enkupigt tegel och ett halvmåneformat fönster i vindsvåningen. Huset omges av en parkliknande trädgård med flera stora lövträd och framför byggnaden finns en planterad rundel. De ursprungliga bostadshusen ger området ett enhetligt tillsammans

med angränsande bostadshus som anpassats vad gäller gestaltning och materialval utifrån den äldre bebyggelsen.

Förändringar

Med bakgrund av de kulturvärden och rumsbildande förutsättningar som finns inom och vid planområdet föreslås följande rekommendationer gällande placering och utformning som påverkar gestaltning:

Bilderna visar hur skolbyggnad kan anpassas till befintliga markförhållanden och angränsande träd genom att byggnadshöjden anpassas till trädlinje liksom hur materialval och kulör på fasad harmoniserar med angränsande natur.
Bild på Brännkärrskolan i Alsike, ritat av Werket arkitekter samt illustration av Långsjöskolan i Segeltorp av Tyréns AB.

- Anpassa placering och utformning av byggnad utifrån markförhållanden, angränsande natur och kulturobjekt så som träd, kullar och kulturhistoriska lämningar. Bebyggelsen ska uppfattas vara del av "Västhörja by" och det natur- och kulturlandskap som präglar platsen i många generationer.
- Färgsätt med hänsyn till att byggnad ska harmonisera med kvarvarande natur och äldre bostadsbebyggelse.
- Skapa läsbara naturliga rum i utemiljön som utformas utifrån säkerhet och kulturvärden så som träd, kullar och kulturhistoriska lämningar.
- Skolbyggnader bör i sitt uttryck visa samband med naturen och den äldre bostadsbebyggelse, till exempel genom att låta byggnadsdel sjunka in i topografin och anspela på samhörigheten till den äldre bebyggelsen genom fasadval, färgsättning och takutformning.

Ny bebyggelse anpassas till kulturlandskapet med hänsyn till både kultur- och naturmiljön, kulturlämningar och den äldre bebyggelsen öster om planområdet. Plankartan säkrar viss anpassning genom planbestämmelserna f₁ – byggnader ska utformas för att samspela med den befintliga kulturmiljön. Syftet med bestämmelsen är att bebyggelsen ska utformas med en god helhetsverkan med respekt för närliggande natur och bebyggelse i kvarteren Lagläsaren och Häradsdomaren.

Anledningen till bestämmelsen är att få ett sammanhang med kulturlandskapet och angränsande äldre bostadsbebyggelse. Planen reglerar även omfattning av byggrätt och tillåten byggnadshöjd med planbestämmelserna Största byggnadsarea i procent av fastighetsarean inom användningsområdet och Högsta byggnadshöjd. Vilket möjliggör för skolbyggnad i upp till tre våningar och en fullstor idrottshall i västra delen av skoltomten. Planen säkrar till viss del även placering av byggnad, främst med anledning av skyddsbehov och störningsrisk från Gröndalsleden och Sveavägen men även för att värna om kulturlandskapets skiftande topografi. Planen innebär krav på skyddsbestämmelser som inverkar på gestaltningen av byggnadsdel som vetter mot leden samt mot

Sveavägen. Läs mer om regleringar i och med störnings- och säkerhetsrisker i avsnittet *Störningar, hälsa och säkerhet*.

Övrig bebyggelse

Förutsättningar

I nordöstra delen av planområdet finns en mindre ekonomibyggnad som står på ofrigrund. Själva byggnaden är privatägd. Ladan som byggnad är inte unik, den är av typen ekonomibyggnad som inte har en åldersspecifik eller platsspecifik utformning/gestaltning. Skicket av byggnaden motiverar inte heller till ett bevarande av densamma.

Utifrån historiska kartor finns det ett historiskt sammanhang med mellersta gården i Västhorja by (Lagläsaren 2) och den mindre ekonomibyggnaden.

Förändring

Exempel på genomtänkt placering av skolbyggnad med hänsyn till befintlig natur. Intressant gestaltning av plåtfasad som kan uppfattas vara träpanel på avstånd. Långbrodalsskolan i Älvsjö, ritad av NIRAS Arkitekter.

Då det finns ett visst historiskt sammanhang att utläsa vore det bra för kommande generationer att ekonomibyggnaden blir kvar. Då det inte finns något allmänt behov av byggnaden och intresse att köpa marken finns hos ägaren till byggnaden, planeras marken med byggnaden och rimlig avgränsning av omkringliggande mark för bostadsändamål. Tillkommande bostadsmark begränsas för att säkra omfattningen av byggnad och dess användning. Kvartersmark för bostäder regleras med nedan planbestämmelser:

- Marken får inte förses med byggnad.
- Marken får endast förses med komplementbyggnad.
- Byggnader ska utformas för att samspela med den befintliga kulturmiljön.
- Byggnad ska utformas med sadeltak.

Friytor

Friyta är markområde avsett för lek och utevistelse i anslutning till en byggnad eller anläggning. För bostad och skolverksamhet ska friyta anordnas. Observera att friyta ska anordnas, medan parkering med mera ska ordnas i skälig utsträckning.

Lek och rekreation

Förutsättningar

Borgens friluftsområde nås på gångavstånd från planområdet via trafikseparerad gång- och cykelväg. Norr om Sveavägen finns ett grönområde med broanslutning till friluftsområdet. Grönområdet ligger i det gröna huvudstråket Norregårdsstråket och är möjlig att vidareutveckla i samband med Borgenområdet och närliggande Norregårds idrottsplats.

Enligt Boverket allmänna råd (FRI -BFS 2015:1) om friyta för fritidshem, förskolor, skolor eller liknande verksamhet bör friytan vara så rymlig att det utan svårighet eller risk för omfattande slitage går att ordna varierande terräng- och vegetationsförhållanden.

Vid bedömningen av om friytan är tillräckligt stor bör hänsyn tas till både storleken på friytan per barn och till den totala storleken på friytan. Ett rimligt mått på friyta (enligt Boverkets rekommendationer) är 40 kvm per barn i förskolan och 30 kvm per barn i grundskolan.

Forskning visar att den totala storleken på friytan helst bör överstiga 3000 kvm. På en gård som är mindre, oavsett antal barn, kan en barngrupp få svårt att utveckla lek och socialt samspel på ett sätt som tillgodoser deras behov².

I bedömningen av storlek och kvalitéer kan även ingå tillgång och tillgänglighet till närliggande lekområden, parker och grönområden, bollplaner, idrottsplaner, bad och naturområden för orientering, skidåkning och exkursioner.

På gång- och cykelväg, separerad från allmän biltrafik är det cirka 500 meter till Borgens friluftsområde i Alandsryd. Inom området finns elljusspår, skidåkning (längd och utför), grillplatser och utegym samt orienteringsmöjligheter.

Förändringar

Berg i dagen, stenrösen, stenslänt och kullar utgör rumsbildande element. Utformning av skolområdet bör ta nytta av naturliga avgränsningar i miljön. Samordnat med tydlig funktionsuppdelning inom skolområdet så som skolgård, parkeringsytor, förstärks naturliga rumsligheter och skolområdet

² (Mårtensson, Boldemann, o.a. 2009)

blir lättläst för besökare. För anpassning till befintlig kulturmiljö säkras höjden av kullen vid gc-bron över Gröndalsleden med planbestämmelse n_1 – Markens höjd får inte ändras.

Exempel på en möjlig gestaltning av skolområdet med skolans huvudbyggnad placerad mot Gröndalsleden. Skolområdet är markerat med svart streckad linje.

Planen ska möjliggöra för skola med cirka 500 elever. Om samtliga elever ska få 30 kvm friyta per elev, krävs det cirka 15 000 kvm friyta inom kvartersmark för skoländamålet. Kvartersmarken är cirka 32 000 kvm. Med skolbyggnader (inkl idrottshall) för cirka 500 elever behövs ungefär 7 000 kvm byggnadsyta. Planen tillåter byggnadsyta upp till cirka 8 300 kvm. Med tillhörande angöringsytor och plats för parkering (cirka 7 000 kvm) blir det vid maximal utbyggnad ungefär 33 kvm friyta per elev. Kommunen bedömer beräknad friyta som tillräcklig för att bedriva skola. Inom friyta är det möjligt att anlägga utomhusplan som kan användas för idrottsundervisning.

Planen möjliggör för allmänt grönområde i direkt anslutning till skolområdet. De mer skyddade delarna av angränsande grönområde bedöms vara lämplig för tillfällig vistelseyta för

skolelever. Angränsande grönområde säkrar även möjlig tillgång till naturområde norr om Sveavägen och samordning av en större motionsslinga via Borgenområdet.

Konsekvenser

Rumsbildande element, karaktärsskapande för platsen, riskeras tas bort inom kvartersmark eftersom planen inte säkerställer bevarandet av dem. Konsekvenserna blir att de kultur- och naturmiljöer som finns inte kommer att kunna utläsas på samma sätt och vissa värden kommer gå förlorade.

Gator och trafik

Planområdet angränsar till en av stadens kringleder och två av stadens huvudgator; Gröndalsleden respektive Sveavägen. Del av kommunal gång- och cykelväg som leder till Borgens friluftsområde omfattas av planen.

Gatunät, gång- och cykeltrafik

Förutsättningar

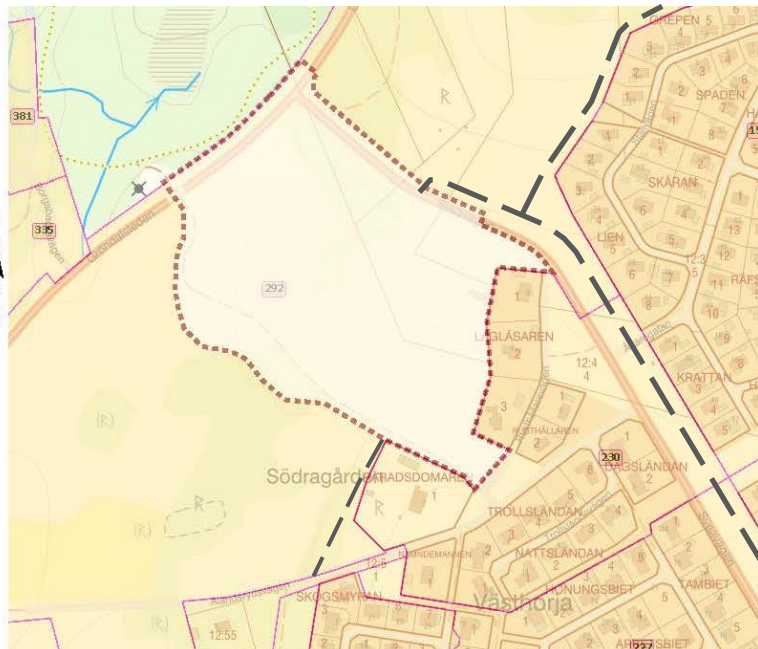
Enligt kommunens hastighetsplan är högsta tillåtna hastighet på del av Sveavägen 60 km/h. Hastigheten på Gröndalsleden är skyltad 70 km/h. Trafikrörelser på Gröndalsleden (norr om Gröndalsplan) uppmättes 2017 till 4 223 årsdygnstrafik, varav 12 % var tung trafik. Sveavägen trafikrörelser uppmättes 2016 till 2 077 årsdygnstrafik, varav 4 % var tung trafik. Samtliga allmänna gator ansvarar kommunen för.

Förändringar

Mer trafik tillkommer i och med skolverksamheten. Närliggande korsning Gröndalsleden/Sveavägen klarar ökad trafikmängd med framtida ombyggnad av vänster- och högerkörfält. Planen säkerställer utrymme för vänsterkörfält på Sveavägen såväl som på Gröndalsleden. Även ett högerkörfält på Gröndalsleden mot Sveavägen säkerställs.

Tänkbara insatser i trafikinfrastrukturen utanför planområdet på grund av ny detaljplan.

För att rymma ny skolbebyggelse måste gång- och cykelvägen till Borgens friluftsområde flyttas söderut. Gång- och cykelvägar inom planen ordnas i naturområdet utifrån gynnsamma markförhållanden, topografin och fornlämningsrik miljö. Föreslagen placering (inte fastställd) av allmänna gång- och cykelvägar är illustrerad i plankartan (både inom och utanför planområdet).

Kollektivtrafik

Konsekvenser

Frångås illustrerad dragning av nya gc-vägar inom planområdet och inom fornlämningsområde måste Länsstyrelsen rådfrågas. I och med planen, behövs ny gång- och cykelväg anslutas som berör mark utanför planområdet. Illustrerade gång- och cykelvägsanslutningar utanför planområdet kräver ingen planändring. Länsstyrelsen måste rådfrågas vid projektering av illustrerade anslutande gc-vägar då de illustreras över fornlämningsrik mark. Läs mer om fornlämningar och hänsyn till desamma i avsnittet *Natur, geoteknik och kultur – Fornlämningar*.

Förutsättningar

Närmaste busshållplats, Värnamo Söderåsvägen, finns cirka 500 meter från planområdet (fågelvägen). Busshållplatsen trafikeras av stadsbusslinje 51. Stadsbussen kör med halvtimmes trafik under vardagar och timmes trafik under helgen.

Närmast tågstopp/tågstation är Värnamo centralstation som ligger cirka två kilometer (gångvägen) från planområdet.

Busshållplats utefter Sveavägen med plats för två bussar längsmed plattform.

Förändringar

Planen möjliggör utrymme för framtida hållplatsläge för buss utefter Sveavägen. Utrymme säkras med planbestämmelse GATA₁, Huvudgata, vilket hållplatsläge med väderskydd för buss får anläggas inom.

Konsekvenser

Skola med idrottshall ökar behovet av kollektivtrafik både på dagtid för skolverksamheten men även under kvällstid i och med idrottshallens funktion. Väl tillgänglig hållplats för kollektivtrafik stärker upplevd trygghet på platsen och ökar jämställdheten i samhället då fler socioekonomiska grupper lättare når målpunkten med skola och idrottshall.

Förutsättningar

Enligt 8 kap 9 § i Plan- och bygglagen ska lämpligt utrymme för parkering, lastning och lossning av fordon i skäligen utsträckning anordnas på tomten eller i närheten av denna. Det är den enskilde fastighetsägarens skyldighet att inrätta parkeringsplatser till den verksamhet som finns på fastigheten. Enligt Plan- och bygglagen ska lämpligt parkeringsutrymme för cykel finnas då även dessa räknas som fordon.

Del av cykelväg till Borgens friluftsområde, i höjd med fastigheten Häradsdomaren 1, används idag till en av utfarterna för bostad på nämnd fastighet. Utfarten är utformad på så sätt att bilen måste backa ut på gc-väg. Gällande plan medger inte biltrafik på gc-vägen.

Förändringar

Skola med tillhörande idrottshall nås genom infart från Sveavägen med besöksparkering och angöringsplats för hämtning och lämning. Varumottagning ska ske på kvartersmark. Planen möjliggör utrymme för en separat infart för varutransporter. Illustrationen visar på tre in- och utfarter från skoltomten ut på Sveavägen, det är antalet anslutningar till allmän gata som anses lämplig. Planen reglerar inte läge för utfarterna, men plats för framtida hållplatsläge för kollektivtrafik bör beaktas.

I kommunens parkeringsnorm från 1993 saknas parkeringstal för skolor, idrottshallar och andra övriga anläggningar. För att ta fram ett rimligt parkeringstal för bil har en jämförelse gjorts med parkeringsnorm för skola i Järfälla och Växjö (parkeringstalen var 6 respektive 8 platser per 1000 kvm bruttoarea, BTA) samt jämförelse med idrottsanläggningar i Karlstad och Huddinge, där parkeringstalen var 33 respektive 35 platser per 1000 kvm BTA. Ett rimligt tal bedöms vara cirka 35 platser/1000 kvm BTA för idrottsanläggning vilket motsvarar cirka 70 bilplatser för en fullstor idrottshall. Ett rimligt tal för antal parkeringsplatser bedöms vara 8 platser/1000 kvm BTA för grundskoleändamål. Det motsvarar cirka 64 bilplatser för en rimlig storlek på byggnad för en skola med cirka 500 elever.

Planen möjliggör utrymme för parkering inom kvartersmark. För att så stor del av kvartersmarken som möjligt ska kunna användas som skolgård kan behovet av bilparkering för personal till viss del lösas genom samutnyttjande av befintlig parkeringsyta för friluftsområdet Borgen. Befintligt behov av ytan är främst efter arbetstid. Det bedöms möjligt att samnyttja parkeringsplatser i stor utsträckning. Gångavstånd och trafiksäkerheten mellan parkeringsytan och skolområdet anses

rimlig. Parkeringsytor för besökande placeras på fastigheten i anslutning till Sveavägen utifrån topografin. Exakt placering av parkering regleras ej i detaljplanen. Tillräckligt med plats finns för att lösa parkeringsbehovet på egen fastighet.

Behovet av bilparkeringsplatser varierar ofta stort över dygnet för anläggningar och verksamheter som idrottsplats och skola så det bedöms vara rimligt att parkeringsplatser kan samutnyttjas i stor utsträckning. Idrottshallen är först och främst för skolans behov. Men planen möjliggör en god bebyggd miljö även om idrottshallen även kommer användas på kvällar och helger.

Konsekvens

Rekommenderat läge i nordöstra delen för skolans parkering innebär att lägre och fuktig terräng, bearbetas, vilket innebär att karaktärsart i kultur- och naturlandskapet (humleblomster) tas bort. Parkeringsytan kan få en stor visuell påverkan på kulturlandskapet. Visuell påverkan måste minimeras för att uppnå god helhetsinverkan på landskapet. I samband med lovprövning bevakas frågan. Utrymme för en väl placerad och utformad parkeringsyta finns. Planen reglerar inte parkeringsutformning specifikt med någon planbestämmelse, stöd bedöms finnas i planens syfte och regelverket i PBL.

Störningar, hälsa och säkerhet

Trafikbuller

Förutsättningar

Buller är oönskat ljud som mäts i decibel. Det ljud som uppfattas av människan mäts normalt i så kallad decibel A, skrivet som "dB(A)". Buller beräknat i ett genomsnitt per dygn kallas ekvivalent bullernivå. Decibelskalan är logaritmisk. Enligt Boverkets vägledning *Gör plats för barn och unga* är det önskvärt med högst 50 dB(A) ekvivalent dagvärde på de delar av skolgården som är avsedd för lek, rekreation och pedagogisk verksamhet. För övriga ytor är högst 55 dB(A) en målsättning.

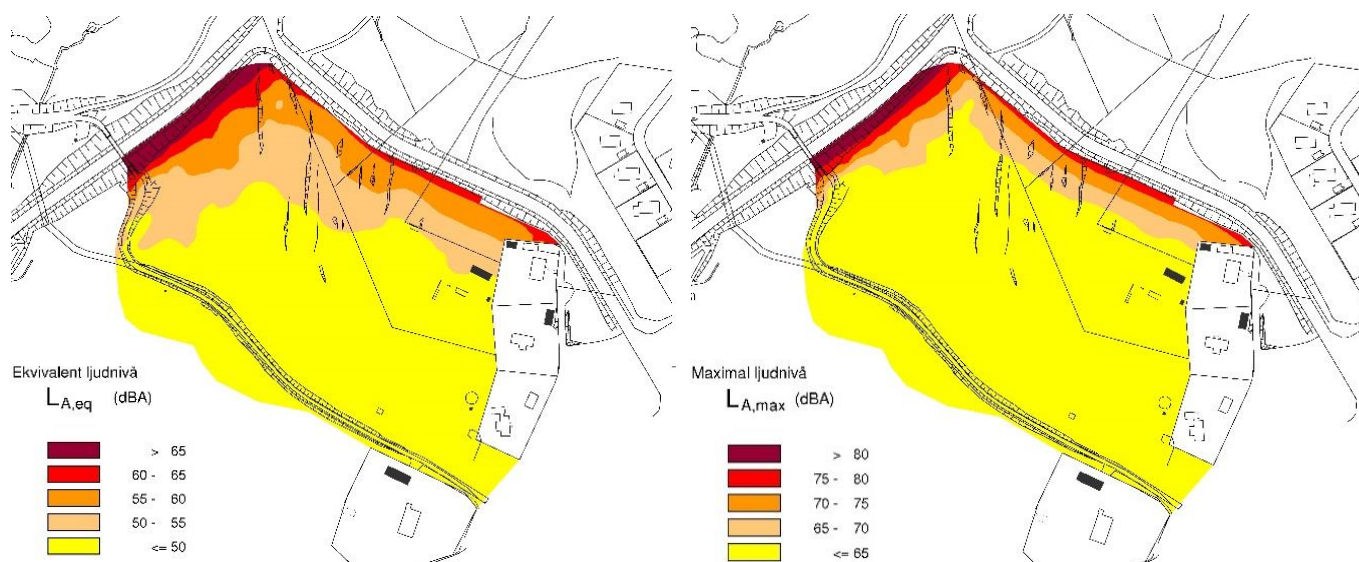
Trafikflöden på Gröndalsleden är uppmätt 2017 (4 223 årsdygnstrafik) varav 12 % var tung trafik. Skyltad hastighet på leden är 70 km/h.

Trafikflöden på Sveavägen är uppmätt 2016 (2 077 årsdygnstrafik) varav 4 % var tung trafik. Skyltad hastighet förbi tänkt skolområde och idrottsanläggning är 60 km/h.

Förändringar

Trafikmängden har räknats upp på Gröndalsleden med 1% årlig ökning av årsdygnstrafiken från 2017 uppmätta värde till 2040. Planen möjliggör för skolområde cirka 30 meter från Gröndalsledens vägmitt. Trafikmängden har även räknats upp på Sveavägen med 1% årlig ökning av årsdygnstrafiken från 2016 uppmätta värde till 2040. Planen möjliggör som närmast cirka 14 meter mellan skolområde och Sveavägens vägmitt.

*Framtidsprognos 2040
av trafikbullersituationen
1,5 meter över mark inom
planområdet. Soundcon 2020*

En trafikbullerutredning togs fram i maj 2020 (Soundcon). Av resultaten framgår att riktvärdena 50 dBA ekvivalent samt 70 dBA maximal ljudnivå uppfylls på större delen av planområdet och på stora delar som ligger i direkt anslutning till möjlig placering av huvudbyggnad.

Resultatet grundas på att hastighetsbegränsningen fortsättningsvis är 70 km/h på Gröndalsleden men att den sänks till 40 km/h på Sveavägen i höjd med tänkt skolområde. Således bedöms det möjligt att inrymma en skolgård med god ljudmiljö inom planområdet.

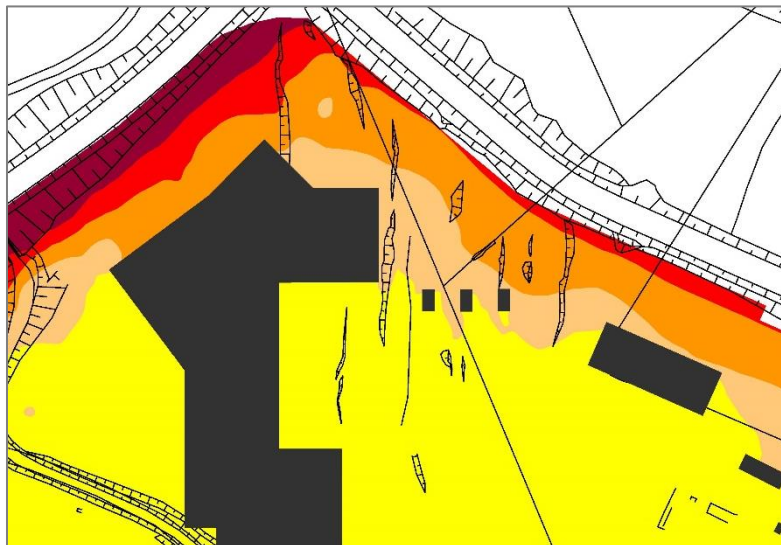
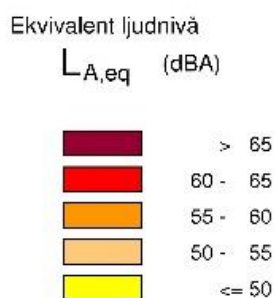
Beräknat trafikbuller bedöms inte påverka ljudmiljön inne i skolbyggnaden med korrekt dimensionering i projekteringsfasen av erforderlig ljudisolering i fasad och fönster.

Om skoltomtens delar ska användas som skolgård, där bullernivåerna från vägtrafiken överstiger 50 dBA ekvivalent ljudnivå, behöver bullerdämpande åtgärder som till exempel ett plank ordnas.

Konsekvenser

Skolområdets delar närmast Sveavägen och Gröndalsleden som lämpar sig bäst för skolbyggnad, varumottagning, hämtnings- och lämningszon samt parkeringsytor för bil och cykel kommer ha förhöjda bullervärden och rekommenderas därmed inte för skolverksamhetens stadigvarande utemiljö.

Trafikbullersituation dygnsekvivalent ljudnivå 1,5 meter över mark. Framtidsprognos 2040 med exempel på möjliga byggnadsvolymer enligt plan.

Eftersom både skolområdets topografi, läge och byggrätternas begränsning gör att de mest lämpade områdena att bebygga är i norra delen av tomten bedöms en god ljudmiljö på skolgården kunna uppnås, se illustration. Även om bebyggelsen får en annan utformning än den som illustrerats i detaljplanen kommer skolbyggnaden/skolbyggnaderna att skärma skolgården från buller så att en god ljudmiljö kan uppnås.

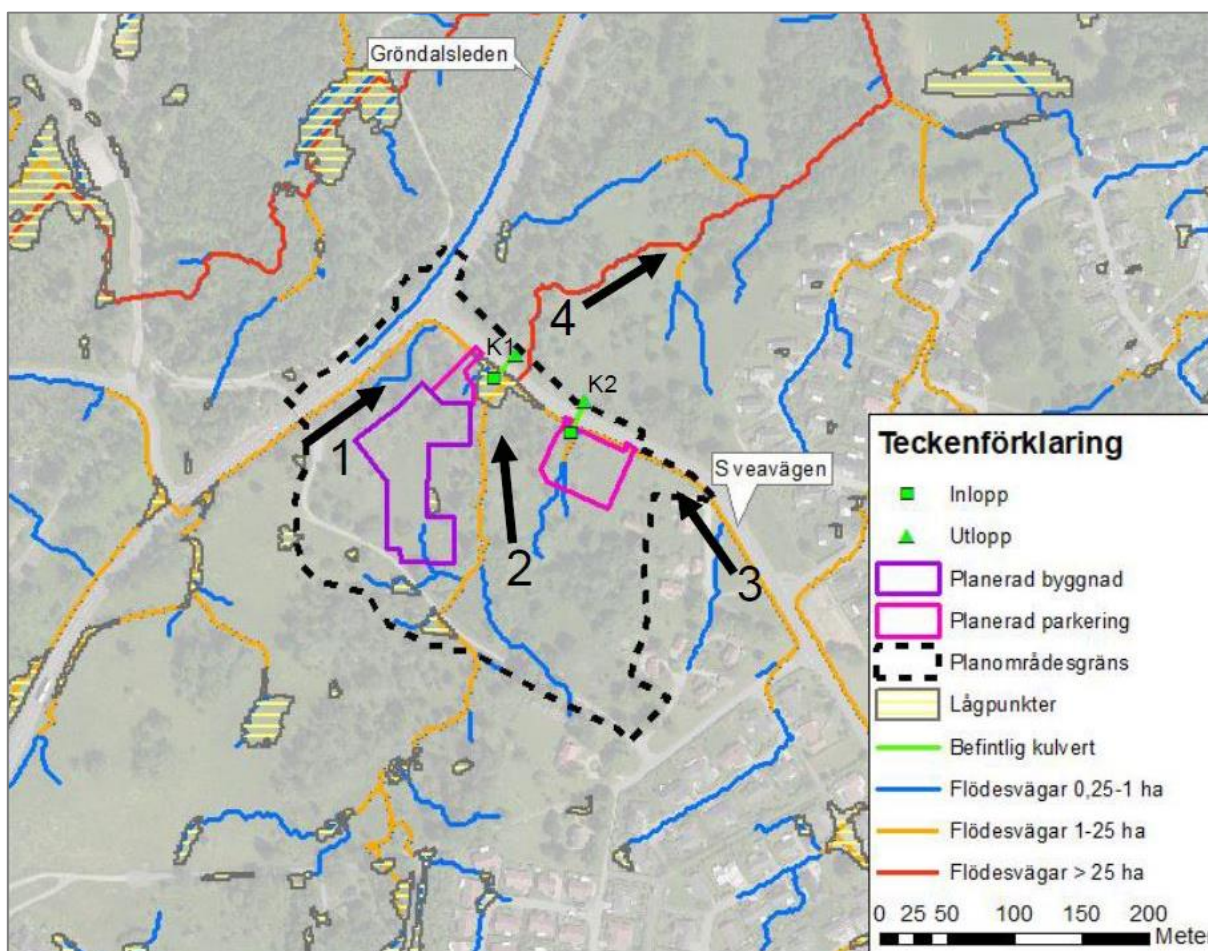
Skyfall

Förutsättningar

Området bedöms ha goda förutsättning för att avleda och omhänderta skyfall från planområdet. I dagvattenutredning (SWEKO 2020) har ett 100-årsregn beräknats med klimatfaktor 1,25. Planområdet belastas av tre huvudsakliga skyfallsstråk, två leds naturligt till lågpunkten vid kulvert K1 och en leds till kulvert K2 (se bild på sida 29).

Förändringar

Lågstråket som utgör avvattningsdiket utmed flödesväg 2 (se bild på sida 29) behålls för befintlig rinnväg för skyfall genom kvartersmark för skoländamål. Övriga flödesvägar hamnar på allmän platsmark. När planområdet byggs ut och marknivåerna förändras kommer också de vattenvolymer som idag ansamlas i lågpunkter att fördelas på annat sätt. Lågpunkten vid kulvert K1 kommer fortsatt utgöra en lokal lågpunkt och planläggs som dagvattenanläggning. För att minimera att vatten blir stående i lokala lågpunkter så bör lågpunkt vid kulvert K2 byggas bort i samband med anläggning av angörings- och parkeringsytor och att överflödigt vatten från flödesväg 3 leds vidare till lågpunkt vid kulvert K1. Detta löses genom att befintligt dike utmed Sveavägen breddas och kulvert K1 under Sveavägen dimensioneras upp samt att en fördröjningsyta på ca 250 kvm anläggs omedelbart söder om K1. Genom dessa åtgärder minimeras risken för höga vattenstånd i stråk 2 genom kvartersmarken. Dagvattenrutredningen beräknar största djup till 0,5 m i stråk 2 vid ett 100-årsregn. Stråket säkras i detaljplanen med ett u-område. Till skillnad mot ett vanligt u-område är intentionen inte att vattnet ska förläggas i ledning utan i en öppen lösning. Den södra och norra delen av u-området är

Samrådsversionens planområdesgräns med omgivande flödesvägar och lågpunkter. Befintliga flödesvägar (1-4) är uppmärskade där pilarna anger flödesriktningen.

prickmark och får ej bebyggas. Mitt på stråket är det dock angeläget att kunna sammanbinda byggrätterna varför planen ger möjligheten att kulvertera stråket. U-området är också bredare än vad som är nödvändigt för att hantera vattenflödet för att möjliggöra att vattnets lopp kan anpassas i förhållande till skolbyggnaderna utan att funktionen äventyras.

Höjdsättning av färdigt golv är beroende av Sveavägens lägsta nivå som är +180,6 meter över nollplanet och landskapsbilden.

Konsekvens

Planen innebär risk för skador av egendom på skolans utemiljö vid ett 100-årsregn. Genom att dimensionera upp kulvert K1 samtidigt som detaljplanen säkerställer en tillräckligt stor yta för magasinering omedelbart söder om K1 bedöms riskerna med översvämning vara hanterade i acceptabel utsträckning.

Farligt gods

Förutsättningar

Planområdet är inom riskutredningsavstånd (150 meter) från Gröndalsleden där det förekommer transporter med farligt gods. Omfattningen av farligt gods bedöms som liten då det inte förekommer daglig regional genomfartstrafik med farligt gods. Förekommande fordon med farligt gods har främst industriområdet i Norregård, norr om planområdet som målpunkt. Enligt Hallandsmodellen, framtagen 2010 av Länsstyrelsen i Hallands län, bedöms Gröndalsleden utgöra transportledsklass Väg-Låg. Basavståndet för klassningen Tåttort är 60 meter, tillämpas skyddsåtgärder kan avståndet reduceras till minst 30 meter från ledens närmsta vägkant.

Förändringar

Samhällsriskerna är acceptabel men befinner sig inom ALARPS-området vid flera punkter vilket medför att skyddsåtgärder ska utföras. De identifierade riskerna i riskutredningen från oktober 2020 (Räddningstjänsten Värnamo) kan samtliga påverka planområdet i större eller mindre omfattning beroende på vind och markens beskaffenhet. Till exempel utgår uträkningen från att pölbrand sker på vägen och inte rinner till eller från planområdet. Då marken sluttar nedåt och leden är doserad från planområdet motverkas vätska från att rinna in mot det tänkta skolområdet. De gynnsamma markförhållandena understryker beräkningarnas konservativa hållning i riskutredningen.

Med ovan resonemang och de transporter av farligt gods som passerar planområdet kan inte riskerna antas vara försumbara. Säkerhetsavstånd och vissa säkerhetsåtgärder ska appliceras för att risknivån ska anses hamna på en tillfredsställande nivå. Planen säkrar avstånd och aktuella säkerhetsåtgärder med planbestämmelserna:

- Egenskapsbestämmelse skydd. Området inom 30 meter utmed leden planläggs som allmän plats – natur, men egenskapsbestämmelsen skydd. Bestämmelsen skydd tillämpas för att säkra åtgärder som skyddar mot olyckor. Avsikten är att marken inte ska utformas på sådant sätt som uppmanar till stadigvarande vistelse. Exempelvis kan området vara inhägnat.
- Startbesked får inte ges för skola förrän skyddsåtgärd utmed Gröndalsleden har åtgärdats. Skyddsåtgärd omfattar en vall i kombination med dike. Den naturliga höjdskillnaden utmed Gröndalsleden måste förstärkas och dike måste utökas enligt VGU för att hindra mekanisk påverkan eller utbredning av eventuellt läckage.
- Kvartersmarken inom 50 meter från Gröndalsleden omfattas av bestämmelserna m_1 – Får inte användas för stadigvarande utevistelse, och a_1 – startbesked får inte ges för skola förrän skyddsåtgärd är avhjälpt som avhåller människa från stadigvarande vistelse utomhus.
- Kvartersmark för skoländamål inom 150 meter från Gröndalsleden omfattas av planbestämmelserna b_1 , Entréer ska finnas på motsatt sida byggnad från Gröndalsleden samt b_2 , Friskluftsintag ska placeras i fasad på motsatt sida av byggnad från Gröndalsleden. Då byggrätten närmast Gröndalsleden är högre än innanförliggande byggrätter gör Räddningstjänsten tillsammans med planavdelningen bedömningen att bestämmelsen b_1 är tillräcklig på den östra byggrätten närmast Sveavägen och att byggrätten i sydost inte behöver särskilda skyddsbestämmelser.

Konsekvenser

Risk för att olycka kommer att ske, ändras inte i och med planen. Planens kravställda åtgärder innebär att negativa konsekvenser för samhälle och individ vid en olycka är i rimlig omfattning för att anse att planens markanvändning ska bedömas lämplig. Vid olycka kan risk för skador på egendom uppstå.

Djurhållning

Förutsättningar

På betesmarken inom och utanför planområdet sker betesverksamheten idag av nötkreatur under betessäsong. Beteshagarna avgränsas av gång- och cykelväg mot Borgens friluftsområde respektive Sveavägen. Djurhållning kan uppfattas störande i och med att den medför lukt och allergena miljöer.

Förhärskande vindriktning och områdets karaktär påverkar spridningens omfattning av allergena partiklar. (rättsfall M3639, dom 2010-10-08) Naturliga barriärer i landskapet, så som kullar och åsar kan begränsa störningar från djurhållning mot omgivningen. Djurhållning som bedrivs på en topografiskt sett lägre nivå än omgivande bebyggelse medför oftast mindre

störningar gentemot omgivande bebyggelse. Vegetation som skogspartier, läplanteringar, buskage med mera kan utgöra skydd mot störningar från djurhållning gentemot omgivningen.³

Förändringar

Betesmark tas i anspråk av föreslaget skolområde. Naturområdet inom planen kan inte fortsätta brukas som betesmark i och med att markområdet blir för litet och för nära befintliga bostäder och ny skola. Angränsande beteshagar bedöms möjliga att fortsätta brukas för betande nötkreatur eller andra mindre allergena djur. Hagen söder om skolområdet har kullar och åsar som begränsar eventuell störning från djurhållning. Planen säkrar utrymme för läplanteringar utefter staketet till hagen.

Hagen norr om planområdet ligger topografiskt sett i lägre höjdnivå än tänkt skolområde. Närmast tänkbara avstånd mellan skolområde för utevistelse och norra hagen är cirka 60 meter. För hämtning och lämningsområde är det cirka 20 meter till hagmarken i norr.

I planen finns utrymme utmed Gröndalsleden som skyddsområde. Utrymmet skulle kunna inhägnas. Inhägnning av marken bidrar till att avhålla människor från att vistas inom skyddsområdet. Området bedöms lämpligt för tillfällig vistelse för djuren i samband med en smidig förflyttning av djuren mellan kvarvarande hagar.

Konsekvenser

Fortsatt djurhållning på angränsande hagar bedöms inte medföra till störande konsekvenser utifrån hälsoaspekter (lukt- och allergirisk).

Sol- och skuggförhållanden

Förutsättningar

Enligt Länsstyrelsen i Jönköpings läns åtgärdsprogram 2016-2020 för hälsans miljömål, ska förskolegårdar vara beskuggade så att minst 50 % av de attraktiva lekmiljöerna är i skugga kl. 11-15. Samt att minst 50 % av sandlådeytan för barn på en småbarnsavdelning är i skugga kl. 11-15. Befintliga träd och buskar borde användas då de både ger skugga och samtidigt bär med platsspecifika natur- och kulturvärden.

Förändringar

Kvartersmark för skoländamål med tänkbara gårdsmiljöer bedöms bli rymliga nog för plantering av nya träd som ger naturlig skugga och svalka.

³ (Boverket, 2011, *Vägledning för planering för och invid djurhållning*, sida 13)

Sevesoanläggning

Förutsättningar

Cirka 600 meter från planområdets norra gräns finns en Sevesoanläggning. En riskutredning togs fram 2020 (Räddningstjänsten Värnamo) och i den bedöms risken vara acceptabel med avseende på avstånd och de geografiska förutsättningarna utan några krav på skyddsåtgärder.

Konsekvenser

Med invägda geografiska beskaffenheter i området mellan anläggning och planerad skola bedöms det högst osannolikt att skolverksamheten kommer påverkas vid värsta falls olyckor så som BLEVE. Text för att ett gasmoln vid ett läckage som är tyngre än luft, att ta sig upp till planområdet och sedan antändas, bedöms högst osannolikt.

Brand och räddning

Brandstationen i Värnamo stad ligger utefter Gröndalsleden, cirka två kilometer från planområdet.

Tillgänglighet för brandfordon samt till brandvatten

Förutsättningar

Planen möjliggör utrymme för brandfordon. Frågan hanteras i bygglovsskedet. Närmaste vattenbrandpost finns öster om planområdet utefter Åkaregatan, på andra sidan Sveavägen. Brandposten är B-klassad, vilket innebär att den eventuellt kan leverera 1000 l/min.

Förändringar

I samband med VA-utbyggnad kommer en ny brandpost anläggas inom eller i närheten av planområdet.

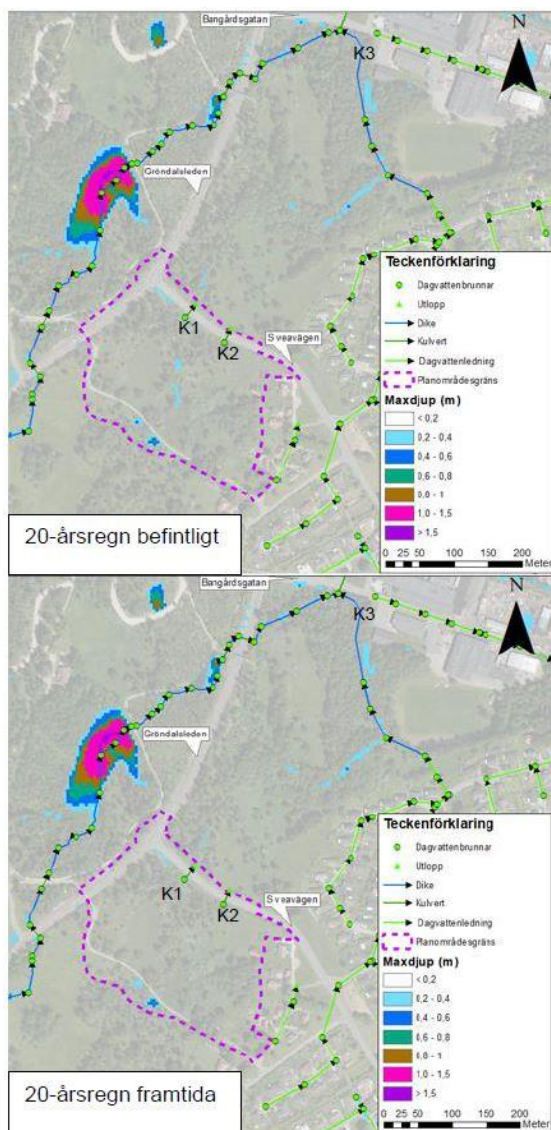
Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Förutsättningar

Kommunens plan för vatten och avlopp i Värnamo kommun fastställdes 2018. Enligt planen ska Värnamo kommun ha en VA-försörjning som har som utgångspunkt att påverkan på miljön ska vara minsta möjliga och i att invånarnas hälsa ska vara tryggad.

Till större del ingår inte planområdet i kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp (VA). Vatten- och avloppsledningsnätet är inte utbyggt inom planområdet.

Resultat vid klimatanpassat 20-årsregn.
Viss ansamling av vatten sker vid
kulvertarna K1 och K2 men utbredningen
av det stående vattnet är liten och syns
därför inte i resultaten.

Avvattning av planområdet och område söder om planområdet, sker via sankmark och avvattningsdike i nordsydlig riktning med kulvertar under Sveavägen och gång- och cykelväg. Vattnet leds norrut med ån Lagan som recipient.

Förändringar

Planområdet ansluts norr ifrån till kommunalt ledningsnät för vatten och avlopp. Kommunens verksamhetsområde för VA kommer utökas och även omfatta planområdet i sin helhet.

Planförslaget innebär en utbyggnad av hårdgjorda ytor inom avrinningsområdet som i sin tur leder till ökad avrinning. Dagvattnet inom planområdet kommer fortsättningsvis avledas via kulvert, K1 (se bild på s. 29), som dimensioneras upp. Från kulverten avleds dagvattnet vidare i dikessystem norrut. Dagvattenutredningen från 2020 (SWEKO) rekommenderar att fördröja dagvattenvolym nedströms, utanför planområdet, utmed befintliga diken innan flödet når kulvert K3. Kulverten (K3) har inte tillräcklig kapacitet i både befintligt och exploaterat scenario.

Befintlig kulvert K1 under Sveavägen har inte tillräcklig kapacitet att ta emot ett 20-årsregn med klimatfaktor 1,25, varför den behöver dimensioneras upp. Vid kulvert K1's inlopp finns en mindre lågpunkt där dagvatten ställer sig kortare period. Lågpunkten måste förstärkas och skötas för att minska risken för erosion och igensättning vid inloppet. Planen säkerställer tillräcklig yta vid lågpunkt med användningsbestämmelse E₂, Dagvattenanläggning, och befintlig kulvert säkras inom allmän platsmark. Dagvattentrumman under gc-

vägen i södra planområdet kommer flyttas och kommer hamna inom allmän platsmark i och med att gc-vägen flyttas. Medan avvattningsdike i nordsydlig riktning tillgängliggörs i kvartersmark för skoländamål med egenskapsbestämmelserna, mark får inte förses med byggnad samt markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar. Öppet dagvattendike förordas då vattenvägen även omfattar flöden vid extremt skyfall. Planen tillåter även kulverterad ledning av ytvatten.

Konsekvenser

Norr om Sveavägen finns tre gravar (Värnamo 37:1, 37:2, 37:3) registrerade i fornsök. Nya VA-ledningar och vattendiken måste anläggas inom 100 meter från fornlämningarna i och med

detaljplanen, vilket kan påverka fornlämningarna negativt. Läs mer om konsekvenserna i avsnittet *Fornlämningar*.

Planen innebär behov av fördröjningsmagasin utanför planområdet. Föreslagen mark utanför planområdet bedöms vara planenlig och lämplig för dagvattenanläggningen. Dagvattenåtgärderna kommer innebära begränsningar för ytterligare exploatering i området nedströms planområdet.

I och med att allmän vattenväg säkras på kvartersmark uppkommer säkerhetsaspekter i och med risk för översvämning. Läs mer om säkerhetsrisker att beakta i avsnittet skyfall.

Värme

Förutsättningar

Det finns fjärrvärme kulverterat i närområdet.

El och tele

Förutsättningar

Inom planområdet finns det elledningar som ägs av Värnamo Energi. Utefter befintlig gång- och cykelväg finns en elkabel som matar belysningsarmaturerna med el. Finns även en ledning utefter Gröndalsleden som slutar i korsningen med Sveavägen.

Det förekommer även optokablar inom planområdet utefter Gröndalsleden. Kablarna ägs av Värnamo Energi och Skanova.

Förändringar

För planens intentioner måste elförsörjningen byggas ut. Det behövs en ny transformatorstation vid korsningen Sveavägen – Gröndalsleden. Planen möjliggöra plats för en sådan station med bestämmelsen E₁ – transformatorstation.

Avfall

Förutsättningar

Avfallshantering och möjlighet till källsortering/återvinning kan och ska ordnas inom kvartersmark.

Miljömålen

Riksdagen har antagit 16 nationella miljö kvalitetsmål som drar upp riktlinjer för dagens och morgondagens miljöarbete i Sverige. Dessa har sedan utvecklats inom varje länsstyrelse, efter regionala förutsättningar. De miljömål som anses beröras av planen är:

- God bebyggd miljö
Lokaliseringen ligger i ett av stadens tänkbara utvecklingsstråk. Finns kollektivtrafik inom gångavstånd och goda möjligheter till gena och trafiksäkra gc-vägar (med viss komplettering för en omställning till hållbara transportmedel). Läget av ny grundskola kan dra nytta av grönområde med natur- och kulturvärden. Liksom trafiksäker anslutning på gångavstånd till friluftsområdet Borgen och Gröndals bostadsområde. Placering av byggnad är viktig då platsen ligger nära större vägar.
- Ett rikt växt- och djurliv
Planen medför till att mark med natur- och kulturvärden exploateras. Del av det biologiska kulturarvet på platsen går förlorad. Del av tätortsnära natur, värdefull för friluftslivet, kulturmiljön och den biologiska mångfalden går förlorad samtidigt som delar tillgängliggörs för människan.
- Begränsad klimatpåverkan
Lokaliseringen av grundskolan ligger utmed en infartsväg till staden med goda förbindelser för biltrafik. Lokaliseringen har nära till befintlig trafikinfrastruktur, i synnerhet ett GC-nätverk separerat från biltrafiken.
- Ett rikt odlingslandskap
Skollokaliseringen innebär att betesmark exploateras och ett sammanhängande område av hagar bryts upp. Lokaliseringsprövning för tänkbar skola resulterar i planområdet. Åtgärder för att minska konsekvenserna av exploateringen måste bearbetas i detaljplanen.

Miljökvalitetsnormer - Luft

Miljökvalitetsnormer anger de föroreningsnivåer eller störningsnivåer som människor kan utsättas för utan fara för olägenheter av betydelse eller som miljön eller naturen kan belastas med, utan fara för påtagliga olägenheter. Idag finns det miljökvalitetsnormer för:

- olika föroreningar i utomhusluften,
- olika parametrar i vattenförekomster,
- olika kemiska föreningar i fisk- och musselvatten,
- omgivningsbuller.

Värnamo kommun har under perioden 1986-87 fram till 2019 genomfört olika mätningar av luftkvaliteten i Värnamo tätort och på andra enskilda platser i kommunen. För att tillgodose kraven på kontroll av utomhusluften har Värnamo kommun därefter deltagit i det samverkansområde som Jönköpings läns Luftvårdsförbund står bakom. En första utvärdering av resultaten har publicerats under 2015. Av denna framgår att nivån ”nedre utvärderingströskel” överskrids vid några tillfällen, vilket motiverar fortsatt kontroll av luftkvaliteten. Något överskridande av miljökvalitetsnorm förekommer inte.

Mätningar/beräkningar har utförts vid de mest belastade/ogynnsamma platserna i Värnamo tätort, varför aktuellt planområde inte bedöms vara påverkat av oacceptabla halter av luftföroreningar.

Undersökning av betydande miljöpåverkan

Enligt miljöbalken (MB 6:5) ska kommunen undersöka om planens genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan. I undersökningen ska omständigheter identifieras som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan, vilka är beskrivna i Miljöbedömningsförordningen (2017:966) 5 §. Om genomförandet av en detaljplan kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska kommunen genomföra en strategisk miljöbedömning för planen (MB 6:1).

Länsstyrelsen har under plansamrådet meddelat att de inte har något att erinra över undersökning av betydande miljöpåverkan. Kommunen har tagit beslut om att planen inte förväntas medföra en betydande miljöpåverkan.

Sammanfattningsvis från undersökningen av betydande miljöpåverkan så påverkas miljömålen; God bebyggd miljö, Begränsad klimatpåverkan, Ett rikt växt- och djurliv samt Ett rikt odlingslandskap. Utifrån undersökningen kommer följande frågor att utredas vidare i planen: risker och störningar från närliggande Sevesoanläggning samt trafik, arkeologi, natur- och

kulturmiljövärden, dagvattenhantering och bruksvärden
jordbruksmark.

Identifiering av omständigheter som talar för eller emot en
betydande miljöpåverkan:

- Planen anger förutsättningar för lokalisering av föreslagen verksamhet,
- Trafikrörelser förbi och till/från planlagt skolområde,
- Lokaliseringen av verksamhet främjar en hållbar utveckling av staden i o m närhet till hållbara trafikslag och boende som nyttjar verksamheten,
- Planen innebär att bruksvärden jordbruksmark tas i anspråk.
- Bedöms inte finnas några miljöproblem relevanta för planen.
- Utsläpp från tillkommande trafik till verksamhet och trafikbuller från anslutande vägar är miljöeffekter i o m med planens genomförande, effekternas omfattning bedöms ringa. Med val av lokalisering kan omfattningen av utsläpp och buller sannolikt avhjälpas genom goda förbindelser av gc-vägar och buss i linjetrafik, liksom bullersänkande åtgärder inom planområdet.
- Risk för människors hälsa eller för miljön kan finnas i o m närhet till befintlig Sevesoanläggning och led där farlig gods förekommer. Åtgärder för att minska ev. följder, bedöms kunna innefattas i planområdet.
- Planområdets effekter bedöms inte medföra till överskridna miljö kvalitetsnormer, rådande kulturvärden i landskapet påverkas negativt i o m exploatering av betesmark. Åtgärder inom planområdet kan inrymmas för att minska konsekvenserna av negativ påverkan på kulturvärdet som beteslandskapet utgör.

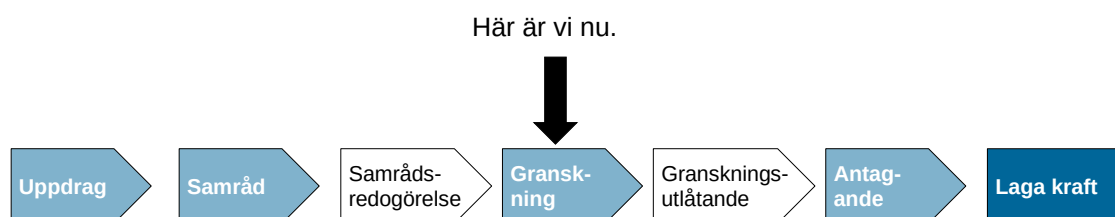
Miljökonsekvenserna är av sådan komplexitet att de redovisas löpande i planbeskrivningen. Kommunens bedömning är att det inte krävs någon separat miljöbedömning i samband med planläggningen av området.

Genomförandefrågor

Genomförandedelen i planbeskrivningen ska redovisa de organisatoriska, fastighetsrättsliga, tekniska och ekonomiska åtgärder som behövs för att åstadkomma ett samordnat och ändamålsenligt genomförande av detaljplanen.

Organisatoriska frågor

Tidplan för detaljplane- Processen och planförfarande

Den preliminära tidsplanen är:

- Samråd våren 2020
- Granskning kvartal 3-4 2021
- Antagande kommunfullmäktige, kvartal 1 2022

Planförslaget handläggs med utökat förfarande. Planen är delvis förenlig med översiktsplanens ställningstaganden, förening med länsstyrelsen granskningsyttrande till översiktsplanen, är av betydande intresse för allmänheten samt att förslaget är av stor betydelse i övrigt.

Genomförandetid

Genomförandetiden för detaljplanen är fem år från det datum planen fått laga kraft. Syftet med en kort genomförandetid är att förhållandena i en expanderande tätort snabbt kan förändras och därmed behöver planläggningen vara flexibel. Under genomförandetiden har fastighetsägaren en lagstadgad rätt att bygga i enlighet med planen och detaljplanen får inte ändras utan att synnerliga skäl föreligger. Efter genomförandetidens utgång fortsätter planen att gälla tills kommunen tar fram en ny plan, ändrar eller upphäver gällande plan.

Ansvarsfördelning och huvudmannaskap

Detaljplanen föreskriver att kommunen är huvudman för allmän platsmark, vilket i huvudsak innebär att kommunen ansvarar för utbyggnad av allmän plats samt framtida drift och underhåll av densamma.

Värnamo kommun ska enligt lag bekosta utförandet av allmän plats. Kommunen äger all mark inom planområdet varför kommunen också ska bekosta genomförandet av allmän plats.

Ledningsägare ansvarar för att allmänna ledningar byggs ut fram till kvartersmark för respektive fastighet, samt ansvarar för framtida drift och underhåll av det allmänna ledningsnätet.

Värnamo Energi AB är ledningsägare för elnätet inom planområdet.
Skanova har ledningar inom planområdet.

Fastighetsrättsliga frågor

Fastighetsbildning, gemensamhetsanläggningar med mera

Kommunägda fastigheter inom planområdet. Längsmed nuvarande gång- och cykelväg till Borgens friluftsområde finns en gemensamhetsanläggning (Västhorja ga:2).

När detaljplanen har fått laga kraft kan fastighetsrättsliga åtgärder som är nödvändiga för genomförandet av detaljplanen påbörjas, vilket innebär:

- Befintlig gemensamhetsanläggning, Västhorja ga:2, måste omprövas. Anläggningen gäller väg som inte är planenlig och fortsättningsvis inte kommer vara planenlig.
- Avstyckning från delar av fastigheterna Västhorja 12:3, 12:4, 12:5 och 12:61 i syfte att bilda en ny skolfastighet.

För att avstyckning av skolfastighet ska kunna ske måste gemensamhetsanläggningen omprövas enligt Anläggningslagen, åtminstone i fråga om dess lokalisering över kvartersmark. Exploatören ska stå för kostnaderna för en sådan omprövning, men om omprövningen även kommer att innefatta andra delar av anläggningen (såsom båtnadsområde, delägare och andelstal) bör dessa kostnader läggas på delägarna eftersom andelstal och upplåtet utrymme delvis är inaktuell redan innan detaljplanen påbörjades.

När planen har fått laga kraft kan fastighetsrättslig åtgärd, lämplig för genomförandet av detaljplan påbörjas. Även den del av Västhorja 12:5 som i detaljplanen förses med bostadsändamål kan överföras genom reglering till fastigheten Lagläsaren 1.

Servitut och avtal

Kända servitut och avtal (registrerade hos lantmäteriet eller förvarade hos kommunen) är följande:

- Servitut väg och avlopp för fastigheten Häradsdomaren 1 på del av Västhorja 12:5.
- Brukningsmedgivande - djurhållning på del av Västhorja 12:5,

- Nyttjanderättsavtal – mark och angränsande mark på del av Västhorja 12:5 där befintlig mindre ekonomibyggnad på ofrigrund finns.

Befintligt servitut som belastar del av Västhorja 12:5 förblir oförändrad och planstridig.

Brukningssmedgivande att hålla boskap på del av Västhorja 12:5 bryts i och med att planen fått laga kraft. Brukningssmedgivande bör upprättas för kvarvarande del. Exploatör bekostar åtgärder i och med ändrat marknyttjande. Nyttjanderättsavtal gällande byggnad på ofrigrund bör hävas. Enligt avtalet kan det tidigast sägas upp 1 november 2021.

Ledningar

Planen innebär flytt av elkablar för gatubelysning i och med att befintlig gc-väg ska flyttas. Flytt bekostas av exploatör. Allmännyttig ledning av dagvatten och skyfallsväg föreslås inom kvartersmark. Planen säkrar tillgängligheten för allmännyttig ledning med planbestämmelse u. Respektive ledningsägare ska bevaka planprocessen samt ansvarar för att säkra sina ledningar med lämplig rättighet.

Ekonomiska frågor

Planekonomi

Framtagandet av detaljplan bekostas av Värnamo kommun.

Tekniska frågor

Tekniska utredningar

I samband med planen har flera utredningar tagits fram:

- Natur- och kulturmiljöinventering
- Arkeologisk undersökning, förundersökning och slutundersökning
- Dagvattenutredning
- Trafikbullerberäkning
- Riskutredning gällande säkerheten i och med närheten till led med farligt gods samt Sevesoverksamhet

Konsekvenser av planens genomförande

Här beskrivs tänkbara effekter och konsekvenser av planens genomförande.

Genomförandet av planen som möjliggör för ny grundskola, idrottsanläggning och hållplatsläge för kollektivtrafik ger effekten av skolelever (cirka 500 elever) och besökare till idrottsanläggning i aktuell del av staden. Konsekvensen av det är att kommunen upprätthåller en god studiemiljö och lokalutbud för idrott för en växande befolkning i Värnamo kommun.

Andra effekter av planen är:

- fler trafikrörelser vilket ger konsekvenser av ökat trafikbuller och koldioxidutsläpp från motorfordonen.
- ny offentlig mötesplats dagtid och kvällstid i aktuell del av staden. En tänkbar konsekvens av det är att upplevd otrygghet minskar och synergieffekter möjliggörs i o m möten av människor.
- I och med bortbyggande av lokal lågpunkt kommer den fuktiga terrängen i nordöstra delen med dess karaktärsarter i kultur- och naturlandskapet kommer inte bestå.

augusti 2021, reviderat februari 2022
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Henrik Storm
Stadsarkitekt

Detaljplan för del av fastigheten
VÄSTHORJA 12:5
(Grundskola i Västhorja) i Värnamo stad

Dnr 19.0680.211

GRANSKNINGSUTLÅTANDE

ALLMÄNT

Detaljplan för del av fastigheten Västhorja 12:5 (Grundskola i Västhorja) har varit utställd för granskning enligt PBL 5 kap, under tiden 22 november - 19 december 2021. Handlingarna har varit utställda i Stadshusets foajé, på Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen samt Värnamo huvudbibliotek. De har även funnits tillgängliga på kommunens webbplats. tre yttranden utan erinringar och fem yttranden med erinringar har kommit in. Dessa kommenteras nedan.

YTTRANDEN UTAN ERINRINGAR

- Arbetarekommunen socialdemokraterna
- Räddningstjänsten
- Lantmäteriet

YTTRANDEN MED ERINRINGAR

Länsstyrelsen i Jönköpings län

- Enligt 5 kap. 22 § plan- och bygglagen (2010:900, PBL) ska Länsstyrelsen under granskningstiden yttra sig över planförslaget, om planförslaget enligt Länsstyrelsens bedömning innebär att någon av överprövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL inte följs eller tillgodoses.

Synpunkter på sådant som kan aktualisera prövning

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till överprövningsgrunderna i 11 kap 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som berör hälsa/säkerhet måste lösas på ett tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges nedan för att ett antagande inte skall prövas av Länsstyrelsen.

Hälsa och säkerhet, risk för olyckor

Enligt den framtagna riskutredning framgår det att inom 150 meter ska friskluftsintag placeras på längsta möjliga avstånd från och på den fasad som vetter bort från Gröndalsleden, samt att det inom 150 meter, ska entréer vara riktade från riskkällan för att möjliggöra säker utrymning utan att utsättas för fara. Detta säkerställs dock inte i plankartan eftersom bestämmelserna b1 och b2 saknas på delar av kvarterensmarken som är planlagd som S-skola och är belägna inom 150 meter från Gröndalsleden. Länsstyrelsen anser att detta behöver åtgärdas.

Kommentar:

Efter granskningen har dialog förts med Räddningstjänsten om utformningen av kvartersmark och bestämmelserna b1 och b2. Den byggrätt som är närmast Gröndalsleden är högre än byggrätterna i den östra delen av planområdet varför en skärmande effekt kommer att uppstå. Området närmast Sveavägen kan dock påverkas av ett eventuellt gasutsläpp, även om risken är liten. Räddningstjänstens och planavdelningens bedömning är att bestämmelsen b2 – friskluftsintag ska placeras högt och i motsatt riktning Gröndalsleden, ska läggas till på byggrätten närmast Sveavägen. Den sydöstra byggrätten ligger på tillräckligt avstånd från Gröndalsleden och skyddas även av de angränsande byggrätterna varför bestämmelserna b1 och b2 inte bedöms vara nödvändiga där. Med denna justering anser Räddningstjänsten att planen är utformad så att tillräckligt skydd mot olyckor kan säkerställas. Detaljplanen justeras så att b2-bestämmelsen läggs till på byggrätten närmast Sveavägen.

Barn- och utbildningsnämnden

- Barn- och utbildningsnämnden vidhåller att det är av stor betydelse att utemiljön utformas så att skolans tillsynsansvar kan utövas på ett effektivt sätt, samtidigt som att så mycket friyta som möjligt aktivt kan utnyttjas vid rastaktivitet och utevistelse.

Kommentar:

Synpunkten noteras och vidarebefordras till tekniska förvaltningen inför kommande projektering av skolbyggnader med tillhörande utemiljö.

GDPR 1

- I detaljplanen finns två byggrätter som är belägna öster ut, mot befintlig byggnation, de byggrätterna har fått ett angivet värde för högsta byggnadshöjd med 8 respektive 12 m. I planens syfte står det ” att avsikten med planen är att bebyggelse anpassas till kulturlandskapet som utgör Västhorja by tillsammans med angränsande bebyggelse från 1700-1800-talet” Hur kan en 8 eller 12 meters byggnad leva upp till det syftet? Vi anser att högsta byggnadshöjden bör sänkas och vara i paritet med angränsande bebyggelse från 1700-1800-talet. I planförslaget finns ny bostadsmark inritad kring den ”gamla ladan”, det ser vi mycket positivt på. För att säkra tillfarten till ”ladan” önskas att ytterligare en liten kil mot Sveavägen ritas in som tomtmark. Det skulle även möjliggöra en avgränsning (häck, staket, plank) för att minska buller och störande ljus från bilar. Vi önskar ett personligt möte på plats för att titta på alternativt förslag. De finns nuvarande och ny tomtmark samt två olika servitut att beakta.

Kommentar:

Byggrätterna som föreslås kommer att vara betydligt högre än den intilliggande bebyggelsen och ett uppförande av en skola på platsen kommer att innebära en stor förändring. Det är dock avsikten att den nya bebyggelsen ska anpassas i så stor utsträckning som möjligt till intilliggande bebyggelse, genom t.ex. färg- och materialval. De östra byggrätterna är delade så att höjderna på byggnaderna kan följa med höjdskillnaden i landskapet och bättre möjliggöra utblickar från intilliggande bostäder. Den efterfrågade kilen av bostadsmark i anslutning till tomten är möjlig att säkerställa genom avtal. Förvaltningen anser det inte vara nödvändigt att utöka planområdet av detta skäl.

GDPR 2

- Eftersom det skall byggas en ny grundskola, Trelleborgsskolan, endast ett hundratal meter bort, borde den byggas tillräckligt stor för att täcka eventuellt tillkommande behov. Det är mindre resurskrävande både avseende pengar och plats istället för att ta i anspråk den kulturhistoriskt intressanta platsen som Västhorja utgör. När stan enligt översiktsplanen numera växer söderut bl.a. runt Vidöstern, nytt bostadsområde vid sjukhuset, nya bostadsområden i Helmershus, Örtebro snart färdigbyggt och snart ihopbyggt med Åminne vore det naturligt och logiskt att lägga en skola på den sidan stan, där det framåt blir ett stort upptagningsområde. Där kommer också en skola bort från ringlederna runt stan.

Att anlägga en rondell i backen Sveavägen/ Gröndalsleden kan inte vara försvarbart med tanke på den mängd tung trafik, däribland även farligt avfall, som trafikerar Gröndalsleden. Det måste vara önskvärt att denna trafik passerar stan snabbt och inte bromsas upp av en rondell då bl.a. mer avgaser släpps ut i området. Det är inte heller lätt att bromsa upp en långtradare med släp nerför backen eller för en långtradare från andra hållet som skall bromsa in och ta ny sats uppför backen. Risken för trafikolyckor är betydande, inte minst vid halka och vintrigt väglag. Detta framgår också av översiktsplanen där det står ”Utöver att utgöra en risk för miljön medför farligt gods risker för kommuninvånarna särskilt vid passager igenom tätbebyggda områden och förbi byggnader med många människor”. En skola är just en byggnad med många människor.

Kommentar:

Behovet av nya skolor är stort och den kommande nybyggnaden av Trelleborgsskolan kommer inte vara tillräcklig för att täcka behovet av skolor i den norra delen av staden. Det är inte möjligt att rymma alla de elever som är tänkta att gå på Västhorjaskolan inom Trelleborgsskolan av utrymmesskäl. Tomten vid Trelleborgsskolan är inte tillräckligt stor. Utöver den nu aktuella detaljplanen har samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att detaljplanera för ytterligare en skola i staden, var är ännu inte bestämt. I detaljplanen för Helmerhus som nämns i yttrandet möjliggörs plats för en förskola. Cirkulationsplatsen i korsningen Gröndalsleden/Sveavägen är borttagen i granskningshandlingen och kommer att ersättas med svängfält bland annat av de skäl som tas upp i yttrandet.

GDPR 3 (Finnvedens amatörgeologiska förening)

- Skrota planen att exploatera Västhorja. Sök annat alternativ. Skapa istället en ekopark – geopark till nytta för kommande generationer av ungdomar. Skapa förutsättningar för de bästa landskapsvårdarna – betesdjuren, nötboskap och får.
- Bilaga 1:
Det är med stor förvåning och oro som vi i Finnvedens amatörgeologiska förening tagit del av förslaget att uppföra en skola i nämnda område med omfattande medföljande ingrepp såsom anläggande av skolgård, parkeringsplatser, gc-vägar etc. Vi stödjer därför inte planförslaget och har följande erinringar:
Som nämns i utredningen finns flera oersättliga arkeologiska lämningar, som för alltid skulle gå förlorade och som vi i föreningen tycker är värda att bevara. Vi är besvikna över att länsstyrelsen gett sitt godkännande till att dessa lämningar kommer att förstöras.
Det som inte uppmärksammas i planförslaget är de geologiska aspekterna. I området finns mer än 20-talet valryggar (whalebacks). Valryggarna är en för Värnamo kommun unik geologisk företeelse men finns i andra delar av landet. De är formade av inlandsisen under hårt tryck, när den drog sig tillbaka i detta område för 13 800 år

sedan. De består av gnejsgranit där den omgivande berggrunden försvagats och eroderats bort. Föreningen hade gärna sett; att området hade rensats bort från buskar och mindre träd; att man behållit de större träden, att man bevarat områdets unika karaktär genom fortsatt beteshållning; att man gjort området tillgängligt med gångstigar i området. Området skulle bli ett utmärkt komplement till det närliggande friluftsområdet vid Borgen och bli en typ av geopark.

Som nämns i planförslaget finns här spår efter bosättningar i en obruten följd från 300-tal e.Kr. till dags datum. Så av arkeologiska, geologiska och historiska skäl borde området bevaras för all framtid.

Än en gång. Finnvidens amatöргеologisk förening stödjer inte planförslaget över Västhorja 12:5.

- Bilaga 2: Arkeologisk utredning, etapp 2: Boplatslämningar i Västhorja. Jönköpings läns museum. Arkeologisk rapport 1999:33

Kommentar:

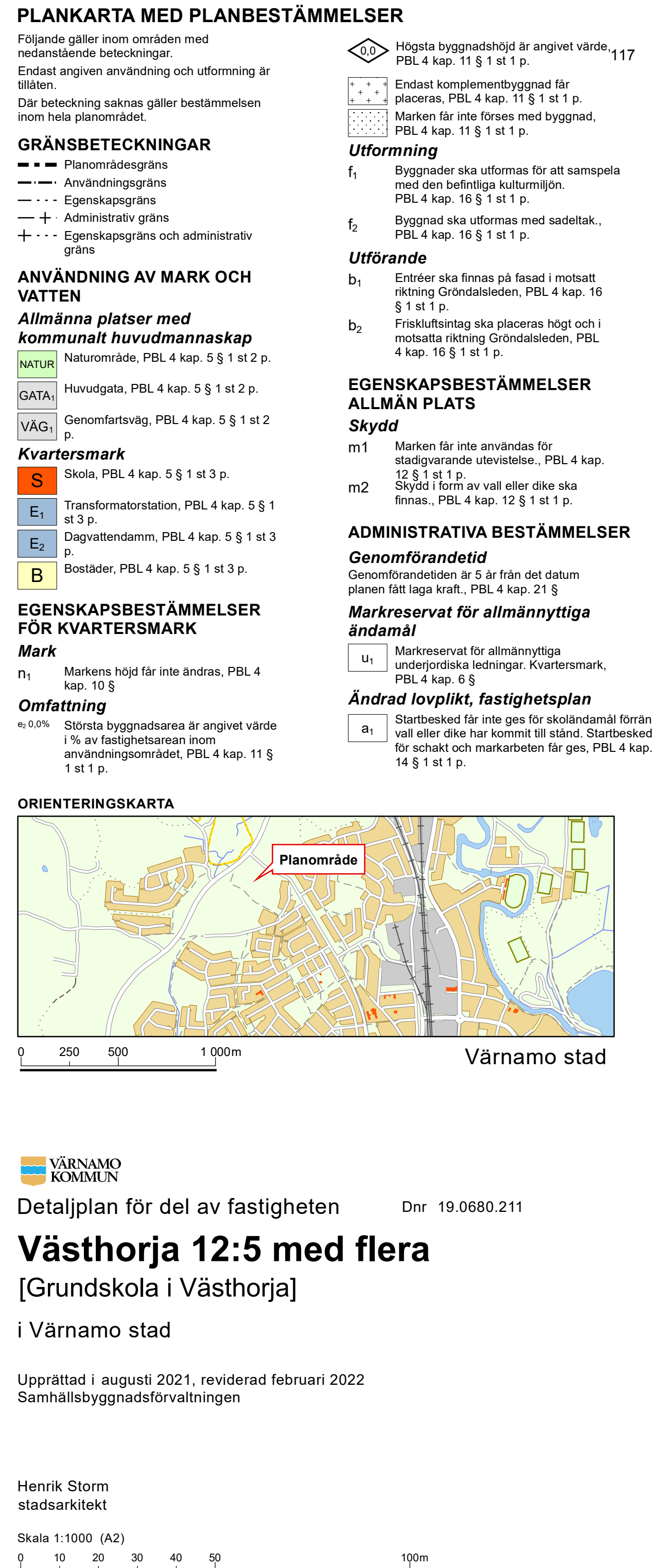
I detaljplaneringen sker en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen såväl som mellan olika allmänna intressen. I detaljplanen har de arkeologiska förutsättningarna undersökts vidare och den rapport som biläggs yttrandet är ett underlag för dessa utredningar. Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning är att även om det finns både arkeologiska, geologiska och historiska värden på platsen så väger det allmänna intresset att bygga en skola tyngre i detta fall. Det finns få platser i staden som är tillräckligt stora för att rymma en skoltomt av den storlek som föreslås. I den lokaliseringsutredning som föregick detaljplaneläggningen gjordes bedömningen att intressekonflikterna mellan olika allmänna intressen var än större på dessa platser än nu aktuellt förslag.

ÖVRIGT

Under granskningstiden har även synpunkter inkommit från tekniska förvaltningen, mark- och exploateringsenheten och plan- och byggavdelningen inkommit av redaktionell karaktär. Bestämmelsen a1 kompletteras med texten ”Startbesked för schakt och markarbeten får ges” för att möjliggöra att massor inom planområdet kan placeras på den skyddsvall som föreskrivs. Bestämmelserna f1 och f2 slås samman och justeras till ”byggnader ska utformas för att samspela med den befintliga kulturmiljön” för att ge möjlighet till att anpassa den kommande bebyggelsen till kulturmiljön på ett bättre sätt. Därtill föreslås mindre redaktionella ändringar.

februari 2022

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Henrik Storm

Samhällsbyggnadsförvaltningen Sida 1 (2)

Stadsarkitekt

Detaljplan för del av fastigheten Västhorja 12:5 (Grundskola i Västhorja) i Värnamo stad

Fastighet: VÄSTHORJA 12.5

Bakgrund

Initiativ för etablering av ny grundskola i Värnamo stad har väcktes av ansvarig lokalförsörjare. Uppdraget var att finna plats (minst 15 000kvm) för en grundskola för 550 elever (8000 kvm) i västra delen av Värnamo stad inklusive idrottshall (2000 kvm), utemiljö samt parkeringsplatser. I ett inledande planeringsarbete kring tänkbar lämplig lokalisering av en ny grundskola (F- 6) tog Samhällsbyggnadsförvaltningen fram en utredning i oktober 2018 med tre

Henrik Storm

Samhällsbyggnadsförvaltningen Sida 2 (2)

Stadsarkitekt

alternativa platser för en ny grundskola (*Tänkbar lokalisering av ny grundskola i västra delen av Värnamo stad, oktober 2018*).

På begäran från Kommunstyrelsen (att gå vidare med lokaliseringsalternativ 3a/3b), beslutade Samhällsbyggnadsnämnden den 20 mars 2019 att uppdra åt Samhällsbyggnadsförvaltningen att upprätta en detaljplan för del av fastigheten Västhorja 12:5 med flera i Värnamo stad, för att möjliggöra för en etablering av en grundskola med tillhörande idrottshall. Avsikten är att idrottshallen ska nyttjas både av skola och av föreningar.

Förslag till detaljplan för del av Västhorja 12:5 med flera i Värnamo stad har varit utsända på samråd under tiden 9 april 2020 – 11 maj 2020 samt utställt på granskning under perioden 22 november - 19 december. Under granskningen har tre yttranden utan kommentarer/erinringar och fem yttranden med kommentarer/erinringar kommit in, se granskningsutlåtande. Efter granskningen har ett antal mindre revideringar av planhandlingarna skett. Samhällsbyggnadsförvaltningen anser att detaljplanen kan godkännas inför antagande av kommunfullmäktige.

Detaljplanen handläggs med utökat planförfarande.

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår besluta:

- att** godkänna samhällsbyggnadsförvaltningens granskningsutlåtande, samt
- att** överlämna detaljplanen för del av Västhorja 12:5 med flera (Grundskola i Västhorja) i Värnamo stad, upprättad i augusti 2021, reviderad i februari 2022, till kommunfullmäktige för antagande enligt PBL 5 kap.

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Detaljplan för del av fastigheten
VÄSTHORJA 12:5
(Grundskola i Västhorja) i Värnamo stad

Dnr 19.0680.211

Planbeskrivning

Handlingar

Till denna detaljplan hör följande handlingar:

- Planbeskrivning
- Plankarta med bestämmelser
- Undersökning av betydande miljöpåverkan
- Fastighetsförteckning

Utredningar som tagits fram som underlag till detaljplaneförslag:

- Arkeologisk utredning, bilaga 1
- Brukningsvärd jordbruksmark, bilaga 2
- Kultur- och naturmiljöutredning, bilaga 3
- Arkeologisk förundersökning, bilaga 4
- Dagvattenutredning, bilaga 5
- Riskutredning, farligt gods och sevesoanläggning, bilaga 6
- Trafikbullerberäkning, bilaga 7

Innehållsförteckning

HANDLINGAR.....	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
SAMMANFATTNING AV FÖRESLAGNA PLANBESTÄMMELSER	3
<i>Användning av mark och vatten</i>	3
<i>Egenskapsbestämmelser för kvartersmark</i>	3
<i>Administrativa bestämmelser</i>	4
PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG	6
PLANENS FÖRENLIGHET MED 3 OCH 5 KAP MILJÖBALKEN.....	6
PLANENS LÄGE, AREAL OCH MARKÄGOFÖRHÅLLANDEN	6
TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN.....	7
<i>Riksintresse</i>	7
<i>Översiktsplan</i>	7
<i>Detaljplaner med mera</i>	7
<i>Kommunala beslut i övrigt</i>	8
FÖRUTSÄTTNINGAR, FÖRÄNDRINGAR OCH KONSEKVENSER	9
<i>Natur, geoteknik och kultur</i>	9
<i>Bebyggelseområden</i>	17
<i>Friytor</i>	22
<i>Gator och trafik</i>	24
<i>Störningar, hälsa och säkerhet</i>	27
<i>Brand och räddning</i>	34
<i>Teknisk försörjning</i>	34
MILJÖMÅLEN	37
<i>Miljö kvalitetsnormer - Luft</i>	38
<i>Undersökning av betydande miljöpåverkan</i>	38
GENOMFÖRANDEFRÅGOR	40
<i>Organisatoriska frågor</i>	40
.....	40
<i>Fastighetsrättsliga frågor</i>	41
<i>Ekonomiska frågor</i>	42
<i>Tekniska frågor</i>	42
KONSEKVENSER AV PLANENS GENOMFÖRANDE	43

Sammanfattning av föreslagna planbestämmelser

Här redovisas kortfattat syftet med varje planbestämmelse som finns föreslagna i detaljplan.

Användning av mark och vatten

Allmänna platser med
kommunalt
huvudmannaskap

NATUR

Naturområde, syftet med bestämmelsen är att säkerställa att markanvändningen förblir naturmark och att kommunen är huvudman för naturmarken. Lagstöd för denna bestämmelse finns i 4 kap 5 § punkt 2 PBL.

VÄG₁

Genomfartsväg, bestämmelsen anger precisering väg för allmän genomfartstrafik. Syftet med bestämmelsen är att möjliggöra för en framtida cirkulationsplats i korsningen Sveavägen och Gröndalsleden. Lagstöd för denna bestämmelse finns i 4 kap 5 § punkt 2 PBL.

GATA₁

Huvudgata, syftet med bestämmelsen är att mark utefter Sveavägen ska användas för allmän trafik och att kommunen är huvudman för gatumarken. Lagstöd för denna bestämmelse finns i 4 kap 5 § punkt 2 PBL.

Kvartersmark

S

Skola, syftet med bestämmelsen är att möjliggöra för byggnation av skola. Lagstöd för denna bestämmelse finns i 4 kap 5 § punkt 3 PBL.

Egenskapsbestämmelser för kvartersmark

Mark, Vegetation

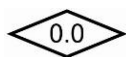
n₁

Markens höjd får inte ändras. Syftet med bestämmelsen är att säkra befintlig kulle i kvartersmark. Topografin inom kvartersmark för skola är värdebärande för natur- och kulturlandskapet. Bestämmelsen har lagstöd i 4 kap 10 § punkt 1 PBL.

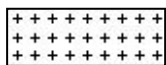
Omfattning

e₂

Största byggnadsarea i procent av fastighetsarean inom användningsområdet. Syftet med bestämmelsen är att styra i vilken omfattning fastigheten får bebyggas, genom att tillåta största sammanlagda byggnadsarea för användningsområdet. Bestämmelsen har lagstöd i 4 kap 11 § punkt 1 PBL.

Högsta byggnadshöjd. Syftet med bestämmelsen är att möjliggöra byggnation till angiven högsta byggnadshöjd. Lagstöd för denna bestämmelse finns i 4 kap 11 § punkt 1 PBL.

Marken får endast förses med förråd och byggnadsverk för utevistelse. Syftet med bestämmelsen är att styra i vilken omfattning byggnad får uppföras. Lagstöd för denna bestämmelse finns i 4 kap 11 § punkt 1 PBL.

Marken får inte förses med byggnad. Syftet med bestämmelsen är att styra i vilken omfattning byggnad får uppföras. Lagstöd för denna bestämmelse finns i 4 kap 11 § punkt 1 PBL.

Skydd

m₁

Marken får inte användas för stadigvarande utevistelse. Bestämmelsen har lagstöd i 4 kap 16 § punkt 1 PBL.

m₂

Skydd i form av vall eller dike ska finnas. Bestämmelsen har lagstöd i, PBL 4 kap. 12 § 1 st 2 p.

Utformning

f₁

Byggnader ska utformas för att samspela med den befintliga kulturmiljön. Syftet med bestämmelsen är att styra utformningen för att anpassa ny bebyggelse till omgivande natur- och kulturmiljö. Bestämmelsen har lagstöd i 4 kap 16 § punkt 1 PBL.

f₂

Byggnaden ska utformas med sadeltak. Syftet med bestämmelsen är att styra utformningen till nuvarande utseende på byggnaden. Bestämmelsen har lagstöd i 4 kap 16 § punkt 1 PBL.

Utförande

b₁

Entréer ska finnas på motsatt sida byggnad från Gröndalsleden. Syftet med bestämmelsen är minimera konsekvenserna vid en olycka med farligt gods. Bestämmelsen har lagstöd i 4 kap 16 § punkt 1 PBL.

b₂

Friskluftsintag ska placeras i fasad på motsatt sida av byggnad från Gröndalsleden. Syftet med bestämmelsen är att minimera konsekvenserna vid en olycka med farligt gods. Bestämmelsen har lagstöd i 4 kap 16 § punkt 1 PBL.

Administrativa bestämmelser

Villkor för startbesked

a₁

Startbesked får inte ges för skoländamål förrän vall med dike har kommit till stånd. Startbesked för schakt och markarbeten får ges. Bestämmelsen har lagstöd i 4 kap 14 § punkt 1 PBL.

Genomförandetid

Genomförandetiden är 5 år från det datum planen fått laga kraft. Syftet med en kort genomförandetid är att förhållandena i en expanderande tätort snabbt kan förändras och därmed behöver planläggningen vara flexibel. Bestämmelsen har stöd i 4 kap 21 § PBL.

Markreservat för
allmännyttiga ändamål

u

Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar. Syftet med bestämmelsen är att uppmärksamma och tillgängliggöra kvartersmark för allmännyttiga underjordiska ledningar. Lagstöd för denna bestämmelse finns i 4 kap 6 § PBL.

Planens syfte och huvuddrag

Planen syftar till att möjliggöra för en ny grundskola i Värnamo stads västra upptagningsområde med plats för ungefär 500 elever. Avsikten med planen är att skolområdet med tillhörande bebyggelse anpassas till kulturlandskapet som utgör Västhorja by tillsammans med angränsande bebyggelse från 1700- och 1800-talen, ost/sydost om planområdet.

Huvuddraget av planförslaget är att en del av ett allmänt kultur- och naturlandskap exploateras på ett varsamt sätt för skola med tillhörande skolbyggnader, skolgård, angöring och parkering samt idrotts- och sportanläggning. Angöring kommer ske från Sveavägen och från befintlig gc-väg som leder till friluftsområdet Borgen.

Planens förenlighet med 3 och 5 kap Miljöbalken

Planförslaget bedöms vara förenligt med Miljöbalkens grundläggande hushållningsbestämmelser för mark och vatten. Den tänkta markanvändningen medför inte heller att miljö-kvalitetsnormerna enligt femte kapitlet MB överträds eller att människor utsätts för varaktig störning.

Föroreningsbelastning har beräknats för befintlig markanvändning och framtida bebyggelse med schablonmässig rening i öppna diken nedströms planområdet. Planområdets vattenvolym utgör cirka 0,05 promille av det totala flödet som MKN baseras på. Planförslaget bedöms därmed inte påverka MKN för vattenförekomst, ån Lagan.

Planens läge, areal och markägförhållanden

Planområdet är beläget i nordvästra delen av Värnamo stad och gränsar i öst till bostadstomter och natur- och kulturmiljö i söder, i ungefärlig höjd med befintlig gång- och cykelväg till Borgenområdet. I övriga väderstreck gränsar planområdet till Gröndalsleden och Sveavägen.

Planområdet är ungefär 5,2 hektar stort och omfattas av flera fastigheter ägda av Värnamo kommun.

Tidigare ställningstaganden

Nedan redovisas eventuellt påverkade riksintressen samt relevanta ställningstaganden och beslut av Värnamo kommun.

Riksintresse

Området ligger inom Försvarsmaktens stoppområde för höga objekt. Riksintresset påverkas inte eftersom planen inte möjliggör för byggnation över tjugo meter.

Översiktsplan

Enligt gällande översiktsplan Mitt Värnamo 2035, antagen 2019, ska kommunen vid planering och lokalisering av nya förskolor och skolor verka för att dessa förläggs inom gång- och/eller cykelavstånd från omgivande bostäder, i kollektivtrafikstråk samt med goda möjligheter att hämta och lämna sina barn på ett trafiksäkert sätt.

Översiktsplanen har flera ställningstaganden gällande jordbruksmark. Planförslagets syfte är att möjliggöra för allmännyttig anläggning (skola) på betesmark, läs mer om lokaliseringsbedömning under avsnittet *Brukningens värde jordbruksmark*.

Detaljplaneförslaget är förenligt med översiktsplanens ställningstagande om lokalisering av nya skolor men ej förenligt med bevarande av jordbruksmark. Kommunen gör bedömningen att det allmänna intresset att tillgodose behovet av grundskola överväger jordbruksintresset i detta fall.

Detaljplaner med mera

Planöversikt 2020 med ungefärlig avgränsning av planförslaget.

Nedanstående befintliga detaljplaner berörs direkt av planförslaget. För de markområden som ingår i det nya detaljplaneförslaget upphör nedanstående planer att gälla vid den tidpunkt då den nya detaljplanen vinner laga kraft.

F 292 Detaljplan för del av Gröndalsleden mm i Värnamo stad, antagen 1998

Ovanstående plan har inte någon genomförandetid kvar.

Plan F 292 tillåter allmän plats för gång- och cykelväg samt kultur- och/eller naturområde där fasta fornlämningar ska iordningställas och skyltas upp samt att det för området ska upprättas sköteselanvisningar som innebär att naturen, hagmarken och fornlämningarna bevaras.

Kommunala beslut i övrigt

Initiativ för etablering av ny grundskola i Värnamo stad har väckt av ansvarig lokalförsörjare. Uppdraget var att finna plats för en grundskola för 550 elever i västra delen av Värnamo stad. I ett inledande planeringsarbete kring tänkbar lämplig lokalisering av en ny grundskola (F- 6) tog Samhällsbyggnadsförvaltningen fram en utredning i oktober 2018 med tre alternativa platser för en ny grundskola (*Tänkbar lokalisering av ny grundskola i västra delen av Värnamo stad, oktober 2018*).

På begäran från Kommunstyrelsen (att gå vidare med lokaliseringsalternativ 3a/3b), beslutade Samhällsbyggnadsnämnden den 20 mars 2019 att uppdra åt Samhällsbyggnadsförvaltningen att upprätta en detaljplan för del av fastigheten Västhorja 12:5 med flera i Värnamo stad, för att möjliggöra för en etablering av en grundskola med tillhörande idrottshall. Avsikten är att idrottshallen ska nyttjas både av skola och av föreningar.

Förutsättningar, förändringar och konsekvenser

I denna del av planbeskrivningen beskrivs förutsättningarna för planområdet, de fysiska förutsättningarna vid och inom planområdet, liksom de regler och juridiska förutsättningar som har stor påverkan på detaljplanen. Förändringarna som möjliggörs av planen och anledningarna till förändringarna beskrivs ämnesvis. Även konsekvenserna av ändringarna beskrivs löpande i denna del.

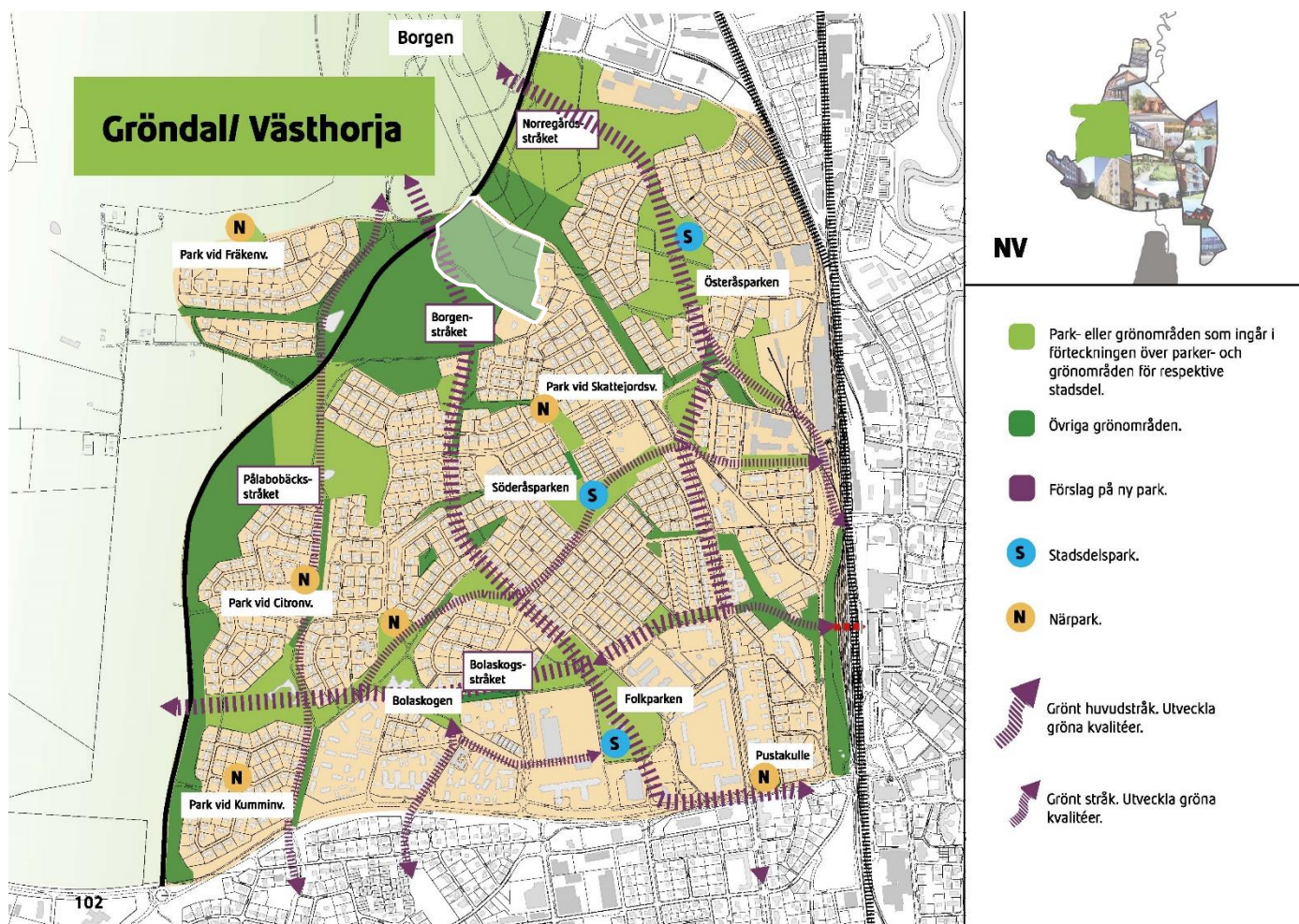
Natur, geoteknik och kultur

Mark, vegetation och naturmiljö

Förutsättningar

Kommunens gällande plan för grönstruktur, antagen i kommunfullmäktige 2020, bygger på fem strategier för människans behov av grönstruktur. I del två av styrdokumentet är planområdet en del av Borgenstråket, ett av de gröna huvudstråken i stadens infrastruktur för rekreation och andra ekosystemtjänster. Närheten till friluftsområdet Borgen och naturområden nord/nordost om planområdet är ett stort tillskott för skolans verksamhet utomhus.

Del två av Plan för grönstruktur från 2020.

Panoramabild tagen mot öster, från kullen i sydvästra delen av planområdet.

Planområdet är beläget i nordvästra delen av Värnamo stad i ett äldre agrart kulturmiljölandskap med inslag av hagmark och slåtteräng. Planområdet utgör främst av naturbetesmark i en småkuperad terräng. I den västra delen med berg i dagen och i den mellersta delen finns sankmark med förekommande avvattningsdike i nordsydlig riktning. I östra delen ligger marken högre med en sentida ekonomibyggnad på ofrigrund. Högsta marknivåerna inom planområdet finns i den sydvästra (191 m ö h) och sydöstra (193 m ö h) delarna av planområdet och lutar ned till lägsta punkten som är i den mellersta delen av planområdet, angränsande till Sveavägen (180 m ö h).

Stråket av sankmark i nordsydlig riktning genom planområdet.

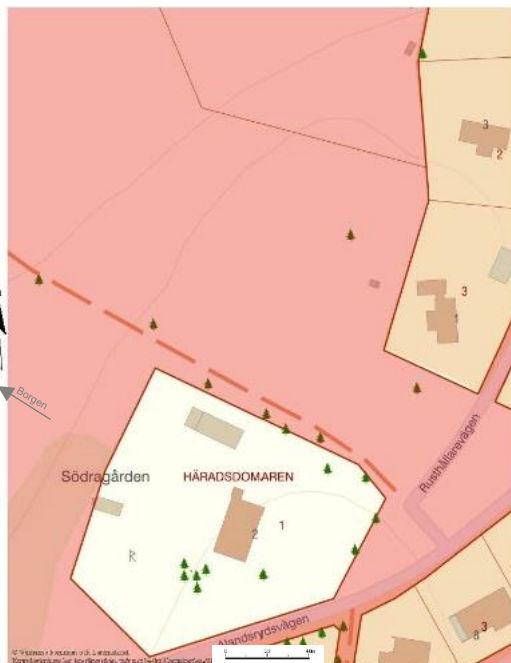
Kulturlandskapet med dess naturvärden inom planområdet, är till övervägande del väl bevarat i och med kontinuerlig djurbetning. Mindre trädjungar och fristående solitärträd omsluter det öppna landskapet. I den västra delen med berg i dagen, är vegetationen mer tätbevuxen med tall och ek. Björkar i olika åldrar dominerar i den mellersta delen av planområdet och bildar där mindre trädbevuxna dungar. Där finns även inslag av hägg och apel. Längst sankmarksstråket i den östra delen bildar al och sälg obelysta och slutna korridorer av vegetation som gynnas av skuggiga miljöer. Utspridda inom planområdet finns även inslag av större ekar.

Det biologiska kulturarvet präglar delar av planområdet genom äldre ängsslåtter och senare tid av betesmark. Fruktträd av apel och bigarrå och bärbuskar av vinbär och krusbär utgör karakteristiska arter avpräglat biologiskt kulturarv.¹

Delar av naturbetesmarken består av småkuperad stenbunden mark och även med berg i dagen, särskilt markant i den västra delen. Även intill sankmarken finns ett parti av berg i dagen.

I den nordvästra delen av planområdet finns högre terräng med torrare mark och även en större sammanhängande yta av hållmark. Här växer rikligt med styvmorsviol vid sidan av

▪ ¹ Kultur- och naturmiljöutredning, bilaga 3, Värnamo kommun

Kartan visar på rödmarkerad kommunägd mark och skyddsvärda träd enligt Jönköpings länsstyrelse.

Träd i allé längsmed båda sidorna av gång- och cykelväg till Borgens friluftsområde.

mossor och lavar. I den nordöstra delen finns en lägre och fuktig terräng. Här växer rikligt med humleblomster. Båda områdena med dess flora är värdefulla att bevara som karaktärsarter i kultur- och naturlandskapet.

Planområdet omfattar även mindre naturvärden, främst där marken tidigare varit betesmark. Där finns hägg, rönn och inslag av större tallar, granar och ekar. Även inslag av död stående och liggande ved beväxt med trätickor. Vattendraget har återkommande flöden av översilning på omkringliggande sankmark, vilket har viktiga naturvärden för olika växter och djur.

Inom planområdets östra och sydöstra del finns det flera särskilt skyddsvärda träd enligt Länsstyrelsens inventering. Anmälan om samråd enligt 12 kap. 6§ MB ska göras om åtgärd ska ske som kan skada träden.

I sydöstra delen av planområdet, längsmed gång- och cykelvägen, finns trädallé, vars träd delvis står inom och utanför planområdet. Befintlig trädallé omfattas av generellt biotopskydd (7 kap. 11 § MB). Dispens från biotopskyddsbestämmelserna måste ske innan åtgärd genomförs.

De äldre träden i alléerna har höga naturvärden. Alléerna utgör en från estetisk och kulturhistorisk synpunkt värdefull del av landskapsbilden, och har ofta också höga värden för kulturmiljövården genom att de visar hur landskapet har påverkats av olika typer av landskapsarkitektur.

I övrigt förekommer inte objekt som är biotopskyddade (som till exempel odlingsrösen), inom planområdet.

Förändringar

Särskilt skyddsvärda träd enligt Länsstyrelsens inventering bedöms inte påverkas negativt av planen. Träden omfattas av användningsbestämmelse för naturområde. Skötsel av aktuella träd som kan skada trädet, kräver anmälan om samråd enligt 12 kap. 6 § MB.

Planen ger utrymme för återplantering av träd på norra sidan av gc-vägen med start vid Rusthållarevägen mot Borgens friluftsområde.

Genomförandet av planen innebär att inhysa en grundskoleverksamhet med tillhörande idrottshall i det äldre agrara kulturmiljölandskapet och använda platsspecifika förutsättningar i utformningen av ny bebyggelse inklusive dess utemiljöer. Det igenväxande skogspartiet norr om den äldre odlingsytan bör gallras från en del av vegetationen för att gynna större växande träd i området men också röjas sparsamt så trädridån ändå blir kvar mot Gröndalsleden och Sveavägen.

Allmän plats, naturområde mellan skoltomt och befintliga bostadstomter i öst och skyddsområdet mellan leden och skoltomten är tänkt att skötas som slåtteräng i och med att den utgör ett grönt samband mellan två fortsättningsvis aktiva betesmarker, norr och söder om planområdet.

Den småkuperade topografin är av stor betydelse för landskapsbilden. Berg i dagen och stenrösen samt stenslänt utgör rumsbildande element. Planens användningsområden och egenskapsområden formas utifrån naturliga stenslänter i miljön vilket bidrar till att stenformationerna används i utformningen av skolmiljön. Avsikten är att bevara de rumsbildande, värdebärande naturinslagen (naturligt lågstråk, träd och växter) och att skolbyggnad och skolgård anpassas till platsens karaktär (småskaligt böljande kulturlandskap). Planen säkrar en mindre del av rådande topografi (förhöjt markparti i sydvästra planområdet) från schaktning.

Konsekvenser

Marken inom planområdet kommer inte kunna betas i samma omfattning. Konsekvenserna av det är att naturområdet inom planområdet inte kommer kunna utgöra den livsmiljö som råder. Det fuktiga stråket av vatten och sankmark i öster med naturvärden kommer omarbetas för att kunna fungera som skolgård. Planen säkrar inte att biotopen med vatten finns kvar i landskapet. Det ligger på skoletablerare att nyttja kvaliteterna som livsmiljöer för växt- och djurliv utgör i en skolgårdsmiljö.

Träd (solitärer och i grupp) samt biologiskt kulturarvet som växter utgör, skyddas inte av planen. Växtlighet utmed staket till hagen, i södra plangränsen, kommer planteras. Kommunal skötsel kommer öka på allmän plats.

Brukningens värde jordbruksmark

Förutsättningar

Betesmarken inom planområdet klassas som brukningsvärd jordbruksmark. Enligt kommunens översiktsplan från 2019 ska fragmentering av jordbruk vid planering och exploatering undvikas. Marken ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra ett rationellt jordbruk.

Mark kommunen medgivit för bete.

Aktuell betesmark är del i ett större sammanhängande område med brukningsvärd jordbruksmark. Växtligheten inom betesmarken indikerar på ett aktivt kulturlandskap. Marken nyttjas av enskild under betessäsong. Nötkreaturen körs till platsen och flyttas mellan hagarna genom korta, tillfälliga avstängningar av bilväg och gc-väg.

I bilaga 2, *Brukningsvärd jordbruksmark inom planen för del av Västhorja 12:5 i Värnamo stad* har kommunen utrett alternativ lokalisering för grundskolan och sammanställt information om brukningsvärd jordbruksmark inom planområdet.

Lokaliseringsprövningen resulterade i valet av aktuellt planområde. Motiveringen till att jordbruksmark måste tas i anspråk och valet hamnade på planområdet är:

- att möjliggöra för en samhällsviktigt funktion, grundskola,
- att lokaliseringen sker innanför stadens kringleder i närheten till stadsbebyggelse,
- närheten till utbyggd gc-vägnät (förhållandevis trafiksäkert med trafikseparering),
- gångavstånd till hållplats för buss i linjetrafik,
- närheten till friluftsområde Borgen (trafiksäker och nära anslutning),
- minsta ingrepp i ett äldre agrart kulturlandskap rikt på kulturhistoriska lämningar, samt
- möjlig exploatering utifrån kända hälso- och säkerhetsrisker (buller, farligt gods och Sevesoanläggning).

Förändringar

Planen medför till att brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk för skoländamål och allmänt naturområde. Det innebär att jordbruksmarken inom planområdet inte fortsättningsvis kommer användas för bete.

I och med tillkommande skolverksamhet blir det fler människor i rörelse i närheten av betesmarken. Med fler människor ökar risken för skador på betesdjuren. Utrymme för skyddande växtlighet finns inom allmänt naturområde utefter ny gång- och cykeltväg (så skräp som kan vara skadligt för djuren inte lika lätt kommer in i angränsande hage).

För att minska effekten av att skolområdet delar upp de sammanhängande hagarna, finns utrymme utefter Gröndalsleden som kan användas för flyttning av djuren mellan kvarvarande hagar.

Konsekvenser

Floran i landskapet upprätthålls i och med betande djur. För områden där betesmark upphör kommer även växtligheten ändras.

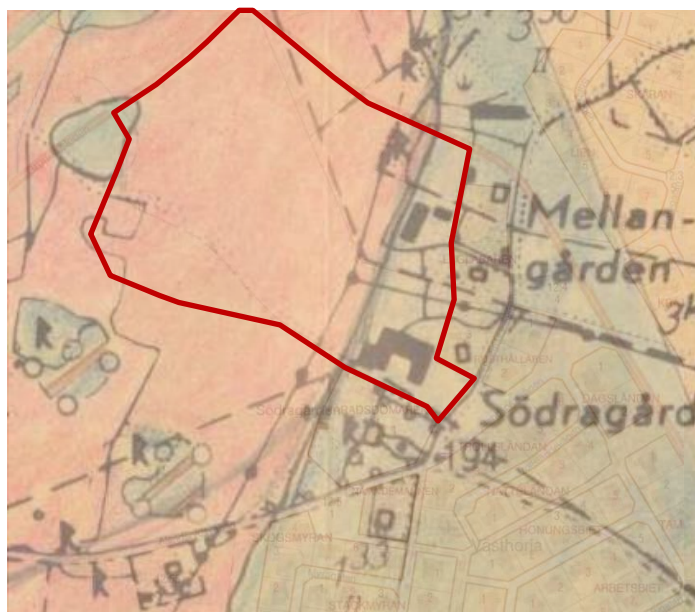
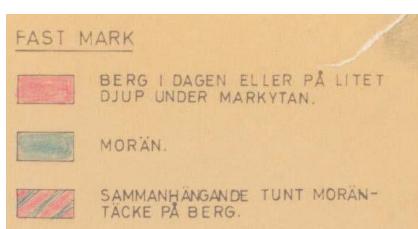
Läs vidare om djurhållning i närheten av skola i avsnittet *Störningar, Hälsa och säkerhet*.

Geotekniska förhållanden

Förutsättningar

En översiktlig grundundersökning från 1969 omfattar planområdet (Bjurströms Geotekniska Byrå AB).

Utdrag från karta i Utlåtande över grundförhållandena inom området väster om Sveavägen-Götavägen i Värnamo, 1969.

Undersökningen är utförd genom dels inventering och tolkning av flygbilder och fältkontroll av tolkningsresultat och jorddjupsmätningar i tjugo punkter. I delar av undersökningsområdet har det, på grund av den täta skogen, varit omöjlig att med flygbildernas hjälp säkert avgränsa morän från berg i dagen. Generellt gäller att moräntäcket är tunt. Blockhalten är dock hög, vilket bland annat illustreras av de mäktiga stengärdesgårdarna inom undersökt område. Eventuellt kan viss ursköljning av finmaterial ha skett i områdets lägre delar, varför blockhalten i ytan ej säkert avspeglar mängden block djupare i moränen.

Förändringar

Översiktlig grundundersökning indikerar på homogena markförhållanden med goda bärighet för byggnation i enlighet med planen. I samband med byggnation bör exploatör räkna med omkostnader i och med berg i dagen. Kommunen bedömer att markens geotekniska förhållanden är lämplig för föreslagen byggnation. För byggtekniskt stöd vid byggnation bör kompletterande geoteknisk markundersökning göras i samband med bygglovsskedet.

Markradon

Förutsättningar

Gränsvärde för radonhalt i nya byggnader och riktvärde för radonhalt i befintliga bostäder och lokaler som används för allmänna ändamål är 200 Bq/m³. För arbetsplatser är gränsvärdet för radonhalt 0,36·10⁶ Bqh/m³ och år, vilket

motsvarar ungefär 200 Bq/m³ vid en årsarbetstid på 1800 timmar.

Enligt SGU:s översiktliga markradonundersökning pekas planområdets mark ut som normalriskområde.

Förändringar

På grund av att förekomsten av markradon kan variera lokalt och planen möjliggör för känslig verksamhet (skola), bör hänsyn till markradon ske i samband med byggnation. Krav på åtgärder hanteras i bygglovsskedet med stöd av BBR.

Fornlämningar

Förutsättningar

Fornminnen skyddas av Kulturmiljölagen (1988:950), vars syfte är att försäkra tillgången till en mångfald av kulturmiljöer nu och i framtiden. Om fornfynd påträffas ska kontakt omedelbart tas med Länsstyrelsen i Jönköpings län. Planen omfattas av ett äldre agrart kulturmiljölandskap. Närområdet innehåller en komplex fornlämningsmiljö från skilda tidsperioder.

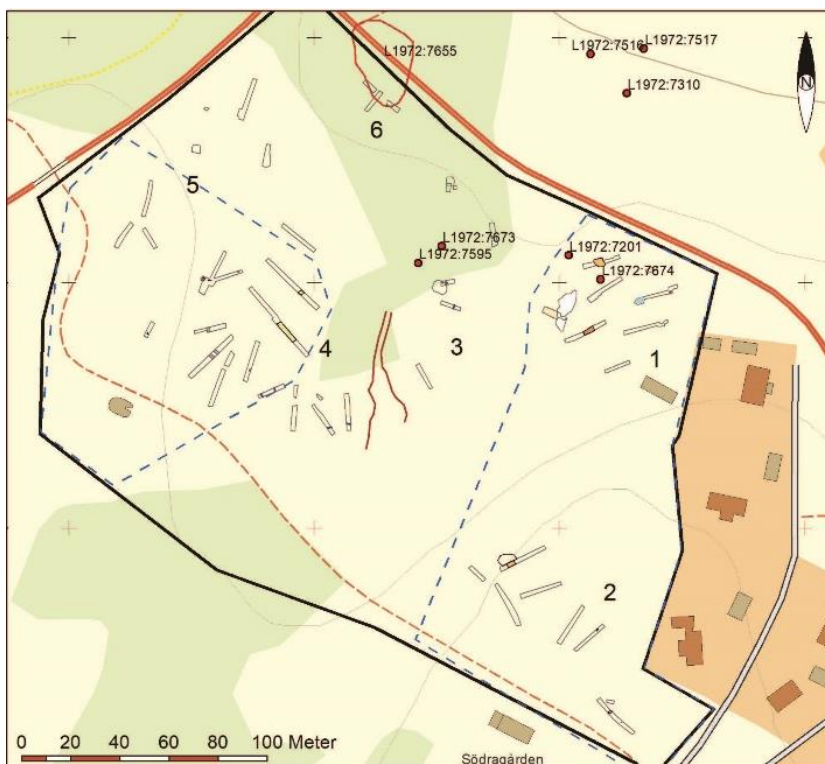
Inom planområdet finns det fyra registrerade objekt i kategorin fornlämningsliknande lämning, bevakningsobjekt i fornsök. Samt en registrerad boplats som tidigare är undersökt i samband med planerna att bygga Gröndalsleden (2000).

Det finns flertalet registrerade kulturlämningar i fornsök inom planområdets närområde, både fornlämningar, bevakningsobjekt och övrig kulturhistoriska lämningar.

Arkeologisk utredning på fastigheten Västhorja 12:5 m fl, framtagen av Jönköpings läns museum 2019, bilaga 1, redovisar främst lämningar från gårdar i Västhorja by. Lämningarna bestod av åtminstone två husgrunder och ett kulturlager samt lösfynd och ugnar som indikerar på smidesverksamhet. Vid utredningen framkom även förmodat förhistoriska lämningar i form av stolphål och en anläggning med stenar och brända ben.

Länsstyrelsen beslutade att förundersökning krävs för två ytor inom planområdet om marken ska schaktas eller bebyggas.

Karta över schakten, med förslag på förundersökningområden markerade med blåstreckad linje.
Jönköpings läns museum

Förändringar

Planen innebär att östra förundersökningsområdet delvis hamnar inom allmän plats, naturområde och delvis inom kvartersmark för skoländamål. Området närmast Gröndalsleden kommer planläggas för naturområde och skoländamål. Inom östra fornlämningsområdet avses en allmän gång- och cykelväg anläggas. Om gc-vägen avses placeras i annat läge inom östra fornlämningsområdet än illustrerad väg i plankartan, ska Länsstyrelsen rådfrågas. En förundersökning har genomförts för båda områdena. Ett antal fornlämningar har påträffats bland annat husgrunder, ett boplatssområde, blästbrukslämningar, stolphål, och härdar. Dessutom har husgrunder och kulturlager från historisk tid påträffats, bland annat rester av Västhorja Lillegård och ett krukmakeri.

De förhistoriska spåren består av ett antal härdar av typisk järnålderstyp. En av härdarna daterades till vendel-/vikingatid (omkring 700–950 e.Kr.) En annan härd med blästslag i fyllningen, tolkades som rester av en blästugn och daterades till folkvandringstid (omkring 430–640 e.Kr.). Ytterligare förekomster av blästslag påträffades inom det västra undersökningsområdet. Stolphålen tyder på fast bosättning på platsen. Ett av stolphålen daterades till 300-talet efter Kristus, ett annat till 600–700-tal efter Kristus. Resultaten tyder på att platsen har brukats under tre olika tidsperioder; från 300–500-tal, 700–900-tal, samt från och med medeltiden fram till idag. Nuvarande Västhorja by etablerades senast i slutet av 1200-talet.

Konsekvenser

Konsekvenserna av planens genomförande innebär att fornlämningar och kulturlämningar tas bort inom planområdet. Planenliga åtgärder angränsande planområdet, så som nya gång- och cykelvägar samt VA-ledningar och dagvattendiken, kan påverka befintliga fornlämningar negativt (bland annat tre gravar norr om Sveavägen, Värnamo 37:1, 37:2, 37:3). Illustrerad gc-väg söder om planområdet (utanför planområdet) bedöms initialt inte påverka kända fornlämningar. I och med ett fornlämningsrikt landskap både söder ut och norr över, sett från planområdet, bör markingrepp på grund av grundskolans etablering, rådfrågas med Länsstyrelsen. Eventuell konflikt mellan befintliga fornlämningar och åtgärder som krävs för planens genomförande, behandlas i parallellt utredningsarbete för aktuell VA-projektering eller GC-projektering.

Efter den arkeologiska utredningen har Länsstyrelsen i samråd med Läns museet gjort bedömningen att det inte krävs några ytterligare arkeologiska fältundersökningar av området. Dock krävs en fördjupad analys av en del slagg som påträffats inom området för att kunna ge en mer detaljerad studie av sammanhanget för det aktuella området och för blästbruket och smidet inom Jönköpings län. Länsstyrelsen bedömer vidare att fornlämningarna inom de undersökta områdena inte utgör hinder för byggnation och får tas bort.

Bebyggelseområden

Planområdet gränsar till den nordvästra utkanten av Värnamo stad. Området är del i ett äldre agrart kulturmiljölandskap med äldre bebyggelse.

Förutsättningar

Angränsande, öster om planområdet, finns en samling friliggande bostäder. De närmsta bostäderna har ett tydligt sammanhang i dess gestaltning med byggnader från slutet av 1700-talet och mitten av 1800-talet. Längs Rusthållarevägens västra sida ligger tre äldre gårdar som påverkat gestaltningen av senare bostadsbebyggelse på motsatt sida av samma väg.

Den äldre bebyggelsen ligger traditionsenligt inte på den goda rika odlingsjorden utan på mer stenig mark i anslutning till jordbruksmarken.

Förändringar

Planen möjliggör för skola och idrottsanläggning samt transformatorstation. Ny byggnation ska anpassas till kulturlandskapet med hänsyn till både kultur- och naturmiljön, kulturlämningar och den äldre bebyggelsen öster och söder om planområdet. Tillkommande användning säkras i plankartan med planbestämmelse för kvartersmark, skola (S) och transformatorstation (E₁).

Med användningen skola avses alla slags skolor och andra undervisnings- och forskningslokaler. I användningen ingår till exempel förskola, fritidshem, grundskola, gymnasieskola, högskola, universitet och övrig vuxenutbildning. Även idrottshall, matsal, forskningslokaler, bibliotek, personalkontor, skolgård och parkering som hör till skolverksamheten ingår.

Byggrätt för skolverksamhet med cirka 500 elever och fullstor idrottshall säkras med planbestämmelserna e₂ – Största byggnadsarea i procent av fastighetsarean inom användningsområdet, 30%. Vilket innebär att planen möjliggör för cirka 8 300 kvm byggnadsarea inom skolområdet. För att både möjliggöra en flexibel byggrätt för skoländamål med tillhörande idrottshall samtidigt som bebyggelsen anpassas i den mån det är möjligt till landskapet är byggrätten delad i tre delar. Närmast Gröndalsleden är byggnadshöjden satt till 14 meter. Den östliga byggrätten är delad i två delar så att byggnadshöjden i söder är satt till 12 meter och i norr till 7 meter. Detta för att följa den naturliga höjdskillnaden i området.

Konsekvenser

Mark som tidigare varit allmänt naturområde med betande djur blir med planen tillgänglig för skolverksamhet. Beroende på typ av skolverksamhet är den mer eller mindre instängslad. Planens genomförande bidrar till att behovet av skolplatser i Värnamo kommun uppfylls. En effekt av planen är ökad andel hårdgjord yta inom planområdet. Konsekvenserna av planens genomförande i det avseende är ökad påfrestning av dagvattensystemet nedströms. Läs om tänkbara dagvattenåtgärder i avsnittet *Teknisk försörjning*.

Tillgänglighet

Förutsättningar

Enligt *Program för ökad tillgänglighet i Värnamo kommun*, antagen av Kommunfullmäktige 2012, ska Värnamo kommun så långt det är möjligt göra den fysiska miljön tillgänglig oavsett vilka och hur stora funktionsnedsättningar människor har. Kommunen ska också se till att personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga får tillgång till information och möjlighet till kommunikation.

Planområdet utgör småkuperad terräng med upp till sex meters höjdskillnad mellan dal och kulle.

Förändringar

Det småskaliga landskapet med kullar och dalar inom planområdet har ett kultur- och naturvärde, höjdskillnader är det värdebärande elementet och är även en viktig kvalitet för en bra skolgårdsmiljö med utmanande delar i utemiljön. Det innebär förvisso att tillgängligheten till vissa delar av skolmiljön kan bli begränsad. Planen reglerar marknivån på en del av skolområdet

som utgör en större kulle nära gc-bron över Gröndalsleden. Avsikten med planen är att tillåta skolbyggnad i maximalt tre våningar (14 meter i byggnadshöjd). De första våningsplanen bedöms kunna anläggas på nivån cirka +185 meter över havet, respektive +183 meter över havet. Byggnadshöjden beräknas från medelmarknivå. Medelmarknivå varierar beroende på exakt placering av byggnaden men bedöms troligen hamna på mellan +185 meter och + 183 meter över havet på den västra byggrätten och omkring +183 till + 183,5 meter över havet på den östra byggrätten.

Kommunen bedömer marken som lämplig för skolverksamhet utifrån ett tillgänglighetsperspektiv. Tillgänglighetsfrågan bevakas i samband med bygglovsprövning.

Byggnadskultur och gestaltning

De tre bilderna nedan är från Googlemaps gaturvy från 2011. Bilderna visar på bebyggelsen från 1700-talet och mitten av 1800-talet som angränsar planområdet.

Förutsättningar

Kommunfullmäktige har 2013-06-19 antagit *Miljöprogram för byggnader* som är ett av flera verktyg för att uppnå ett hållbart byggande. Programmet hänvisar till tuffare krav i förhållande till Boverket byggregler som branschen själva anser är rimliga.

Angränsande bebyggelse är från slutet av 1700-talet och mitten av 1800-talet och ligger traditionellt på mer stenig mark i anslutning till jordbruksmarken. Husen är av äldre karaktär i trä och med rödfärgad och även gulfärgad dovare färgsättning. Längs Rusthållarevägens västra sida ligger tre äldre gårdar. De timrade manbyggnaderna av parstugetyp är uppförda i en våning med inredd vind respektive två våningar och har faluröda locklistpaneler och sadeltak. I korsningen Alandsrydsvägen och Rusthållarevägen finns Västhorja gård, uppförd i slutet av 1700-talet. Den herrgårdsinspirerade byggnaden är timrad i en våning med inredd vind, har en gul locklistpanel, brutet tak med enkupigt tegel och ett halvmåneformat fönster i vindsvåningen. Huset omges av en parkliknande trädgård med flera stora lövträd och framför byggnaden finns en planterad rundel. De ursprungliga bostadshusen ger området ett enhetligt tillsammans

med angränsande bostadshus som anpassats vad gäller gestaltning och materialval utifrån den äldre bebyggelsen.

Förändringar

Med bakgrund av de kulturvärden och rumsbildande förutsättningar som finns inom och vid planområdet föreslås följande rekommendationer gällande placering och utformning som påverkar gestaltning:

Bilderna visar hur skolbyggnad kan anpassas till befintliga markförhållanden och angränsande träd genom att byggnadshöjden anpassas till trädlinje liksom hur materialval och kulör på fasad harmoniserar med angränsande natur.
Bild på Brännkärrskolan i Alsike, ritat av Werket arkitekter samt illustration av Långsjöskolan i Segeltorp av Tyréns AB.

- Anpassa placering och utformning av byggnad utifrån markförhållanden, angränsande natur och kulturobjekt så som träd, kullar och kulturhistoriska lämningar. Bebyggelsen ska uppfattas vara del av "Västhörja by" och det natur- och kulturlandskap som präglar platsen i många generationer.
- Färgsätt med hänsyn till att byggnad ska harmonisera med kvarvarande natur och äldre bostadsbebyggelse.
- Skapa läsbara naturliga rum i utemiljön som utformas utifrån säkerhet och kulturvärden så som träd, kullar och kulturhistoriska lämningar.
- Skolbyggnader bör i sitt uttryck visa samband med naturen och den äldre bostadsbebyggelse, till exempel genom att låta byggnadsdel sjunka in i topografin och anspela på samhörigheten till den äldre bebyggelsen genom fasadval, färgsättning och takutformning.

Ny bebyggelse anpassas till kulturlandskapet med hänsyn till både kultur- och naturmiljön, kulturlämningar och den äldre bebyggelsen öster om planområdet. Plankartan säkrar viss anpassning genom planbestämmelserna f₁ – byggnader ska utformas för att samspela med den befintliga kulturmiljön. Syftet med bestämmelsen är att bebyggelsen ska utformas med en god helhetsverkan med respekt för närliggande natur och bebyggelse i kvarteren Lagläsaren och Häradsdomaren.

Anledningen till bestämmelsen är att få ett sammanhang med kulturlandskapet och angränsande äldre bostadsbebyggelse. Planen reglerar även omfattning av byggrätt och tillåten byggnadshöjd med planbestämmelserna Största byggnadsarea i procent av fastighetsarean inom användningsområdet och Högsta byggnadshöjd. Vilket möjliggör för skolbyggnad i upp till tre våningar och en fullstor idrottshall i västra delen av skoltomten. Planen säkrar till viss del även placering av byggnad, främst med anledning av skyddsbehov och störningsrisk från Gröndalsleden och Sveavägen men även för att värna om kulturlandskapets skiftande topografi. Planen innebär krav på skyddsbestämmelser som inverkar på gestaltningen av byggnadsdel som vetter mot leden samt mot

Sveavägen. Läs mer om regleringar i och med störnings- och säkerhetsrisker i avsnittet *Störningar, hälsa och säkerhet*.

Övrig bebyggelse

Förutsättningar

I nordöstra delen av planområdet finns en mindre ekonomibyggnad som står på ofrigrund. Själva byggnaden är privatägd. Ladan som byggnad är inte unik, den är av typen ekonomibyggnad som inte har en åldersspecifik eller platsspecifik utformning/gestaltning. Skicket av byggnaden motiverar inte heller till ett bevarande av densamma.

Utifrån historiska kartor finns det ett historiskt sammanhang med mellersta gården i Västhorja by (Lagläsaren 2) och den mindre ekonomibyggnaden.

Förändring

Exempel på genomtänkt placering av skolbyggnad med hänsyn till befintlig natur. Intressant gestaltning av plåtfasad som kan uppfattas vara träpanel på avstånd. Långbrodalsskolan i Älvsjö, ritad av NIRAS Arkitekter.

Då det finns ett visst historiskt sammanhang att utläsa vore det bra för kommande generationer att ekonomibyggnaden blir kvar. Då det inte finns något allmänt behov av byggnaden och intresse att köpa marken finns hos ägaren till byggnaden, planeras marken med byggnaden och rimlig avgränsning av omkringliggande mark för bostadsändamål. Tillkommande bostadsmark begränsas för att säkra omfattningen av byggnad och dess användning. Kvartersmark för bostäder regleras med nedan planbestämmelser:

- Marken får inte förses med byggnad.
- Marken får endast förses med komplementbyggnad.
- Byggnader ska utformas för att samspela med den befintliga kulturmiljön.
- Byggnad ska utformas med sadeltak.

Friytor

Friyta är markområde avsett för lek och utevistelse i anslutning till en byggnad eller anläggning. För bostad och skolverksamhet ska friyta anordnas. Observera att friyta ska anordnas, medan parkering med mera ska ordnas i skälig utsträckning.

Lek och rekreation

Förutsättningar

Borgens friluftsområde nås på gångavstånd från planområdet via trafikseparerad gång- och cykelväg. Norr om Sveavägen finns ett grönområde med broanslutning till friluftsområdet. Grönområdet ligger i det gröna huvudstråket Norregårdsstråket och är möjlig att vidareutveckla i samband med Borgenområdet och närliggande Norregårds idrottsplats.

Enligt Boverket allmänna råd (FRI -BFS 2015:1) om friyta för fritidshem, förskolor, skolor eller liknande verksamhet bör friytan vara så rymlig att det utan svårighet eller risk för omfattande slitage går att ordna varierande terräng- och vegetationsförhållanden.

Vid bedömningen av om friytan är tillräckligt stor bör hänsyn tas till både storleken på friytan per barn och till den totala storleken på friytan. Ett rimligt mått på friyta (enligt Boverkets rekommendationer) är 40 kvm per barn i förskolan och 30 kvm per barn i grundskolan.

Forskning visar att den totala storleken på friytan helst bör överstiga 3000 kvm. På en gård som är mindre, oavsett antal barn, kan en barngrupp få svårt att utveckla lek och socialt samspel på ett sätt som tillgodoser deras behov².

I bedömningen av storlek och kvalitéer kan även ingå tillgång och tillgänglighet till närliggande lekområden, parker och grönområden, bollplaner, idrottsplaner, bad och naturområden för orientering, skidåkning och exkursioner.

På gång- och cykelväg, separerad från allmän biltrafik är det cirka 500 meter till Borgens friluftsområde i Alandsryd. Inom området finns elljusspår, skidåkning (längd och utför), grillplatser och utegym samt orienteringsmöjligheter.

Förändringar

Berg i dagen, stenrosen, stenslänt och kullar utgör rumsbildande element. Utformning av skolområdet bör ta nytta av naturliga avgränsningar i miljön. Samordnat med tydlig funktionsuppdelning inom skolområdet så som skolgård, parkeringsytor, förstärks naturliga rumsligheter och skolområdet

² (Mårtensson, Boldemann, o.a. 2009)

blir lättläst för besökare. För anpassning till befintlig kulturmiljö säkras höjden av kullen vid gc-bron över Gröndalsleden med planbestämmelse n_1 – Markens höjd får inte ändras.

Exempel på en möjlig gestaltning av skolområdet med skolans huvudbyggnad placerad mot Gröndalsleden. Skolområdet är markerat med svart streckad linje.

Planen ska möjliggöra för skola med cirka 500 elever. Om samtliga elever ska få 30 kvm friyta per elev, krävs det cirka 15 000 kvm friyta inom kvartersmark för skoländamålet. Kvartersmarken är cirka 32 000 kvm. Med skolbyggnader (inkl idrottshall) för cirka 500 elever behövs ungefär 7 000 kvm byggnadsyta. Planen tillåter byggnadsyta upp till cirka 8 300 kvm. Med tillhörande angöringsytor och plats för parkering (cirka 7 000 kvm) blir det vid maximal utbyggnad ungefär 33 kvm friyta per elev. Kommunen bedömer beräknad friyta som tillräcklig för att bedriva skola. Inom friyta är det möjligt att anlägga utomhusplan som kan användas för idrottsundervisning.

Planen möjliggör för allmänt grönområde i direkt anslutning till skolområdet. De mer skyddade delarna av angränsande grönområde bedöms vara lämplig för tillfällig vistelseyta för

skolelever. Angränsande grönområde säkrar även möjlig tillgång till naturområde norr om Sveavägen och samordning av en större motionsslinga via Borgenområdet.

Konsekvenser

Rumsbildande element, karaktärsskapande för platsen, riskeras tas bort inom kvartersmark eftersom planen inte säkerställer bevarandet av dem. Konsekvenserna blir att de kultur- och naturmiljöer som finns inte kommer att kunna utläsas på samma sätt och vissa värden kommer gå förlorade.

Gator och trafik

Planområdet angränsar till en av stadens kringleder och två av stadens huvudgator; Gröndalsleden respektive Sveavägen. Del av kommunal gång- och cykelväg som leder till Borgens friluftsområde omfattas av planen.

Gatunät, gång- och cykeltrafik

Förutsättningar

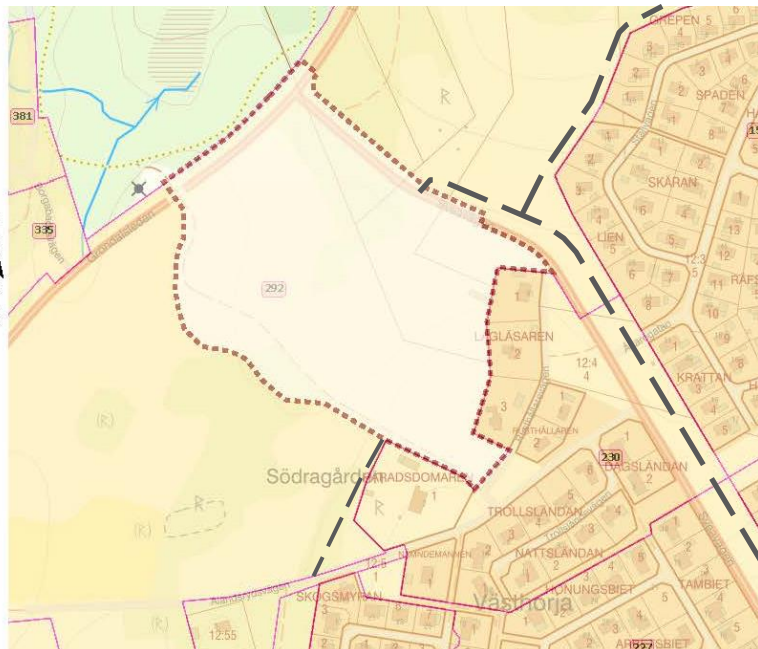
Enligt kommunens hastighetsplan är högsta tillåtna hastighet på del av Sveavägen 60 km/h. Hastigheten på Gröndalsleden är skyltad 70 km/h. Trafikrörelser på Gröndalsleden (norr om Gröndalsplan) uppmättes 2017 till 4 223 årsdygnstrafik, varav 12 % var tung trafik. Sveavägen trafikrörelser uppmättes 2016 till 2 077 årsdygnstrafik, varav 4 % var tung trafik. Samtliga allmänna gator ansvarar kommunen för.

Förändringar

Mer trafik tillkommer i och med skolverksamheten. Närliggande korsning Gröndalsleden/Sveavägen klarar ökad trafikmängd med framtida ombyggnad av vänster- och högerkörfält. Planen säkerställer utrymme för vänsterkörfält på Sveavägen såväl som på Gröndalsleden. Även ett högerkörfält på Gröndalsleden mot Sveavägen säkerställs.

Tänkbara insatser i trafikinfrastrukturen utanför planområdet på grund av ny detaljplan.

För att rymma ny skolbebyggelse måste gång- och cykelvägen till Borgens friluftsområde flyttas söderut. Gång- och cykelvägar inom planen ordnas i naturområdet utifrån gynnsamma markförhållanden, topografin och fornlämningsrik miljö. Föreslagen placering (inte fastställd) av allmänna gång- och cykelvägar är illustrerad i plankartan (både inom och utanför planområdet).

Kollektivtrafik

Konsekvenser

Frångås illustrerad dragning av nya gc-vägar inom planområdet och inom fornlämningsområde måste Länsstyrelsen rådfrågas. I och med planen, behövs ny gång- och cykelväg anslutas som berör mark utanför planområdet. Illustrerade gång- och cykelvägsanslutningar utanför planområdet kräver ingen planändring. Länsstyrelsen måste rådfrågas vid projektering av illustrerade anslutande gc-vägar då de illustreras över fornlämningsrik mark. Läs mer om fornlämningar och hänsyn till desamma i avsnittet *Natur, geoteknik och kultur – Fornlämningar*.

Förutsättningar

Närmaste busshållplats, Värnamo Söderåsvägen, finns cirka 500 meter från planområdet (fågelvägen). Busshållplatsen trafikeras av stadsbusslinje 51. Stadsbussen kör med halvtimmetrafik under vardagar och timmetrafik under helgen.

Närmast tågstopp/tågstation är Värnamo centralstation som ligger cirka två kilometer (gångvägen) från planområdet.

Busshållplats utefter Sveavägen med plats för två bussar längsmed plattform.

Förändringar

Planen möjliggör utrymme för framtida hållplatsläge för buss utefter Sveavägen. Utrymme säkras med planbestämmelse GATA₁, Huvudgata, vilket hållplatsläge med väderskydd för buss får anläggas inom.

Konsekvenser

Skola med idrottshall ökar behovet av kollektivtrafik både på dagtid för skolverksamheten men även under kvällstid i och med idrottshallens funktion. Väl tillgänglig hållplats för kollektivtrafik stärker upplevd trygghet på platsen och ökar jämställdheten i samhället då fler socioekonomiska grupper lättare når målpunkten med skola och idrottshall.

Förutsättningar

Enligt 8 kap 9 § i Plan- och bygglagen ska lämpligt utrymme för parkering, lastning och lossning av fordon i skäligen utsträckning anordnas på tomten eller i närheten av denna. Det är den enskilde fastighetsägarens skyldighet att inrätta parkeringsplatser till den verksamhet som finns på fastigheten. Enligt Plan- och bygglagen ska lämpligt parkeringsutrymme för cykel finnas då även dessa räknas som fordon.

Del av cykelväg till Borgens friluftsområde, i höjd med fastigheten Häradsdomaren 1, används idag till en av utfarterna för bostad på nämnd fastighet. Utfarten är utformad på så sätt att bilen måste backa ut på gc-väg. Gällande plan medger inte biltrafik på gc-vägen.

Förändringar

Skola med tillhörande idrottshall nås genom infart från Sveavägen med besöksparkering och angöringsplats för hämtning och lämning. Varumottagning ska ske på kvartersmark. Planen möjliggör utrymme för en separat infart för varutransporter. Illustrationen visar på tre in- och utfarter från skoltomten ut på Sveavägen, det är antalet anslutningar till allmän gata som anses lämplig. Planen reglerar inte läge för utfarterna, men plats för framtida hållplatsläge för kollektivtrafik bör beaktas.

I kommunens parkeringsnorm från 1993 saknas parkeringstal för skolor, idrottshallar och andra övriga anläggningar. För att ta fram ett rimligt parkeringstal för bil har en jämförelse gjorts med parkeringsnorm för skola i Järfälla och Växjö (parkeringstalen var 6 respektive 8 platser per 1000 kvm bruttoarea, BTA) samt jämförelse med idrottsanläggningar i Karlstad och Huddinge, där parkeringstalen var 33 respektive 35 platser per 1000 kvm BTA. Ett rimligt tal bedöms vara cirka 35 platser/1000 kvm BTA för idrottsanläggning vilket motsvarar cirka 70 bilplatser för en fullstor idrottshall. Ett rimligt tal för antal parkeringsplatser bedöms vara 8 platser/1000 kvm BTA för grundskoleändamål. Det motsvarar cirka 64 bilplatser för en rimlig storlek på byggnad för en skola med cirka 500 elever.

Planen möjliggör utrymme för parkering inom kvartersmark. För att så stor del av kvartersmarken som möjligt ska kunna användas som skolgård kan behovet av bilparkering för personal till viss del lösas genom samutnyttjande av befintlig parkeringsyta för friluftsområdet Borgen. Befintligt behov av ytan är främst efter arbetstid. Det bedöms möjligt att samnyttja parkeringsplatser i stor utsträckning. Gångavstånd och trafiksäkerheten mellan parkeringsytan och skolområdet anses

rimlig. Parkeringsytor för besökande placeras på fastigheten i anslutning till Sveavägen utifrån topografin. Exakt placering av parkering regleras ej i detaljplanen. Tillräckligt med plats finns för att lösa parkeringsbehovet på egen fastighet.

Behovet av bilparkeringsplatser varierar ofta stort över dygnet för anläggningar och verksamheter som idrottsplats och skola så det bedöms vara rimligt att parkeringsplatser kan samutnyttjas i stor utsträckning. Idrottshallen är först och främst för skolans behov. Men planen möjliggör en god bebyggd miljö även om idrottshallen även kommer användas på kvällar och helger.

Konsekvens

Rekommenderat läge i nordöstra delen för skolans parkering innebär att lägre och fuktig terräng, bearbetas, vilket innebär att karaktärsart i kultur- och naturlandskapet (humbleblomster) tas bort. Parkeringsytan kan få en stor visuell påverkan på kulturlandskapet. Visuell påverkan måste minimeras för att uppnå god helhetsinverkan på landskapet. I samband med lovprövning bevakas frågan. Utrymme för en väl placerad och utformad parkeringsyta finns. Planen reglerar inte parkeringsutformning specifikt med någon planbestämmelse, stöd bedöms finnas i planens syfte och regelverket i PBL.

Störningar, hälsa och säkerhet

Trafikbuller

Förutsättningar

Buller är oönskat ljud som mäts i decibel. Det ljud som uppfattas av människan mäts normalt i så kallad decibel A, skrivet som "dB(A)". Buller beräknat i ett genomsnitt per dygn kallas ekvivalent bullernivå. Decibelskalan är logaritmisk. Enligt Boverkets vägledning *Gör plats för barn och unga* är det önskvärt med högst 50 dB(A) ekvivalent dagvärde på de delar av skolgården som är avsedd för lek, rekreation och pedagogisk verksamhet. För övriga ytor är högst 55 dB(A) en målsättning.

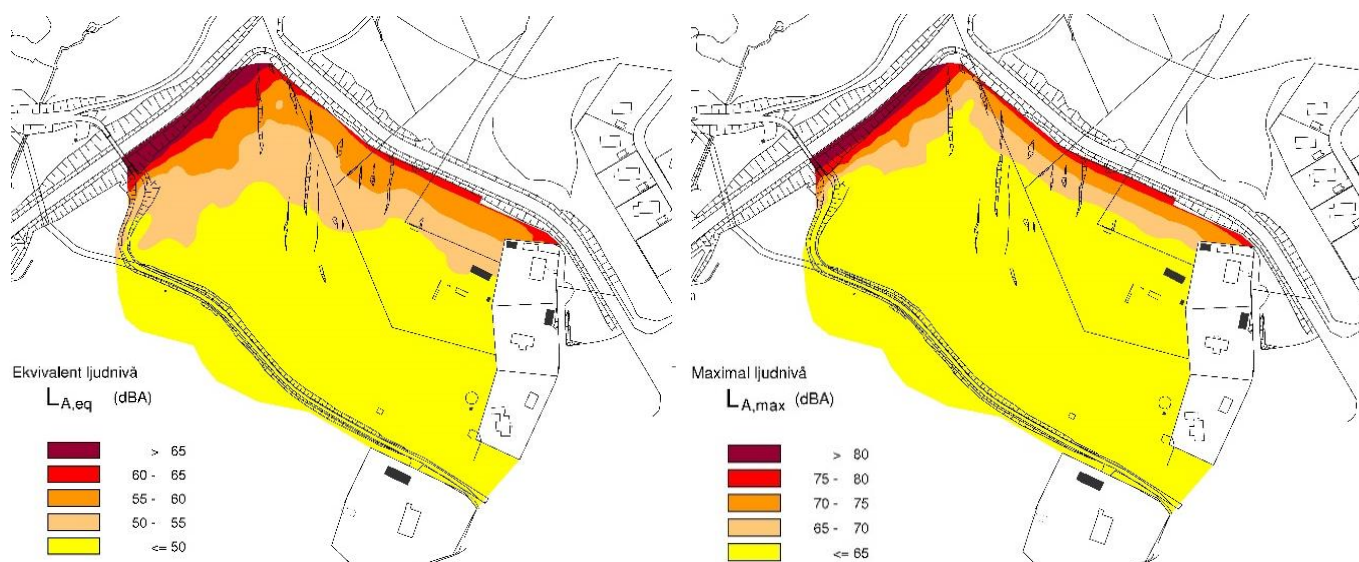
Trafikflöden på Gröndalsleden är uppmätt 2017 (4 223 årsdygnstrafik) varav 12 % var tung trafik. Skyltad hastighet på leden är 70 km/h.

Trafikflöden på Sveavägen är uppmätt 2016 (2 077 årsdygnstrafik) varav 4 % var tung trafik. Skyltad hastighet förbi tänkt skolområde och idrottsanläggning är 60 km/h.

Förändringar

Trafikmängden har räknats upp på Gröndalsleden med 1% årlig ökning av årsdygnstrafiken från 2017 uppmätta värde till 2040. Planen möjliggör för skolområde cirka 30 meter från Gröndalsledens vägmitt. Trafikmängden har även räknats upp på Sveavägen med 1% årlig ökning av årsdygnstrafiken från 2016 uppmätta värde till 2040. Planen möjliggör som närmast cirka 14 meter mellan skolområde och Sveavägens vägmitt.

*Framtidsprognos 2040
av trafikbullersituationen
1,5 meter över mark inom
planområdet. Soundcon 2020*

En trafikbullerutredning togs fram i maj 2020 (Soundcon). Av resultaten framgår att riktvärdena 50 dBA ekvivalent samt 70 dBA maximal ljudnivå uppfylls på större delen av planområdet och på stora delar som ligger i direkt anslutning till möjlig placering av huvudbyggnad.

Resultatet grundas på att hastighetsbegränsningen fortsättningsvis är 70 km/h på Gröndalsleden men att den sänks till 40 km/h på Sveavägen i höjd med tänkt skolområde. Således bedöms det möjligt att inrymma en skolgård med god ljudmiljö inom planområdet.

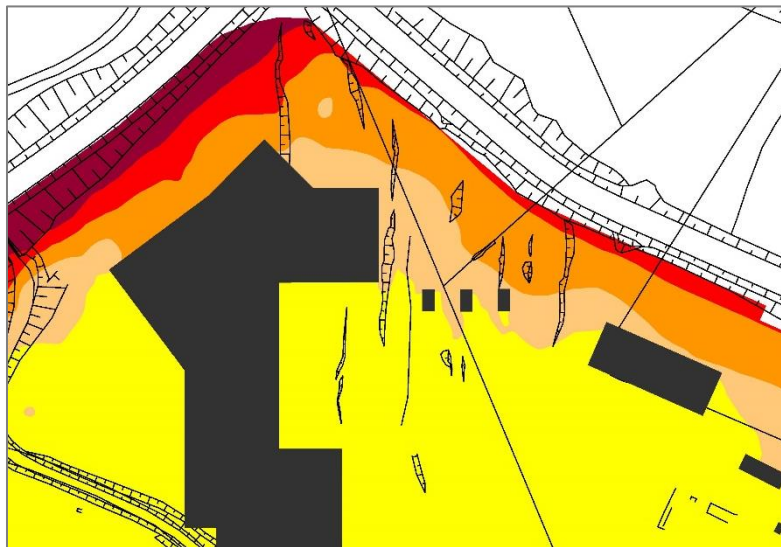
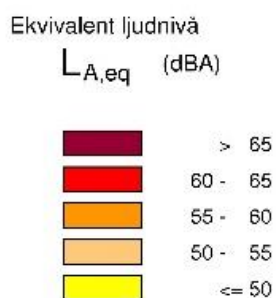
Beräknat trafikbuller bedöms inte påverka ljudmiljön inne i skolbyggnaden med korrekt dimensionering i projekteringsfasen av erforderlig ljudisolering i fasad och fönster.

Om skoltomtens delar ska användas som skolgård, där bullernivåerna från vägtrafiken överstiger 50 dBA ekvivalent ljudnivå, behöver bullerdämpande åtgärder som till exempel ett plank ordnas.

Konsekvenser

Skolområdets delar närmast Sveavägen och Gröndalsleden som lämpar sig bäst för skolbyggnad, varumottagning, hämtnings- och lämningszon samt parkeringsytor för bil och cykel kommer ha förhöjda bullervärden och rekommenderas därmed inte för skolverksamhetens stadigvarande utemiljö.

Trafikbullersituation dygnsekvivalent ljudnivå 1,5 meter över mark. Framtidsprognos 2040 med exempel på möjliga byggnadsvolymer enligt plan.

Eftersom både skolområdets topografi, läge och byggrätternas begränsning gör att de mest lämpade områdena att bebygga är i norra delen av tomten bedöms en god ljudmiljö på skolgården kunna uppnås, se illustration. Även om bebyggelsen får en annan utformning än den som illustrerats i detaljplanen kommer skolbyggnaden/skolbyggnaderna att skärma skolgården från buller så att en god ljudmiljö kan uppnås.

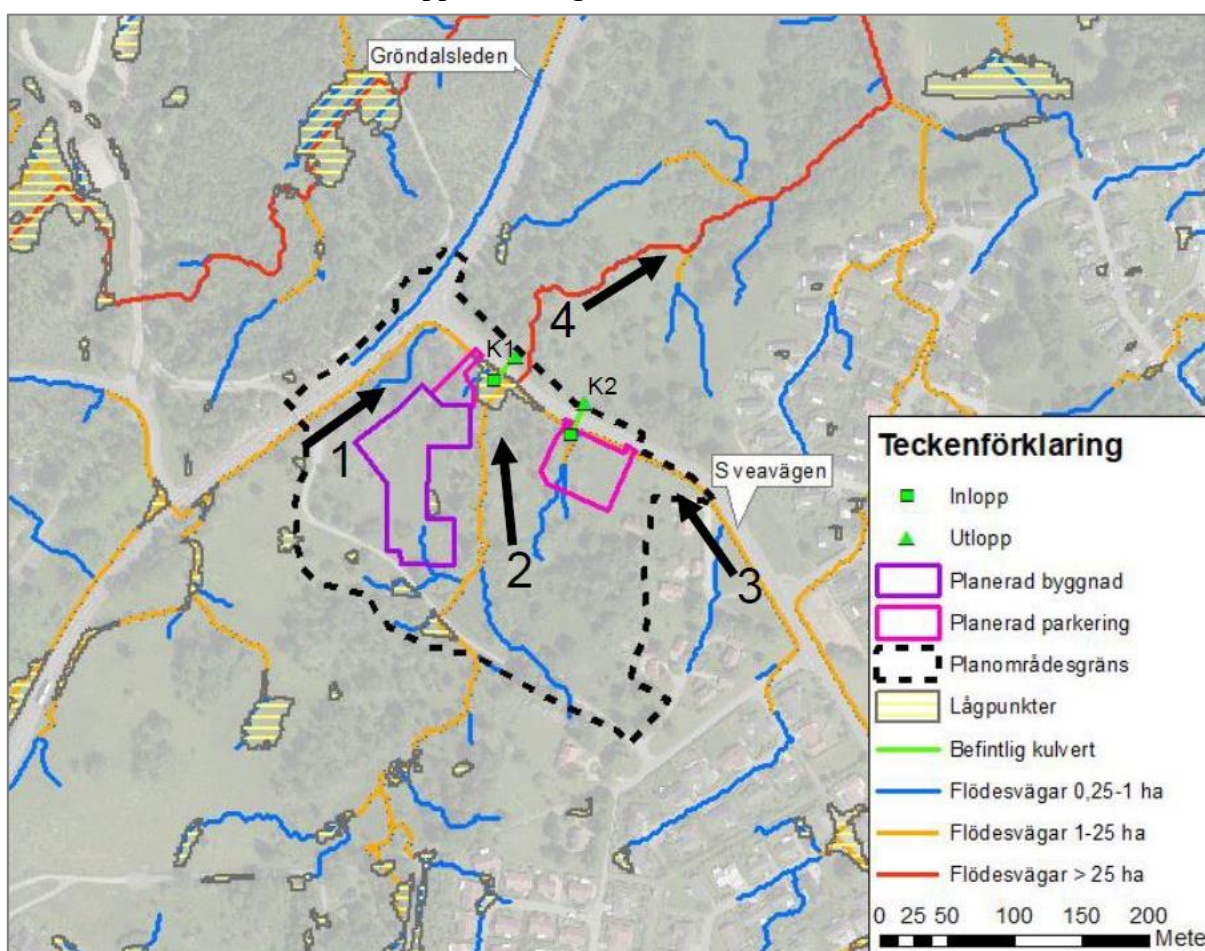
Skyfall

Förutsättningar

Området bedöms ha goda förutsättningar för att avleda och omhänderta skyfall från planområdet. I dagvattenutredning (SWECO 2020) har ett 100-årsregn beräknats med klimatfaktor 1,25. Planområdet belastas av tre huvudsakliga skyfallsstråk, två leds naturligt till lågpunkten vid kulvert K1 och en leds till kulvert K2 (se bild på sida 29).

Förändringar

Lågstråket som utgör avvattningsdiket utmed flödesväg 2 (se bild på sida 29) behålls för befintlig rinnväg för skyfall genom kvartersmark för skoländamål. Övriga flödesvägar hamnar på allmän platsmark. När planområdet byggs ut och marknivåerna förändras kommer också de vattenvolymer som idag ansamlas i lågpunkter att fördelas på annat sätt. Lågpunkten vid kulvert K1 kommer fortsatt utgöra en lokal lågpunkt och planläggs som dagvattenanläggning. För att minimera att vatten blir stående i lokala lågpunkter så bör lågpunkt vid kulvert K2 byggas bort i samband med anläggning av angörings- och parkeringsytor och att överflödigt vatten från flödesväg 3 leds vidare till lågpunkt vid kulvert K1. Detta löses genom att befintligt dike utmed Sveavägen breddas och kulvert K1 under Sveavägen dimensioneras upp samt att en fördröjningsyta på ca 250 kvm anläggs omedelbart söder om K1. Genom dessa åtgärder minimeras risken för höga vattenstånd i stråk 2 genom kvartersmarken. Dagvattenrutredningen beräknar största djup till 0,5 m i stråk 2 vid ett 100-årsregn. Stråket säkras i detaljplanen med ett u-område. Till skillnad mot ett vanligt u-område är intentionen inte att vattnet ska förläggas i ledning utan i en öppen lösning. Den södra och norra delen av u-området är

Samrådsversionens planområdesgräns med omgivande flödesvägar och lågpunkter. Befintliga flödesvägar (1-4) är uppmärskade där pilarna anger flödesriktningen.

prickmark och får ej bebyggas. Mitt på stråket är det dock angeläget att kunna sammanbinda byggrätterna varför planen ger möjligheten att kulvertera stråket. U-området är också bredare än vad som är nödvändigt för att hantera vattenflödet för att möjliggöra att vattnets lopp kan anpassas i förhållande till skolbyggnaderna utan att funktionen äventyras.

Höjdsättning av färdigt golv är beroende av Sveavägens lägsta nivå som är +180,6 meter över nollplanet och landskapsbilden.

Konsekvens

Planen innebär risk för skador av egendom på skolans utemiljö vid ett 100-årsregn. Genom att dimensionera upp kulvert K1 samtidigt som detaljplanen säkerställer en tillräckligt stor yta för magasinering omedelbart söder om K1 bedöms riskerna med översvämning vara hanterade i acceptabel utsträckning.

Farligt gods

Förutsättningar

Planområdet är inom riskutredningsavstånd (150 meter) från Gröndalsleden där det förekommer transporter med farligt gods. Omfattningen av farligt gods bedöms som liten då det inte förekommer daglig regional genomfartstrafik med farligt gods. Förekommande fordon med farligt gods har främst industriområdet i Norregård, norr om planområdet som målpunkt. Enligt Hallandsmodellen, framtagen 2010 av Länsstyrelsen i Hallands län, bedöms Gröndalsleden utgöra transportledsklass Väg-Låg. Basavståndet för klassningen Tåttort är 60 meter, tillämpas skyddsåtgärder kan avståndet reduceras till minst 30 meter från ledens närmsta vägkant.

Förändringar

Samhällsriskerna är acceptabel men befinner sig inom ALARPS-området vid flera punkter vilket medför att skyddsåtgärder ska utföras. De identifierade riskerna i riskutredningen från oktober 2020 (Räddningstjänsten Värnamo) kan samtliga påverka planområdet i större eller mindre omfattning beroende på vind och markens beskaffenhet. Till exempel utgår uträkningen från att pölbrand sker på vägen och inte rinner till eller från planområdet. Då marken sluttar nedåt och leden är doserad från planområdet motverkas vätska från att rinna in mot det tänkta skolområdet. De gynnsamma markförhållandena understryker beräkningarnas konservativa hållning i riskutredningen.

Med ovan resonemang och de transporter av farligt gods som passerar planområdet kan inte riskerna antas vara försumbara. Säkerhetsavstånd och vissa säkerhetsåtgärder ska appliceras för att risknivån ska anses hamna på en tillfredsställande nivå. Planen säkrar avstånd och aktuella säkerhetsåtgärder med planbestämmelserna:

- Egenskapsbestämmelse skydd. Området inom 30 meter utmed leden planläggs som allmän plats – natur, men egenskapsbestämmelsen skydd. Bestämmelsen skydd tillämpas för att säkra åtgärder som skyddar mot olyckor. Avsikten är att marken inte ska utformas på sådant sätt som uppmanar till stadigvarande vistelse. Exempelvis kan området vara inhägnat.
- Startbesked får inte ges för skola förrän skyddsåtgärd utmed Gröndalsleden har åtgärdats. Skyddsåtgärd omfattar en vall i kombination med dike. Den naturliga höjdskillnaden utmed Gröndalsleden måste förstärkas och dike måste utökas enligt VGU för att hindra mekanisk påverkan eller utbredning av eventuellt läckage.
- Kvartersmarken inom 50 meter från Gröndalsleden omfattas av bestämmelserna m_1 – Får inte användas för stadigvarande utevistelse, och a_1 – startbesked får inte ges för skola förrän skyddsåtgärd är avhjälpt som avhåller människa från stadigvarande vistelse utomhus.
- Kvartersmark för skoländamål inom 150 meter från Gröndalsleden omfattas av planbestämmelserna b_1 , Entréer ska finnas på motsatt sida byggnad från Gröndalsleden samt b_2 , Friskluftsintag ska placeras i fasad på motsatt sida av byggnad från Gröndalsleden. Då byggrätten närmast Gröndalsleden är högre än innanförliggande byggrätter gör Räddningstjänsten tillsammans med planavdelningen bedömningen att bestämmelsen b_1 är tillräcklig på den östra byggrätten närmast Sveavägen och att byggrätten i sydost inte behöver särskilda skyddsbestämmelser.

Konsekvenser

Risk för att olycka kommer att ske, ändras inte i och med planen. Planens kravställda åtgärder innebär att negativa konsekvenser för samhälle och individ vid en olycka är i rimlig omfattning för att anse att planens markanvändning ska bedömas lämplig. Vid olycka kan risk för skador på egendom uppstå.

Djurhållning

Förutsättningar

På betesmarken inom och utanför planområdet sker betesverksamheten idag av nötkreatur under betessäsong. Beteshagarna avgränsas av gång- och cykelväg mot Borgens friluftsområde respektive Sveavägen. Djurhållning kan uppfattas störande i och med att den medför lukt och allergena miljöer.

Förhärskande vindriktning och områdets karaktär påverkar spridningens omfattning av allergena partiklar. (rättsfall M3639, dom 2010-10-08) Naturliga barriärer i landskapet, så som kullar och åsar kan begränsa störningar från djurhållning mot omgivningen. Djurhållning som bedrivs på en topografiskt sett lägre nivå än omgivande bebyggelse medför oftast mindre

störningar gentemot omgivande bebyggelse. Vegetation som skogspartier, läplanteringar, buskage med mera kan utgöra skydd mot störningar från djurhållning gentemot omgivningen.³

Förändringar

Betesmark tas i anspråk av föreslaget skolområde. Naturområdet inom planen kan inte fortsätta brukas som betesmark i och med att markområdet blir för litet och för nära befintliga bostäder och ny skola. Angränsande beteshagar bedöms möjliga att fortsätta brukas för betande nötkreatur eller andra mindre allergena djur. Hagen söder om skolområdet har kullar och åsar som begränsar eventuell störning från djurhållning. Planen säkrar utrymme för läplanteringar utefter staketet till hagen.

Hagen norr om planområdet ligger topografiskt sett i lägre höjdnivå än tänkt skolområde. Närmast tänkbara avstånd mellan skolområde för utevistelse och norra hagen är cirka 60 meter. För hämtning och lämningsområde är det cirka 20 meter till hagmarken i norr.

I planen finns utrymme utmed Gröndalsleden som skyddsområde. Utrymmet skulle kunna inhägnas. Inhägning av marken bidrar till att avhålla människor från att vistas inom skyddsområdet. Området bedöms lämpligt för tillfällig vistelse för djuren i samband med en smidig förflyttning av djuren mellan kvarvarande hagar.

Konsekvenser

Fortsatt djurhållning på angränsande hagar bedöms inte medföra till störande konsekvenser utifrån hälsoaspekter (lukt- och allergirisk).

Sol- och skuggförhållanden

Förutsättningar

Enligt Länsstyrelsen i Jönköpings läns åtgärdsprogram 2016-2020 för hälsans miljömål, ska förskolegårdar vara beskuggade så att minst 50 % av de attraktiva lekmiljöerna är i skugga kl. 11-15. Samt att minst 50 % av sandlådeytan för barn på en småbarnsavdelning är i skugga kl. 11-15. Befintliga träd och buskar borde användas då de både ger skugga och samtidigt bär med platsspecifika natur- och kulturvärden.

Förändringar

Kvartersmark för skoländamål med tänkbara gårdsmiljöer bedöms bli rymliga nog för plantering av nya träd som ger naturlig skugga och svalka.

³ (Boverket, 2011, *Vägledning för planering för och invid djurhållning*, sida 13)

Sevesoanläggning

Förutsättningar

Cirka 600 meter från planområdets norra gräns finns en Sevesoanläggning. En riskutredning togs fram 2020 (Räddningstjänsten Värnamo) och i den bedöms risken vara acceptabel med avseende på avstånd och de geografiska förutsättningarna utan några krav på skyddsåtgärder.

Konsekvenser

Med invägda geografiska beskaffenheter i området mellan anläggning och planerad skola bedöms det högst osannolikt att skolverksamheten kommer påverkas vid värsta falls olyckor så som BLEVE. Text för att ett gasmoln vid ett läckage som är tyngre än luft, att ta sig upp till planområdet och sedan antändas, bedöms högst osannolikt.

Brand och räddning

Brandstationen i Värnamo stad ligger utefter Gröndalsleden, cirka två kilometer från planområdet.

Tillgänglighet för brandfordon samt till brandvatten

Förutsättningar

Planen möjliggör utrymme för brandfordon. Frågan hanteras i bygglovsskedet. Närmaste vattenbrandpost finns öster om planområdet utefter Åkaregatan, på andra sidan Sveavägen. Brandposten är B-klassad, vilket innebär att den eventuellt kan leverera 1000 l/min.

Förändringar

I samband med VA-utbyggnad kommer en ny brandpost anläggas inom eller i närheten av planområdet.

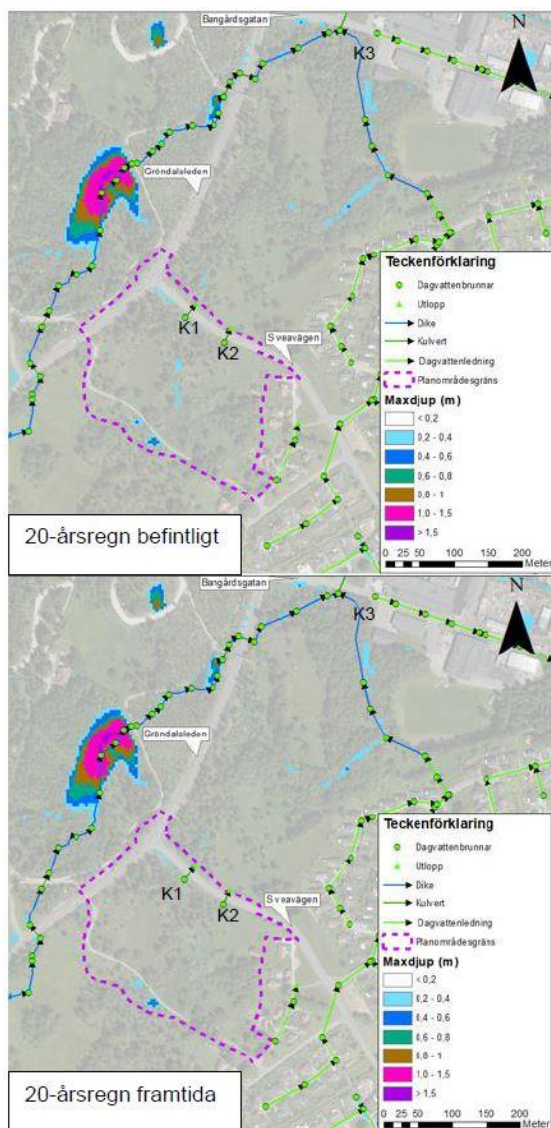
Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Förutsättningar

Kommunens plan för vatten och avlopp i Värnamo kommun fastställdes 2018. Enligt planen ska Värnamo kommun ha en VA-försörjning som har som utgångspunkt att påverkan på miljön ska vara minsta möjliga och i att invånarnas hälsa ska vara tryggad.

Till större del ingår inte planområdet i kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp (VA). Vatten- och avloppsledningsnätet är inte utbyggt inom planområdet.

Resultat vid klimatanpassat 20-årsregn.
Viss ansamling av vatten sker vid
kulvertarna K1 och K2 men utbredningen
av det stående vattnet är liten och syns
därför inte i resultaten.

Avvattning av planområdet och område söder om planområdet, sker via sankmark och avvattningsdike i nordsydlig riktning med kulvertar under Sveavägen och gång- och cykelväg. Vattnet leds norrut med ån Lagan som recipient.

Förändringar

Planområdet ansluts norr ifrån till kommunalt ledningsnät för vatten och avlopp. Kommunens verksamhetsområde för VA kommer utökas och även omfatta planområdet i sin helhet.

Planförslaget innebär en utbyggnad av hårdgjorda ytor inom avrinningsområdet som i sin tur leder till ökad avrinning. Dagvattnet inom planområdet kommer fortsättningsvis avledas via kulvert, K1 (se bild på s. 29), som dimensioneras upp. Från kulverten avleds dagvattnet vidare i dikessystem norrut. Dagvattenutredningen från 2020 (SWECO) rekommenderar att fördröja dagvattenvolym nedströms, utanför planområdet, utmed befintliga diken innan flödet når kulvert K3. Kulverten (K3) har inte tillräcklig kapacitet i både befintligt och exploaterat scenario.

Befintlig kulvert K1 under Sveavägen har inte tillräcklig kapacitet att ta emot ett 20-årsregn med klimatfaktor 1,25, varför den behöver dimensioneras upp. Vid kulvert K1's inlopp finns en mindre lågpunkt där dagvatten ställer sig kortare period. Lågpunkten måste förstärkas och skötas för att minska risken för erosion och igensättning vid inloppet. Planen säkerställer tillräcklig yta vid lågpunkt med användningsbestämmelse E₂, Dagvattenanläggning, och befintlig kulvert säkras inom allmän platsmark. Dagvattentrumman under gc-

vägen i södra planområdet kommer flyttas och kommer hamna inom allmän platsmark i och med att gc-vägen flyttas. Medan avvattningsdike i nordsydlig riktning tillgängliggörs i kvartersmark för skoländamål med egenskapsbestämmelserna, mark får inte förses med byggnad samt markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar. Öppet dagvattendike förordas då vattenvägen även omfattar flöden vid extremt skyfall. Planen tillåter även kulverterad ledning av ytvatten.

Konsekvenser

Norr om Sveavägen finns tre gravar (Värnamo 37:1, 37:2, 37:3) registrerade i fornsök. Nya VA-ledningar och vattendiken måste anläggas inom 100 meter från fornlämningarna i och med

detaljplanen, vilket kan påverka fornlämningarna negativt. Läs mer om konsekvenserna i avsnittet *Fornlämningar*.

Planen innebär behov av fördröjningsmagasin utanför planområdet. Föreslagen mark utanför planområdet bedöms vara planenlig och lämplig för dagvattenanläggningen. Dagvattenåtgärderna kommer innebära begränsningar för ytterligare exploatering i området nedströms planområdet.

I och med att allmän vattenväg säkras på kvartersmark uppkommer säkerhetsaspekter i och med risk för översvämning. Läs mer om säkerhetsrisker att beakta i avsnittet skyfall.

Värme

Förutsättningar

Det finns fjärrvärme kulverterat i närområdet.

El och tele

Förutsättningar

Inom planområdet finns det elledningar som ägs av Värnamo Energi. Utefter befintlig gång- och cykelväg finns en elkabel som matar belysningsarmaturerna med el. Finns även en ledning utefter Gröndalsleden som slutar i korsningen med Sveavägen.

Det förekommer även optokablar inom planområdet utefter Gröndalsleden. Kablarna ägs av Värnamo Energi och Skanova.

Förändringar

För planens intentioner måste elförsörjningen byggas ut. Det behövs en ny transformatorstation vid korsningen Sveavägen – Gröndalsleden. Planen möjliggöra plats för en sådan station med bestämmelsen E₁ – transformatorstation.

Avfall

Förutsättningar

Avfallshantering och möjlighet till källsortering/återvinning kan och ska ordnas inom kvartersmark.

Miljömålen

Riksdagen har antagit 16 nationella miljö kvalitetsmål som drar upp riktlinjer för dagens och morgondagens miljöarbete i Sverige. Dessa har sedan utvecklats inom varje länsstyrelse, efter regionala förutsättningar. De miljömål som anses beröras av planen är:

- God bebyggd miljö
Lokaliseringen ligger i ett av stadens tänkbara utvecklingsstråk. Finns kollektivtrafik inom gångavstånd och goda möjligheter till gena och trafiksäkra gc-vägar (med viss komplettering för en omställning till hållbara transportmedel). Läget av ny grundskola kan dra nytta av grönområde med natur- och kulturvärden. Liksom trafiksäker anslutning på gångavstånd till friluftsområdet Borgen och Gröndals bostadsområde. Placering av byggnad är viktig då platsen ligger nära större vägar.
- Ett rikt växt- och djurliv
Planen medför till att mark med natur- och kulturvärden exploateras. Del av det biologiska kulturarvet på platsen går förlorad. Del av tätortsnära natur, värdefull för friluftslivet, kulturmiljön och den biologiska mångfalden går förlorad samtidigt som delar tillgängliggörs för människan.
- Begränsad klimatpåverkan
Lokaliseringen av grundskolan ligger utmed en infartsväg till staden med goda förbindelser för biltrafik. Lokaliseringen har nära till befintlig trafikinfrastruktur, i synnerhet ett GC-nätverk separerat från biltrafiken.
- Ett rikt odlingslandskap
Skollokaliseringen innebär att betesmark exploateras och ett sammanhängande område av hagar bryts upp. Lokaliseringsprövning för tänkbar skola resulterar i planområdet. Åtgärder för att minska konsekvenserna av exploateringen måste bearbetas i detaljplanen.

Miljökvalitetsnormer - Luft

Miljökvalitetsnormer anger de föroreningsnivåer eller störningsnivåer som människor kan utsättas för utan fara för olägenheter av betydelse eller som miljön eller naturen kan belastas med, utan fara för påtagliga olägenheter. Idag finns det miljökvalitetsnormer för:

- olika föroreningar i utomhusluften,
- olika parametrar i vattenförekomster,
- olika kemiska föreningar i fisk- och musselvatten,
- omgivningsbuller.

Värnamo kommun har under perioden 1986-87 fram till 2019 genomfört olika mätningar av luftkvalitén i Värnamo tätort och på andra enskilda platser i kommunen. För att tillgodose kraven på kontroll av utomhusluften har Värnamo kommun därefter deltagit i det samverkansområde som Jönköpings läns Luftvårdsförbund står bakom. En första utvärdering av resultaten har publicerats under 2015. Av denna framgår att nivån ”nedre utvärderingströskel” överskrids vid några tillfällen, vilket motiverar fortsatt kontroll av luftkvalitén. Något överskridande av miljökvalitetsnorm förekommer inte.

Mätningar/beräkningar har utförts vid de mest belastade/ogynnsamma platserna i Värnamo tätort, varför aktuellt planområde inte bedöms vara påverkat av oacceptabla halter av luftföroreningar.

Undersökning av betydande miljöpåverkan

Enligt miljöbalken (MB 6:5) ska kommunen undersöka om planens genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan. I undersökningen ska omständigheter identifieras som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan, vilka är beskrivna i Miljöbedömningsförordningen (2017:966) 5 §. Om genomförandet av en detaljplan kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska kommunen genomföra en strategisk miljöbedömning för planen (MB 6:1).

Länsstyrelsen har under plansamrådet meddelat att de inte har något att erinra över undersökning av betydande miljöpåverkan. Kommunen har tagit beslut om att planen inte förväntas medföra en betydande miljöpåverkan.

Sammanfattningsvis från undersökningen av betydande miljöpåverkan så påverkas miljömålen; God bebyggd miljö, Begränsad klimatpåverkan, Ett rikt växt- och djurliv samt Ett rikt odlingslandskap. Utifrån undersökningen kommer följande frågor att utredas vidare i planen: risker och störningar från närliggande Sevesoanläggning samt trafik, arkeologi, natur- och

kulturmiljövärden, dagvattenhantering och bruksvärden
jordbruksmark.

Identifiering av omständigheter som talar för eller emot en
betydande miljöpåverkan:

- Planen anger förutsättningar för lokalisering av föreslagen verksamhet,
- Trafikrörelser förbi och till/från planlagt skolområde,
- Lokaliseringen av verksamhet främjar en hållbar utveckling av staden i o m närhet till hållbara trafikslag och boende som nyttjar verksamheten,
- Planen innebär att bruksvärden jordbruksmark tas i anspråk.
- Bedöms inte finnas några miljöproblem relevanta för planen.
- Utsläpp från tillkommande trafik till verksamhet och trafikbuller från anslutande vägar är miljöeffekter i o m med planens genomförande, effekternas omfattning bedöms ringa. Med val av lokalisering kan omfattningen av utsläpp och buller sannolikt avhjälpas genom goda förbindelser av gc-vägar och buss i linjetrafik, liksom bullersänkande åtgärder inom planområdet.
- Risk för människors hälsa eller för miljön kan finnas i o m närhet till befintlig Sevesoanläggning och led där farlig gods förekommer. Åtgärder för att minska ev. följder, bedöms kunna innefattas i planområdet.
- Planområdets effekter bedöms inte medföra till överskridna miljö kvalitetsnormer, rådande kulturvärden i landskapet påverkas negativt i o m exploatering av betesmark. Åtgärder inom planområdet kan inrymmas för att minska konsekvenserna av negativ påverkan på kulturvärdet som beteslandskapet utgör.

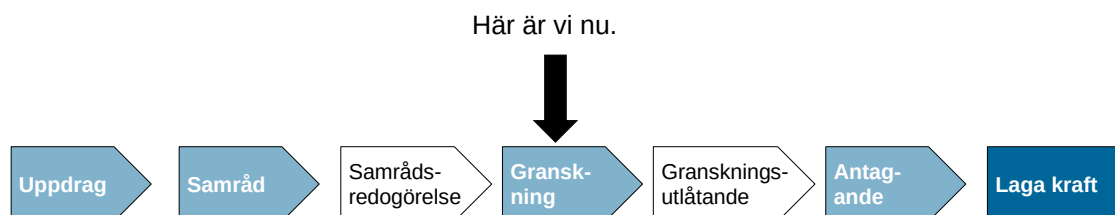
Miljökonsekvenserna är av sådan komplexitet att de redovisas löpande i planbeskrivningen. Kommunens bedömning är att det inte krävs någon separat miljöbedömning i samband med planläggningen av området.

Genomförandefrågor

Genomförandedelen i planbeskrivningen ska redovisa de organisatoriska, fastighetsrättsliga, tekniska och ekonomiska åtgärder som behövs för att åstadkomma ett samordnat och ändamålsenligt genomförande av detaljplanen.

Organisatoriska frågor

Tidplan för detaljplane- Processen och planförfarande

Den preliminära tidsplanen är:

- Samråd våren 2020
- Granskning kvartal 3-4 2021
- Antagande kommunfullmäktige, kvartal 1 2022

Planförslaget handläggs med utökat förfarande. Planen är delvis förenlig med översiktsplanens ställningstaganden, förening med länsstyrelsen granskningsyttrande till översiktsplanen, är av betydande intresse för allmänheten samt att förslaget är av stor betydelse i övrigt.

Genomförandetid

Genomförandetiden för detaljplanen är fem år från det datum planen fått laga kraft. Syftet med en kort genomförandetid är att förhållandena i en expanderande tätort snabbt kan förändras och därmed behöver planläggningen vara flexibel. Under genomförandetiden har fastighetsägaren en lagstadgad rätt att bygga i enlighet med planen och detaljplanen får inte ändras utan att synnerliga skäl föreligger. Efter genomförandetidens utgång fortsätter planen att gälla tills kommunen tar fram en ny plan, ändrar eller upphäver gällande plan.

Ansvarsfördelning och huvudmannaskap

Detaljplanen föreskriver att kommunen är huvudman för allmän platsmark, vilket i huvudsak innebär att kommunen ansvarar för utbyggnad av allmän plats samt framtida drift och underhåll av densamma.

Värnamo kommun ska enligt lag bekosta utförandet av allmän plats. Kommunen äger all mark inom planområdet varför kommunen också ska bekosta genomförandet av allmän plats.

Ledningsägare ansvarar för att allmänna ledningar byggs ut fram till kvartersmark för respektive fastighet, samt ansvarar för framtida drift och underhåll av det allmänna ledningsnätet.

Värnamo Energi AB är ledningsägare för elnätet inom planområdet.
Skanova har ledningar inom planområdet.

Fastighetsrättsliga frågor

Fastighetsbildning, gemensamhetsanläggningar med mera

Kommunägda fastigheter inom planområdet. Längsmed nuvarande gång- och cykelväg till Borgens friluftsområde finns en gemensamhetsanläggning (Västhorja ga:2).

När detaljplanen har fått laga kraft kan fastighetsrättsliga åtgärder som är nödvändiga för genomförandet av detaljplanen påbörjas, vilket innebär:

- Befintlig gemensamhetsanläggning, Västhorja ga:2, måste omprövas. Anläggningen gäller väg som inte är planenlig och fortsättningsvis inte kommer vara planenlig.
- Avstyckning från delar av fastigheterna Västhorja 12:3, 12:4, 12:5 och 12:61 i syfte att bilda en ny skolfastighet.

För att avstyckning av skolfastighet ska kunna ske måste gemensamhetsanläggningen omprövas enligt Anläggningslagen, åtminstone i fråga om dess lokalisering över kvartersmark. Exploatören ska stå för kostnaderna för en sådan omprövning, men om omprövningen även kommer att innefatta andra delar av anläggningen (såsom båtnadsområde, delägare och andelstal) bör dessa kostnader läggas på delägarna eftersom andelstal och upplåtet utrymme delvis är inaktuell redan innan detaljplanen påbörjades.

När planen har fått laga kraft kan fastighetsrättslig åtgärd, lämplig för genomförandet av detaljplan påbörjas. Även den del av Västhorja 12:5 som i detaljplanen förses med bostadsändamål kan överföras genom reglering till fastigheten Lagläsaren 1.

Servitut och avtal

Kända servitut och avtal (registrerade hos lantmäteriet eller förvarade hos kommunen) är följande:

- Servitut väg och avlopp för fastigheten Häradsdomaren 1 på del av Västhorja 12:5.
- Brukningsmedgivande - djurhållning på del av Västhorja 12:5,

- Nyttjanderättsavtal – mark och angränsande mark på del av Västhorja 12:5 där befintlig mindre ekonomibyggnad på ofrigrund finns.

Befintligt servitut som belastar del av Västhorja 12:5 förblir oförändrad och planstridig.

Brukningssmedgivande att hålla boskap på del av Västhorja 12:5 bryts i och med att planen fått laga kraft. Brukningssmedgivande bör upprättas för kvarvarande del. Exploatör bekostar åtgärder i och med ändrat marknyttjande. Nyttjanderättsavtal gällande byggnad på ofrigrund bör hävas. Enligt avtalet kan det tidigast sägas upp 1 november 2021.

Ledningar

Planen innebär flytt av elkablar för gatubelysning i och med att befintlig gc-väg ska flyttas. Flytt bekostas av exploatör. Allmännyttig ledning av dagvatten och skyfallsväg föreslås inom kvartersmark. Planen säkrar tillgängligheten för allmännyttig ledning med planbestämmelse u. Respektive ledningsägare ska bevaka planprocessen samt ansvarar för att säkra sina ledningar med lämplig rättighet.

Ekonomiska frågor

Planekonomi

Framtagandet av detaljplan bekostas av Värnamo kommun.

Tekniska frågor

Tekniska utredningar

I samband med planen har flera utredningar tagits fram:

- Natur- och kulturmiljöinventering
- Arkeologisk undersökning, förundersökning och slutundersökning
- Dagvattenutredning
- Trafikbullerberäkning
- Riskutredning gällande säkerheten i och med närheten till led med farligt gods samt Sevesoverksamhet

Konsekvenser av planens genomförande

Här beskrivs tänkbara effekter och konsekvenser av planens genomförande.

Genomförandet av planen som möjliggör för ny grundskola, idrottsanläggning och hållplatsläge för kollektivtrafik ger effekten av skolelever (cirka 500 elever) och besökare till idrottsanläggning i aktuell del av staden. Konsekvensen av det är att kommunen upprätthåller en god studiemiljö och lokalutbud för idrott för en växande befolkning i Värnamo kommun.

Andra effekter av planen är:

- fler trafikrörelser vilket ger konsekvenser av ökat trafikbuller och koldioxidutsläpp från motorfordonen.
- ny offentlig mötesplats dagtid och kvällstid i aktuell del av staden. En tänkbar konsekvens av det är att upplevd otrygghet minskar och synergieffekter möjliggörs i o m möten av människor.
- I och med bortbyggande av lokal lågpunkt kommer den fuktiga terrängen i nordöstra delen med dess karaktärsarter i kultur- och naturlandskapet kommer inte bestå.

augusti 2021, reviderat februari 2022
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Henrik Storm
Stadsarkitekt

Detaljplan för del av fastigheten
VÄSTHORJA 12:5
(Grundskola i Västhorja) i Värnamo stad

Dnr 19.0680.211

GRANSKNINGSUTLÅTANDE

ALLMÄNT

Detaljplan för del av fastigheten Västhorja 12:5 (Grundskola i Västhorja) har varit utställd för granskning enligt PBL 5 kap, under tiden 22 november - 19 december 2021. Handlingarna har varit utställda i Stadshusets foajé, på Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen samt Värnamo huvudbibliotek. De har även funnits tillgängliga på kommunens webbplats. tre yttranden utan erinringar och fem yttranden med erinringar har kommit in. Dessa kommenteras nedan.

YTTRANDEN UTAN ERINRINGAR

- Arbetarekommunen socialdemokraterna
- Räddningstjänsten
- Lantmäteriet

YTTRANDEN MED ERINRINGAR

Länsstyrelsen i Jönköpings län

- Enligt 5 kap. 22 § plan- och bygglagen (2010:900, PBL) ska Länsstyrelsen under granskningstiden yttra sig över planförslaget, om planförslaget enligt Länsstyrelsens bedömning innebär att någon av överprövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL inte följs eller tillgodoses.

Synpunkter på sådant som kan aktualisera prövning

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till överprövningsgrunderna i 11 kap 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som berör hälsa/säkerhet måste lösas på ett tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges nedan för att ett antagande inte skall provas av Länsstyrelsen.

Hälsa och säkerhet, risk för olyckor

Enligt den framtagna riskutredning framgår det att inom 150 meter ska friskluftsintag placeras på längsta möjliga avstånd från och på den fasad som vetter bort från Gröndalsleden, samt att det inom 150 meter, ska entréer vara riktade från riskkällan för att möjliggöra säker utrymning utan att utsättas för fara. Detta säkerställs dock inte i plankartan eftersom bestämmelserna b1 och b2 saknas på delar av kvarterensmarken som är planlagd som S-skola och är belägna inom 150 meter från Gröndalsleden. Länsstyrelsen anser att detta behöver åtgärdas.

Kommentar:

Efter granskningen har dialog förts med Räddningstjänsten om utformningen av kvartersmark och bestämmelserna b1 och b2. Den byggrätt som är närmast Gröndalsleden är högre än byggrätterna i den östra delen av planområdet varför en skärmande effekt kommer att uppstå. Området närmast Sveavägen kan dock påverkas av ett eventuellt gasutsläpp, även om risken är liten. Räddningstjänstens och planavdelningens bedömning är att bestämmelsen b2 – friskluftsintag ska placeras högt och i motsatt riktning Gröndalsleden, ska läggas till på byggrätten närmast Sveavägen. Den sydöstra byggrätten ligger på tillräckligt avstånd från Gröndalsleden och skyddas även av de angränsande byggrätterna varför bestämmelserna b1 och b2 inte bedöms vara nödvändiga där. Med denna justering anser Räddningstjänsten att planen är utformad så att tillräckligt skydd mot olyckor kan säkerställas. Detaljplanen justeras så att b2-bestämmelsen läggs till på byggrätten närmast Sveavägen.

Barn- och utbildningsnämnden

- Barn- och utbildningsnämnden vidhåller att det är av stor betydelse att utemiljön utformas så att skolans tillsynsansvar kan utövas på ett effektivt sätt, samtidigt som att så mycket friyta som möjligt aktivt kan utnyttjas vid rastaktivitet och utevistelse.

Kommentar:

Synpunkten noteras och vidarebefordras till tekniska förvaltningen inför kommande projektering av skolbyggnader med tillhörande utemiljö.

GDPR 1

- I detaljplanen finns två byggrätter som är belägna öster ut, mot befintlig byggnation, de byggrätterna har fått ett angivet värde för högsta byggnadshöjd med 8 respektive 12 m. I planens syfte står det ” att avsikten med planen är att bebyggelse anpassas till kulturlandskapet som utgör Västhorja by tillsammans med angränsande bebyggelse från 1700-1800-talet” Hur kan en 8 eller 12 meters byggnad leva upp till det syftet? Vi anser att högsta byggnadshöjden bör sänkas och vara i paritet med angränsande bebyggelse från 1700-1800-talet. I planförslaget finns ny bostadsmark inritad kring den ”gamla ladan”, det ser vi mycket positivt på. För att säkra tillfarten till ”ladan” önskas att ytterligare en liten kil mot Sveavägen ritas in som tomtmark. Det skulle även möjliggöra en avgränsning (häck, staket, plank) för att minska buller och störande ljus från bilar. Vi önskar ett personligt möte på plats för att titta på alternativt förslag. De finns nuvarande och ny tomtmark samt två olika servitut att beakta.

Kommentar:

Byggrätterna som föreslås kommer att vara betydligt högre än den intilliggande bebyggelsen och ett uppförande av en skola på platsen kommer att innebära en stor förändring. Det är dock avsikten att den nya bebyggelsen ska anpassas i så stor utsträckning som möjligt till intilliggande bebyggelse, genom t.ex. färg- och materialval. De östra byggrätterna är delade så att höjderna på byggnaderna kan följa med höjdskillnaden i landskapet och bättre möjliggöra utblickar från intilliggande bostäder. Den efterfrågade kilen av bostadsmark i anslutning till tomten är möjlig att säkerställa genom avtal. Förvaltningen anser det inte vara nödvändigt att utöka planområdet av detta skäl.

GDPR 2

- Eftersom det skall byggas en ny grundskola, Trelleborgsskolan, endast ett hundratal meter bort, borde den byggas tillräckligt stor för att täcka eventuellt tillkommande behov. Det är mindre resurskrävande både avseende pengar och plats istället för att ta i anspråk den kulturhistoriskt intressanta platsen som Västhorja utgör. När stan enligt översiktsplanen numera växer söderut bl.a. runt Vidöstern, nytt bostadsområde vid sjukhuset, nya bostadsområden i Helmershus, Örtebro snart färdigbyggt och snart ihopbyggt med Åminne vore det naturligt och logiskt att lägga en skola på den sidan stan, där det framåt blir ett stort upptagningsområde. Där kommer också en skola bort från ringlederna runt stan.

Att anlägga en rondell i backen Sveavägen/ Gröndalsleden kan inte vara försvarbart med tanke på den mängd tung trafik, däribland även farligt avfall, som trafikerar Gröndalsleden. Det måste vara önskvärt att denna trafik passerar stan snabbt och inte bromsas upp av en rondell då bl.a. mer avgaser släpps ut i området. Det är inte heller lätt att bromsa upp en långtradare med släp nerför backen eller för en långtradare från andra hållet som skall bromsa in och ta ny sats uppför backen. Risken för trafikolyckor är betydande, inte minst vid halka och vintrigt väglag. Detta framgår också av översiktsplanen där det står ”Utöver att utgöra en risk för miljön medför farligt gods risker för kommuninvånarna särskilt vid passager igenom tätbebyggda områden och förbi byggnader med många människor”. En skola är just en byggnad med många människor.

Kommentar:

Behovet av nya skolor är stort och den kommande nybyggnaden av Trelleborgsskolan kommer inte vara tillräcklig för att täcka behovet av skolor i den norra delen av staden. Det är inte möjligt att rymma alla de elever som är tänkta att gå på Västhorjaskolan inom Trelleborgsskolan av utrymmesskäl. Tomten vid Trelleborgsskolan är inte tillräckligt stor. Utöver den nu aktuella detaljplanen har samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att detaljplanera för ytterligare en skola i staden, var är ännu inte bestämt. I detaljplanen för Helmerhus som nämns i yttrandet möjliggörs plats för en förskola. Cirkulationsplatsen i korsningen Gröndalsleden/Sveavägen är borttagen i granskningshandlingen och kommer att ersättas med svängfält bland annat av de skäl som tas upp i yttrandet.

GDPR 3 (Finnvedens amatörgeologiska förening)

- Skrota planen att exploatera Västhorja. Sök annat alternativ. Skapa istället en ekopark – geopark till nytta för kommande generationer av ungdomar. Skapa förutsättningar för de bästa landskapsvårdarna – betesdjuren, nötboskap och får.
- Bilaga 1:
Det är med stor förvåning och oro som vi i Finnvedens amatörgeologiska förening tagit del av förslaget att uppföra en skola i nämnda område med omfattande medföljande ingrepp såsom anläggande av skolgård, parkeringsplatser, gc-vägar etc. Vi stödjer därför inte planförslaget och har följande erinringar:
Som nämns i utredningen finns flera oersättliga arkeologiska lämningar, som för alltid skulle gå förlorade och som vi i föreningen tycker är värda att bevara. Vi är besvikna över att länsstyrelsen gett sitt godkännande till att dessa lämningar kommer att förstöras.
Det som inte uppmärksammas i planförslaget är de geologiska aspekterna. I området finns mer än 20-talet valryggar (whalebacks). Valryggarna är en för Värnamo kommun unik geologisk företeelse men finns i andra delar av landet. De är formade av inlandsisen under hårt tryck, när den drog sig tillbaka i detta område för 13 800 år

sedan. De består av gnejsgranit där den omgivande berggrunden försvagats och eroderats bort. Föreningen hade gärna sett; att området hade rensats bort från buskar och mindre träd; att man behållit de större träden, att man bevarat områdets unika karaktär genom fortsatt beteshållning; att man gjort området tillgängligt med gångstigar i området. Området skulle bli ett utmärkt komplement till det närliggande friluftsområdet vid Borgen och bli en typ av geopark.

Som nämns i planförslaget finns här spår efter bosättningar i en obruten följd från 300-tal e.Kr. till dags datum. Så av arkeologiska, geologiska och historiska skäl borde området bevaras för all framtid.

Än en gång. Finnvidens amatöргеologisk förening stödjer inte planförslaget över Västhorja 12:5.

- Bilaga 2: Arkeologisk utredning, etapp 2: Boplatslämningar i Västhorja. Jönköpings läns museum. Arkeologisk rapport 1999:33

Kommentar:

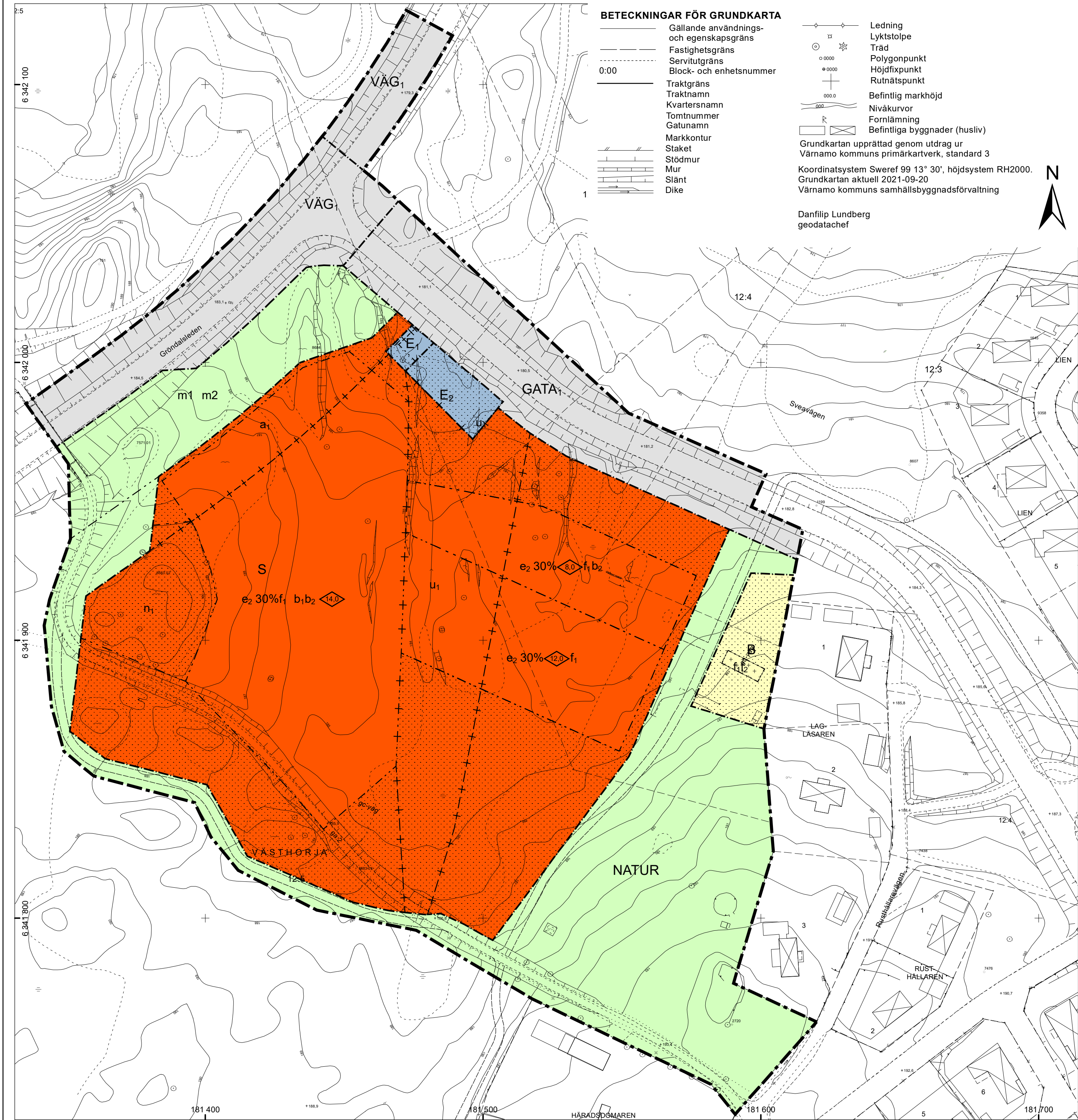
I detaljplaneringen sker en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen såväl som mellan olika allmänna intressen. I detaljplanen har de arkeologiska förutsättningarna undersökts vidare och den rapport som biläggs yttrandet är ett underlag för dessa utredningar. Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning är att även om det finns både arkeologiska, geologiska och historiska värden på platsen så väger det allmänna intresset att bygga en skola tyngre i detta fall. Det finns få platser i staden som är tillräckligt stora för att rymma en skoltomt av den storlek som föreslås. I den lokaliseringsutredning som föregick detaljplaneläggningen gjordes bedömningen att intressekonflikterna mellan olika allmänna intressen var än större på dessa platser än nu aktuellt förslag.

ÖVRIGT

Under granskningstiden har även synpunkter inkommit från tekniska förvaltningen, mark- och exploateringsenheten och plan- och byggavdelningen inkommit av redaktionell karaktär. Bestämmelsen a1 kompletteras med texten ”Startbesked för schakt och markarbeten får ges” för att möjliggöra att massor inom planområdet kan placeras på den skyddsvall som föreskrivs. Bestämmelserna f1 och f2 slås samman och justeras till ”byggnader ska utformas för att samspela med den befintliga kulturmiljön” för att ge möjlighet till att anpassa den kommande bebyggelsen till kulturmiljön på ett bättre sätt. Därtill föreslås mindre redaktionella ändringar.

februari 2022

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

PLANKARTA MED PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten. Där beteckning saknas gäller bestämmelsen inom hela planområdet.

GRÄNSBETECKNINGAR

- Planområdesgräns
- Användningsgräns
- Egenskapsgräns
- Administrativ gräns
- Egenskapsgräns och administrativ gräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Allmänna platser med kommunalt huvudmannaskap

- NATUR Naturområde, PBL 4 kap. 5 § 1 st 2 p.
- GATA₁ Huvudgata, PBL 4 kap. 5 § 1 st 2 p.
- VÄG₁ Genomfartsväg, PBL 4 kap. 5 § 1 st 2 p.

Kvartersmark

- S Skola, PBL 4 kap. 5 § 1 st 3 p.
- E₁ Transformatorstation, PBL 4 kap. 5 § 1 st 3 p.
- E₂ Dagvattendamm, PBL 4 kap. 5 § 1 st 3 p.
- B Bostäder, PBL 4 kap. 5 § 1 st 3 p.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

Mark

- n₁ Markens höjd får inte ändras, PBL 4 kap. 10 §

Omfattning

- e₂ 0,0% Största byggnadsarea är angivet värde i % av fastighetsarean inom användningsområdet, PBL 4 kap. 11 § 1 st 1 p.

- 0,0 Högsta byggnadshöjd är angivet värde, PBL 4 kap. 11 § 1 st 1 p.

- Endast komplementbyggnad får placeras, PBL 4 kap. 11 § 1 st 1 p.

- Marken får inte föras med byggnad, PBL 4 kap. 11 § 1 st 1 p.

Utformning

- f₁ Byggnader ska utformas för att samspela med den befintliga kulturmiljön. PBL 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

- f₂ Byggnad ska utformas med sadeltak., PBL 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

Utförande

- b₁ Entréer ska finnas på fasad i motsatt riktning Gröndalsleden, PBL 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

- b₂ Friskluftsintag ska placeras högt och i motsatta riktning Gröndalsleden, PBL 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER ALLMÄN PLATS

Skydd

- m₁ Marken får inte användas för stadigvarande utevistelse., PBL 4 kap. 12 § 1 st 1 p.
- m₂ Skydd i form av vall eller dike ska finnas., PBL 4 kap. 12 § 1 st 1 p.

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

Genomförandetid

Genomförandetiden är 5 år från det datum planen fått laga kraft., PBL 4 kap. 21 §

Markreservat för allmännyttiga ändamål

- u₁ Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar. Kvartersmark, PBL 4 kap. 6 §

Ändrad lovplikt, fastighetsplan

- a₁ Startbesked får inte ges för skoländamål förrän vall eller dike har kommit till stånd. Startbesked för schakt och markarbeten får ges, PBL 4 kap. 14 § 1 st 1 p.

ORIENTERINGSKARTA

0 250 500 1 000m

Värnamo stad

Detaljplan för del av fastigheten

Dnr 19.0680.211

Västhorja 12:5 med flera [Grundskola i Västhorja]

i Värnamo stad

Upprättad i augusti 2021, reviderad februari 2022
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Henrik Storm
stadsarkitekt

Skala 1:1000 (A2)

0 10 20 30 40 50 100m

§ 104 Dnr: KS.2021.534

Policy - Informationssäkerhet

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att anta policy för informationssäkerhet samt

att därmed upphör informationssäkerhetspolicy antagen av kommunfullmäktige 2006-09-28, § 140 att gälla.

Ärendebeskrivning

Kommunens informationssäkerhetspolicy har behov av uppdatering och anpassning till dagens komplexa informationsflöden, där information finns inom kommunens hägn, men även hos olika leverantörer och i tjänster.

Hantering av information har förändrats sedan kommunens nuvarande informationssäkerhetspolicy antogs. Från att informationssäkerhet fokuserat på enskilda IT-system behöver informationssäkerhet inkludera hantering av information i ett vidare perspektiv.

För att trygga informationsförsörjningen behövs ett kontinuerligt systematiskt informationssäkerhetsarbete som en del i kommunens styrning och ledning, och en effektiv samverkan mellan verksamheter.

Till den nya policyn kommer även kopplas riktlinje/r, rutiner, stödmaterial i olika former och utbildning för att underlätta ett systematiskt arbete och ökad kunskap.

Förslag till beslut

att anta policy för informationssäkerhet samt

att därmed upphör informationssäkerhetspolicy antagen av kommunfullmäktige 2006-09-28, § 140 att gälla.

Beslut skickas till:
Kommunfullmäktige

Policy - Informationssäkerhet

Ärendebeskrivning

Kommunens informationssäkerhetspolicy har behov av uppdatering och anpassning till dagens komplexa informationsflöden, där information finns inom kommunens hägn, men även hos olika leverantörer och i tjänster.

Hantering av information har förändrats sedan kommunens nuvarande informationssäkerhetspolicy antogs. Från att informationssäkerhet fokuserat på enskilda IT-system behöver informationssäkerhet inkludera hantering av information i ett vidare perspektiv.

För att trygga informationsförsörjningen behövs ett kontinuerligt systematiskt informationssäkerhetsarbete som en del i kommunens styrning och ledning, och en effektiv samverkan mellan verksamheter.

Till den nya policyn kommer även kopplas riktlinje/r, rutiner, stödmaterial i olika former och utbildning för att underlätta ett systematiskt arbete och ökad kunskap.

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta att föreslå kommunfullmäktige att besluta

att anta policy för informationssäkerhet samt

att därmed upphör informationssäkerhetspolicy antagen av kommunfullmäktige 2006-09-28, § 140 att gälla.

Carina Hellström
Informationssäkerhet

Ulf Svensson
Kommundirektör

Policy informationssäkerhet

Reglemente

Kommunala beslut som utöver kommunallag och andra författningar styr och reglerar kommunala verksamheter. Innefattar Nämndreglementen, Delegeringsordningar, Bolagsordningar, Ägardirektiv, Föreskrifter, Kommunala taxor och avgifter.

Policy

Anger principer och värdegrundsbaserat förhållningssätt och tjänar som vägledning inom det aktuella området.

Plan

Beskriver strategier för arbetet med utvecklingen av Värnamo som kommun, och utvecklingsarbete inom kommunens organisation.

Åtgärdsplan

Anger konkreta åtgärder, tidsramar och ansvar.

Riktlinje

Beskriver hur förvaltning bedriver den befintliga verksamheten, eller ett visst område, så att den bedrivs effektivt och med god kvalitet.

Fastställd av: Xxxxx

Datum: 20xx-xx-xx, § xxx

Dokumentet gäller från: 20xx-xx-xx

Dokumentet gäller för: Kommunstyrelsen och kommunens nämnder och utskott

Dokumentansvarig: Här fyller du i titel på ansvarig på förvaltningen, tex förvaltningschef, Kommunledningsförvaltningen

Inledning

Kommunens informationstillgångar består av den information som inkommer till kommunen eller som upprättas av kommunens verksamheter, oavsett var den förvaras, och oavsett om den är digital, på papper eller i form av text, ljud, bilder eller film. Information är en grundläggande byggsten i kommunens verksamhet, på samma sätt som medarbetare, lokaler och utrustning, och är därigenom en av Värnamo kommuns viktigaste tillgångar.

Brister i informationssäkerheten kan få betydande konsekvenser. Avbrott i tillgänglighet till information kan vara kritiskt. I kommunen hanteras även information som är känslig för individer eller verksamheter, och som inte får komma obehöriga till del. Felaktig eller förstörd information kan ge allvarliga konsekvenser för kommunens verksamhet eller tredje part. Oavsett vilken form informationen har, eller det sätt på vilket den används, överförs eller lagras, måste den alltid ha ett adekvat skydd.

Syfte

Värnamo kommuns informationstillgångar ska skyddas på ett sätt som tillgodoser medborgarintressen, skyddet för enskilda, legala krav och verksamhetsmässiga mål.

Syftet med Policy för informationssäkerhet är att säkerställa att vi agerar korrekt och håller god kvalitet när vi hanterar information, och därigenom skapar och upprätthåller nödvändig nivå på skyddet av informationstillgångarna avseende:

- **Konfidentialitet** - att information skyddas för obehörig insyn
- **Riktighet** - att information är tillförlitlig, korrekt och fullständig
- **Tillgänglighet** - att information är nåbar vid rätt tillfälle
- Spårbarhet - att specifika aktiviteter som rör information kan spåras

Värnamo kommuns vision

Värnamo kommun arbetar med att förbättra tillgänglighet och att effektivisera arbetet genom digitala lösningar. När kommunen hanterar skyddsvärd och känslig information på ett säkert sätt bidrar det till att medborgare, myndigheter, samarbetspartner och medarbetare känner sig trygga. Informationssäkerhet är därför centralt för att uppnå målen med en digitalisering.

God kvalitet genom systematik i informationssäkerhetsarbetet är därmed en del av kommunens vision ”Värnamo den mänskliga tillväxtkommunen - 40 000 invånare 2035” och bidrar till att Värnamo blir attraktivt att bo och verka i.

Strategi

Policyn för informationssäkerhet gäller för alla informationstillgångar i verksamheter inom Värnamo kommun, och för samtliga aktörer som kan komma att hantera kommunens information.

Verksamhetsdriven informationssäkerhet

Kraven på informationssäkerheten utgår från kommunens och verksamhetens krav på funktion och tillämplighet, legala krav, förordningar, föreskrifter, avtal och säkerhetskrav. Verksamheterna har bäst kunskap om hur känsliga och kritiska deras informationstillgångar är, och har därmed bäst kunskap om informationens skyddsvärde. Genom en

verksamhetsdriven informationssäkerhet utifrån informationens skyddsvärde, ställer verksamheterna krav på de aktörer som hanterar informationen, exempelvis på användare, systemansvariga, system- och driftsleverantörer – externa och interna.

Ledningssystem för informationssäkerhet

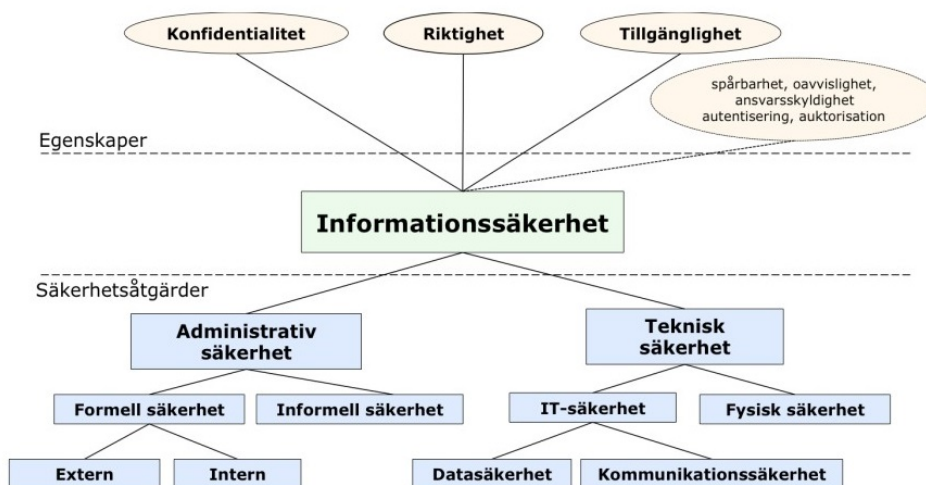
Arbetet med informationssäkerhet inom Värnamo kommun ska bygga på etablerade standarder. Arbetet ska ske systematiskt och riskbaserat genom ett ledningssystem för informationssäkerhet som en del i kommunens ledningsarbete, kvalitetsarbete och verksamhetsplanering. Detta innebär ett långsiktigt och kontinuerligt arbete, integrerat i organisationens löpande verksamhet.

Insatser ska utgå från rättsliga och verksamhetsmässiga krav som en del av kommunens totala riskhantering. Skyddsåtgärder ska stå i proportion till värdet av informationen och de negativa konsekvenser och kostnader en otillräcklig informationssäkerhet kan medföra.

Samverkan

Komplexiteten i, och beroenden av, olika infrastrukturella system och tjänster är stor och ökande. För att uppnå en god informationssäkerhet krävs en effektiv samverkan över kommunens organisatoriska gränser för att definiera och förmedla behov och krav på informationssäkerhet, med administrativa och tekniska säkerhetsåtgärder. Detta är viktigt under ett normaltillstånd, och en nödvändighet för en god operativ förmåga för att hantera allvarliga störningar och extraordinära händelser.

Informationssäkerhet (SIS TR 50)

Figur 1. För att uppnå adekvat informationssäkerhetsnivå behöver administrativa och tekniska säkerhetsåtgärder vidtas. För detta behövs samverkan.

Organisation och ansvar

Kommunfullmäktige uttrycker principer och viljeinriktning genom att besluta om kommunens informationssäkerhetspolicy.

Nämnderna har, som **informationsägare** och **systemägare**, det yttersta ansvaret för sin information och sina system. Detta innebär att ansvara för att skapa god struktur och tydlighet i organisation, med utpekade roller, för att förvalta sin information, sina processer och informationssystem, så att arbetet bedrivs efter de informationssäkerhetskrav som ställs på verksamheten. Varje nämnd är också **personuppgiftsansvarig** och har ett ansvar att säkerställa efterlevnad av gällande regelverk. **Kommunstyrelsen** har övergripande ansvar för kommunens interna säkerhetsfrågor och kommunövergripande informationssystem och **Service nämnden** ansvarar för kommungemensamma IT- och telefoniresurser, stöd till nämnders IT-utveckling och IT-säkerhet.

Nämnderna med förvaltningar ansvarar för att avsätta tillräckliga resurser och att tillräcklig kompetens och organisation finns för att förvalta sin information, sina processer och system på ett säkert sätt.

Kommundirektören har det yttersta ansvaret för att kommunens informationssäkerhetsarbete bedrivs i linje med den av kommunfullmäktige antagna informationssäkerhetspolicy, samt beslutar om övergripande riktlinjer för området. Riktlinje/r för informationssäkerhet ska finnas. Kommundirektörens ledningsgrupp ska årligen få en genomgång av kommunens informationssäkerhetsarbete.

Grundprincipen är att ansvaret för kommunens informationssäkerhetsarbete ska följa det normala delegerade verksamhetsansvaret på alla nivåer. Den som är ansvarig för en viss verksamhet är också ansvarig för informationssäkerheten inom verksamhetsområdet.

Medarbetare ska ges kunskap om den lagstiftning, de regelverk, föreskrifter och verksamhetsmässiga krav och behov som gäller för hur informationen får hanteras, men har också själva ett ansvar för att informationssäkerheten upprätthålls genom att följa regelverk och rapportera brister.

Dokumentansvarig

Kommunfullmäktige.

Ansvarig tjänsteman är informationssäkerhetssamordnare.

Uppföljning

Uppföljning sker minst en gång per mandatperiod.

Revidering

Revidering senast 20xx-xx-xx

Medborgarinitiativ

Rubrik som sammanfattar ditt förslag:

Cykelväg mellan Hörle och Värnamo

Beskriv ditt förslag och vad du vill ska hända:

Vi är många som cyklar längs med vägen mellan Hörle och Värnamo. Vägen delar vi med lastbilar, personbilar, traktorer och andra trafikanter. När lastbilarna kör förbi så är det ytterst lite plats för oss att cykla på. Det är med andra ord livsfarligt.

Varmt välkomna ut till vår väg för att observera trafiken under morgontimmarna och på eftermiddagar. Provcykla gärna sträckan för att få en bra uppfattning om varför vi önskar en cykelväg.

En cykelväg skulle främja både hälsa och dessutom göra Hörle mer attraktivt och tillgängligt för fler.

Dessutom skulle vi våga låta våra barn cykla längre rundor. Som trafiksituationen är idag är det omöjligt.

Tack för ordet.

Med vänlig hälsning, Sofia Blom

Välj hur lång tid förslaget ska gå att rösta på:

Tre månader

Bifoga gärna en bild eller ett dokument.

Markera gärna i kartan om det gäller en plats. Du kan göra på två sätt:

1. Skriv in adressen och klicka på förstoringsglaset.
2. Klicka först på den röda nålen och klicka sedan i kartan.

[Länk till karta](#)

Adress: Position saknas

Koordinater: Position saknas

Observera att adressen är ungefärlig när markören inte är placerad i närheten av vägar eller bebyggelse

Dina kontaktuppgifter

Förnamn

Sofia

Efternamn

Blom

E-post

Sofia_blom@live.se

Vi kan behöva kontakta dig om vi har frågor om ditt förslag

Fyll din adress om du inte har någon e-postadress.

Postadress
Värnamo kommun
331 83 Värnamo

Kontaktcenter
Stadshuset, Kyrktoget 1, Värnamo
Telefon: 0370-37 70 00
Telefax: 0370-37 77 11

E-post
kontaktcenter@varnamo.se
Webbplats
kommun.varnamo.se

Organisationsnummer
212000-0555
Bankgiro
141-7195

Adress	
Postnummer	Postort

☒ Jag godkänner att mitt namn kommer att visas tillsammans med förslaget på Värnamo kommuns webbplats.

☒ Jag samtycker till att Värnamo kommun sparar och behandlar mina personuppgifter för att kunna hantera förslaget.

Värnamo kommun behöver hantera och spara personuppgifter om dig för att handlägga ärenden och fatta beslut som rör dig och för att fullgöra skyldigheter enligt lag.

Du har rätt att kontakta oss om du vill ha information om de uppgifter vi har om dig, för att begära rättelse, överföring eller för att begära att vi begränsar behandlingen, för att göra invändningar eller begära radering av dina uppgifter.

Du hittar mer information på www.varnamo.se/personuppgifter.

Medborgarinitiativ

Rubrik som sammanfattar ditt förslag:
Dagverksamheten Västrabo

Beskriv ditt förslag och vad du vill ska hända:

Öppna upp dagverksamheten på Västrabo igen, de famka som bor där har ingenting att göra på dagarna. Detta skapar arbetstillfällen och trevnad för en massa människor i vår stad.

Välj hur lång tid förslaget ska gå att rösta på:
En månad

Bifoga gärna en bild eller ett dokument.

Markera gärna i kartan om det gäller en plats. Du kan göra på två sätt:

1. Skriv in adressen och klicka på förstoringsglasat.
2. Klicka först på den röda nålen och klicka sedan i kartan.

[Länk till karta](#)

Adress: Position saknas

Koordinater: Position saknas

Observera att adressen är ungefärlig när markören inte är placerad i närheten av vägar eller bebyggelse

Dina kontaktuppgifter

Förnamn Ingemar	Efternamn Kauppinen
---------------------------	-------------------------------

E-post
ingemar.kauppinen@gmail.com

Vi kan behöva kontakta dig om vi har frågor om ditt förslag

Fyll din i adress om du inte har någon e-postadress.

Adress Norra Brusås 1	
Postnummer	Postort

Postadress
Värnamo kommun
331 83 Värnamo

Kontaktcenter
Stadshuset, Kyrktoget 1, Värnamo
Telefon: 0370-37 70 00
Telefax: 0370-37 77 11

E-post
kontaktcenter@varnamo.se
Webbplats
kommun.varnamo.se

Organisationsnummer
212000-0555
Bankgiro
141-7195

331 94

Värnamo

☒ Jag godkänner att mitt namn kommer att visas tillsammans med förslaget på Värnamo kommuns webbplats.

☒ Jag samtycker till att Värnamo kommun sparar och behandlar mina personuppgifter för att kunna hantera förslaget.

Värnamo kommun behöver hantera och spara personuppgifter om dig för att handlägga ärenden och fatta beslut som rör dig och för att fullgöra skyldigheter enligt lag.

Du har rätt att kontakta oss om du vill ha information om de uppgifter vi har om dig, för att begära rättelse, överföring eller för att begära att vi begränsar behandlingen, för att göra invändningar eller begära radering av dina uppgifter.

Du hittar mer information på www.varnamo.se/personuppgifter.

**Värnamo Kommun
Kommunrevisionen**

22 februari 2022

Till:

Servicenämnden

För kännedom till:

Kommunfullmäktige

Granskning av måltidsserviceorganisationen och investeringar i kommunala kök

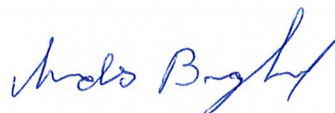
EY har på vårt uppdrag biträtt i rubricerad granskning.

På revisionsmöte den 22 februari 2022 har vi i egenskap av revisorer fått en genomgång av revisionsrapporten från EY.

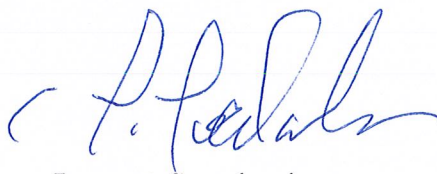
Härmed överlämnar vi revisionsrapporten till servicenämnden för yttrande.

Kommunrevisionen önskar skriftligt svar på de rekommendationer som framgår av revisionsrapporten senast den 18 april 2022.

Värnamo som ovan

Anders Berglund
Revisionens ordförande

Lennart Swerlander
Vice ordförande

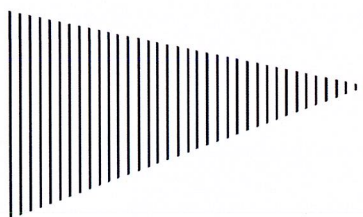

Granskningsrapport 2022

Genomförd på uppdrag av revisorerna

Granskning av måltidsserviceorganisationen samt investeringar i kommunala kök

Värnamo kommun

Carl-Henrik Sölvinger
& Linus Aldefors

2022-01-18

EY

EY är världsledande inom våra verksamhetsområden revisions- och redovisningstjänster, skatterådgivning, transaktionsrådgivning och affärsrådgivning. Vi har gedigen erfarenhet av, och kompetens inom, att arbeta med stora och komplexa organisationer med frågeställningar på hög strategisk nivå.

Offentlig sektor är en prioriterad sektor såväl globalt som för Sverige och inkluderar offentlig förvaltning och hälso- och sjukvård men även andra områden inom hållbar infrastruktur och mobilitet. Våra kunder är offentliga aktörer som myndigheter, regioner och kommuner.

Innehåll

EY	1	
1	Sammanfattning	3
2	Inledning	4
2.1	Bakgrund	4
2.2	Syfte och revisionsfrågor	4
2.3	Genomförande och avgränsning	4
2.4	Revisionskriterier	5
3	Iakttagelser	6
3.1	Organisation	6
3.2	Investeringar i kommunala kök	8
3.3	Nyttoanalyser och kalkyler	9
3.4	Kundundersökningar	11
3.5	Kostnadsutveckling, nyckeltal och prognoser	12
4	Slutsats.....	14
4.1	Rekommendationer	15
5	Källförteckning	16
6	Revisionskriterier.....	17
6.1	Kommunallagen (2017:725) 6 kap	17
6.2	Policy för mat och måltider	17
6.3	Reglemente servicenämnden	18

1 Sammanfattning

Granskningens övergripande syfte är att bedöma om servicenämndens beslut om organisering av måltidsserviceorganisationen är ändamålsenlig ur en kvalitativ och ekonomisk aspekt. Följande revisionsfrågor har besvarats:

- ▶ Hur mycket har kommunen investerat i tillagningskök sedan 2017?
- ▶ I vilken utsträckning har servicenämnden centraliserat måltidsservicen?
- ▶ Följer servicenämndens organisering av måltidsservicen den av fullmäktige beslutade policyn för mat och måltider?
- ▶ Har servicenämnden dokumenterade ekonomiska nyttoanalyser gällande organiseringen av kommunens måltidsservice?
- ▶ I vilken omfattning görs kundundersökningar avseende kvalitet?
- ▶ Finns uppgifter om kostnadsutvecklingen, exempelvis nyckeltal?

Vår sammanfattande bedömning är att servicenämndens organisering av måltidsserviceorganisationen är tillräcklig ur såväl kvalitativa som ekonomiska aspekter. Verksamheten kan dock utvecklas för att minska riskerna för ineffektivitet och för att stärka uppföljningen. Vi menar att nämnden löpande bör genomföra ekonomiska analyser av verksamheten på köksnivå för att bättre kunna prioritera kostnadseffektiva investeringar i såväl lokaler som inventarier.

Vi bedömer vidare att nämnden bör göra en översyn av de nyckeltal nämnden följer upp för att dessa ska bli mer relevanta för verksamheten och de mål och medel kommunfullmäktige tilldelat verksamheten.

Det genomförs löpande kvalitativa uppföljningar med måltidsgästerna. Dessa kan enligt vår mening kompletteras med uppföljning på särskilda boenden, likaså kan skolans matråd utvecklas.

Utifrån denna gransknings iakttagelser och bedömningar rekommenderas servicenämnden att:

- ▶ Löpande genomföra ekonomiska analyser av verksamheten med fokus på driftsekonomi i respektive kök som ett av flera underlag för framtida investeringar.
- ▶ Se över de nyckeltal som följs upp av nämnden i syfte att renodla dessa mot de mål fullmäktige fastställt.
- ▶ Utvärdera och följa upp fullmäktiges satsning på lokalproducerad mat och kompensationen för SPI i syfte att utreda kostnadstäckningsgraden.
- ▶ Genomföra nöjdhetsmätningar gällande kosten vid kommunens vård- och omsorgsboenden, samt utveckla matråden inom skolans verksamheter.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Servicenämnden ansvarar för Värnamo kommuns samlade måltidsservice omfattande såväl personal som lokaler. Servicenämnden har fullmäktiges uppdrag för måltidsservice dels genom sitt reglemente. Måltidsservice har över 100 anställda och tillagar årligen över 2,2 miljoner portioner mat.

Kommunfullmäktige beslutade 2014 om policy för mat och måltider i Värnamo kommun. Policyn reviderades 2019 och enligt policyn är kommunens värdering "... att laga mat från grunden med råvaror av hög kvalitet, att leverera varmhållen mat och med ett större fokus på måltidsmiljön och måltidsverksamhetens kunder".

Tekniska förvaltningen lät 2017 genomföra en förstudie avseende köken i kommunens lokaler. Enligt förstudien uppgick kommunens investeringsbehov i köksombyggnader till 135 mnkr de följande fem åren. Revisorerna har noterat att renoveringar genomförts vid ett flertal av de kommunala tillagningsköken. Samtidigt har kommunen till viss del centraliserat tillagningen genom färre tillagningskök.

Mot bakgrund av genomförda investeringar och förändringar i organiseringen av tillagningen av måltider vill revisorerna granska måltidsservicen i kommunen. Dels för att utreda vilka avväganden som gjorts inför beslut om organisering, dels för att bedöma de ekonomiska konsekvenserna.

2.2 Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om servicenämndens beslut om organisering av måltidsserviceorganisationen är ändamålsenlig ur en kvalitativ och ekonomisk aspekt. I granskningen ska följande revisionsfrågor besvaras:

- ▶ Hur mycket har kommunen investerat i tillagningskök sedan 2017?
- ▶ I vilken utsträckning har servicenämnden centraliserat måltidsservicen?
- ▶ Följer servicenämndens organisering av måltidsservicen den av fullmäktige beslutade policyn för mat och måltider?
- ▶ Har servicenämnden dokumenterade ekonomiska nyttoanalyser gällande organiseringen av kommunens måltidsservice?
- ▶ I vilken omfattning görs kundundersökningar avseende kvalitet?
- ▶ Finns uppgifter om kostnadsutvecklingen, exempelvis nyckeltal?

2.3 Genomförande och avgränsning

Granskningen har skett genom intervjuer och dokumentstudier. Granskningen är avgränsad till att omfatta servicenämnden.

2.4 Revisionskriterier

Granskningens bedömningar utgår från följande revisionskriterier, för att läsa mer om revisionskriterierna se kapitel 7.

- ▶ Kommunallagen
- ▶ Lagstiftning, råd och föreskrifter
- ▶ Kommunala policys, reglementen m.m. och fullmäktigebeslut genom t.ex. budget

3 Iakttagelser

Reglemente servicenämnden

Servicenämnden ansvarar för och - skall i enlighet med de riktlinjer kommunfullmäktige anger, till självkostnadspris tillhandahålla tjänster till kommunens förvaltningar avseende:

- ▶ kommunens samlade måltidsservice även omfattande personal- och lokalansvar

Nämnden ansvarar för att dess organisation är tydlig och ändamålsenlig med hänsyn till av fullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar.

Policy för mat och måltider

Måltiderna som serveras i Värnamo kommuns verksamheter ska:

- ▶ tillagas och levereras enligt principerna för varmhållen mat
- ▶ presenteras och serveras på ett trevligt sätt i trivsamt miljö
- ▶ bygga på säker hantering av livsmedel enligt myndigheters krav och med fungerande egenkontroll enligt kommunens riktlinjer
- ▶ bestå av råvaror producerade efter miljömässiga och etiska principer med fokus på långsiktighet, ett hållbart samhälle och människovärde

Den övergripande styrningen av all måltidsverksamhet inom kommunen sker genom politiska beslut kring ekonomiska förutsättningar, inriktning och mål.

3.1 Organisation

Policyn för mat och måltider fastställdes av kommunfullmäktige i augusti 2014, senare samma år i december 2014 beslutade kommunfullmäktige om en *strategi för framtida lokalisering och etablering av olika typer av kök*. Av fullmäktiges beslut framgår att kommunen ska ha tillagningskök på enheter som producerar minst 80-100 portioner per dag. Vidare framgår att när det är ekonomiskt, produktionsmässigt eller på annat sätt motiverat ska köksstrukturen förändras mot större tillagningskök. Mat och måltidspolicyn ska alltid följas samt kvaliteten på maten bibehållas. Måltidsorganisationen ska fullt ut vara en resultatenhet. Fullmäktige gav vidare servicenämnden i uppdrag att, med strategin som underlag, vidareutveckla organisationen. Måltidsorganisationens ekonomi och ekonomiska påverkan skulle utvärderas efter ett år. I underlagen framgick att kommunen vid beslutstillfället hade totalt 63 kök varav 36 var tillagningskök och 27 var mottagnings/serveringskök. Då fanns 118 tillsvidareanställda i verksamheten.

Beslutet innebar att en sammanhållen måltidsorganisation bildades under servicenämnden. Tidigare hade verksamheten drivits i funktioner under barn- och utbildningsnämnden respektive omsorgsnämnden.

Vid intervju framkommer att bildandet av en gemensam effektivare måltidsorganisation har varit en utmaning för servicenämnden. Det har enligt uppgift inneburit att nämnden behövde göra en besparing i verksamheten på 4 mkr

år 2-3. Detta försökte nämnden genomföra men lyckades inte med, istället fick personalneddragningar ytterligare negativa effekter i organisationen med bl.a. sjukskrivningar som följd. Förvaltningen lyckades hämta in ca 2 mnkr av sitt sparbetning men med negativa effekter i organisationen.

Enligt de intervjuade har nämnden arbetat med fullmäktiges mål och gjort om ca 5 - 6 tillagningskök till serveringskök. Huruvida detta leder till en besparing eller inte kan de intervjuade inte redogöra för. Detta har enligt uppgift inte utvärderats. Intervjuade menar att serveringskök i vissa fall t.o.m. kan vara dyrare än tillagningskök då personal delvis är kvar och transportkostnaderna ökar.

Måltidsorganisationen har idag 116 anställda. Centralt i organisationen finns kostchef, en samordnare, en administratör och två kostekonomer¹. Anställda i köken lyder under fyra köksområdeschefer. I större kök finns en förstekock, övriga personalkategorier i köken är kockar och måltidsbiträden.

Hantering av kommunens tillagade måltider sker idag i 46 kök; 21 tillagningskök, 3 mottagningskök och 22 serveringskök. I tillagningsköken tillagas alla delar av de två rätter som serveras om dagen. Dessa kök varierar i storlek och tillhandahåller allt mellan 60-70 portioner till 1600 portioner per dag. I mottagningsköket kommer proteindelen av måltiden t.ex. kött eller fisk med transport och övriga delar av måltiden tillagas i köket såsom potatis, ris och sallad. I serveringsköket mottas alla delar av måltiden. Ett av kommunens tillagningskök är avsevärt större (Expo). Köket tillhandahåller tillagad mat till flera verksamheter och tillagar störst antal portioner.

De intervjuade menar att verksamheterna har centraliserats på flera sätt. Dels genom att måltidsorganisationen samlats under en nämnd, dels genom att organisationen slimmats ytterligare med färre anställda samt genom att mat tillagas i färre kök idag än före 2015. Denna utveckling menar de intervjuade dock håller på gå tillbaka delvis igen, de demografiska behoven av förskola har gjort att det nu planeras för större förskolor än tidigare vilka kan bära egna tillagningskök och klarar fullmäktiges ambition om 80 portioner per dag.

Bedömning

Vi bedömer att det skett en centralisering av måltidsservice efter 2015. Antalet kök har minskat från 63 till 46. Antalet tillagningskök har minskat från 36 till 21.

Vi bedömer att måltidsserviceorganisation är anpassad för att följa kommunfullmäktiges policy för mat och måltider. Detta kan exemplifieras i principen om varmhållen mat vilket kräver ett större antal tillagningskök för att klara servering inom 2 timmar från tillagning och där servering i skolan inte ska ske före kl. 11 enligt policyn. Tidsgränserna kräver ett stort antal tillagningskök vilket också Värnamo har.

Vi noterar att det kan uppstå målkonflikter mellan styrdokument och beslut fattade kring måltidsservicen. Exempelvis att varmhållen mat ska serveras två timmar efter tillagning, vilket försvåras av beslutet att minska antalet tillagningskök. Denna problematik anser vi behöver adresseras.

¹ En med inriktning skola och en med omsorgen.

3.2 Investeringar i kommunala kök

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2016 att uppdra åt kommunstyrelsen att i samråd med servicenämnden senast den 1 oktober 2016 lämna förslag på en reviderad investeringsplan för samverkande kök i linje med antagen policy för mat- och måltider och i syfte att göra samordningsvinster. Kommunstyrelsen beslutade sedermera i augusti 2016 att ge samma uppdrag till tekniska utskottet.

Fastighetsavdelningen under kommunstyrelsen utarbetade en förstudie av köksinvesteringar i samarbete med servicenämnden. Förstudien innehöll prioriteringsordning samt produktionskostnadskalkyl. I förstudien gavs förslag om prioriterade satsningar på totalt 99 mnkr. Kommunstyrelsen beslutade i januari 2017 att hänskjuta förstudien till budgetberedningen.

I maj 2017 föreslog kommunstyrelsen till kommunfullmäktige om att anta planen för köksinvesteringar och i budget fastställa investeringsmedel för ändamålet 2018-2022. Förslaget till investeringsbudget fastslogs av fullmäktige i november 2017. Sammantaget omfattade investeringarna 135 mnkr för perioden. Dessa medel anvisades till tekniska utskottet.

Genomförda investeringar uppgår enligt intervjuuppgifter till 106 mnkr hittills och innefattar bland annat renovering av tillagningskök på Rydholmsskolan (2018) och Exposkolan (2019). Nybyggnation av tillagningskök har skett vid Gröndalsskolan (2020). Vad gäller serveringskök har investeringar skett i Peppermyntans förskola (2019). Omprioriteringar och omflyttningar av planerade investeringar har skett löpande under perioden. Investeringar har även genomförts i Leklundens förskola (2020) och Mosselunds förskola men dessa ligger utanför investeringsplanen.

I intervju framkommer att ett generellt problem varit att projekten överskridit budget. Det har också varit tydligt sedan servicenämndens övertagande av måltidsverksamheten att det funnits en underhållsskuld. Fördyringar av projekt innebär ständiga omprioriteringar och omflyttningar av investeringsmedel och har enligt uppgift påverkat genomförandetakten. Det framkommer vidare att det börjar bli dags att planera för efter 2022.

Som exempel på fördyringar kan nämnas Gröndalsskolans kök där medel om 27,5 Mnkr var avsatt 2019. Ytterligare två beslut om omfördelning av medel fick göras 2020 om 4 Mnkr plus 1,2 Mnkr för att klara projektets slutkostnad om 33,2 Mnkr.

Investeringsbudget för 2021 med plan för 2022-25 omfattar följande investeringar;

- Mossleskolans kök - Byggs under 2021 och färdigställs under 2022. Total kostnad uppgår till 17 mnkr.
- Finnvedens gymnasium (FiGy) - Total budget uppgår till 16,5 mnkr 2021. Projektering pågår med byggstart sommaren 2022.
- Trälleborgsskolans kök - Budget på totalt 12 mnkr för åren 2022-23.
- Enehagens skolas kök - Total budget på 10 mnkr för åren 2023-24. Startbesked för projektet har ännu inte lämnats av fullmäktige.

2021 utarbetade måltidschefen planen *Verksamhetsbehov gällande kommande byggprojekt gällande kök inom serviceförvaltningens verksamhetsområde*. Planen

beskriver behoven från 2022. Behoven enligt plan har inte projekterats eller kostnadsberäknats.

Bedömning

Vi bedömer att budgeten kommer att ha nyttjats vid utgången av 2022. Det är enligt vår mening problematiskt att flera projekt har blivit dyrare än ursprungligen budgeterat. Vi menar att nämnden bör ta höjd för detta i framtida kalkylering av investeringskostnader.

För perioden efter 2022 är det vår bedömning att en samordnad prioritering för köksinvesteringar bör beslutas för att minska risken att investera i "fel" objekt.

3.3 Nyttöanalyser och kalkyler

Måltidsorganisationens finansiering bygger intäkter från intern (och delvis extern) måltidsförsäljning. Verksamheten finansieras således av portionspriset som facknämnderna betalar. Intäkterna från sålda portioner ska täcka alla kostnader för lokaler, personal och råvaror. Portionspriset beräknas enligt självkostnadsprincip. Overheadkostnader för nämnd, förvaltningsledning och förvaltningsadministration finansieras genom anslag.

Kostnadsökningar för lokaler, löner och råvaror har tidigare hanterats genom höjda portionspriser. Facknämnderna kompenseras för detta i sina budgetanslag.

Enligt servicenämndens *plan för ekonomisk styrning måltidsservice*, antagen av fullmäktige i juni 2021, är syftet att hjälpa måltidsverksamheten bli mer kostnadseffektiv. Planen fastslår vad som ska finansieras av portionspriset och vad som finansieras av anslag hos måltidsservice.

Portionspriset är självkostnadspriset inklusive personal, livsmedel, kapitaltjänst, hyra m.m. Måltidsservice fastställer med hjälp av detta ett pris för omsorgsförvaltningen och ett pris för barn- och utbildningsförvaltningen.

I intervju framkommer att portionspriset utgörs av genomsnittspriset för samtliga köks samlade kostnader utslaget per portion och förvaltning. Kalkylen används inte för att beräkna ett portionspris för respektive kök.

Portionspriset för nästkommande år bestäms senast i oktober året före. I september ska de beställande nämnderna inkomma med preliminärt antal förväntade portioner.

Portionspriset för extern försäljning fastställs av fullmäktige i form av taxa. Det framkommer vid intervju att måltidsorganisationen inte har full täckning för extern måltidsförsäljning.

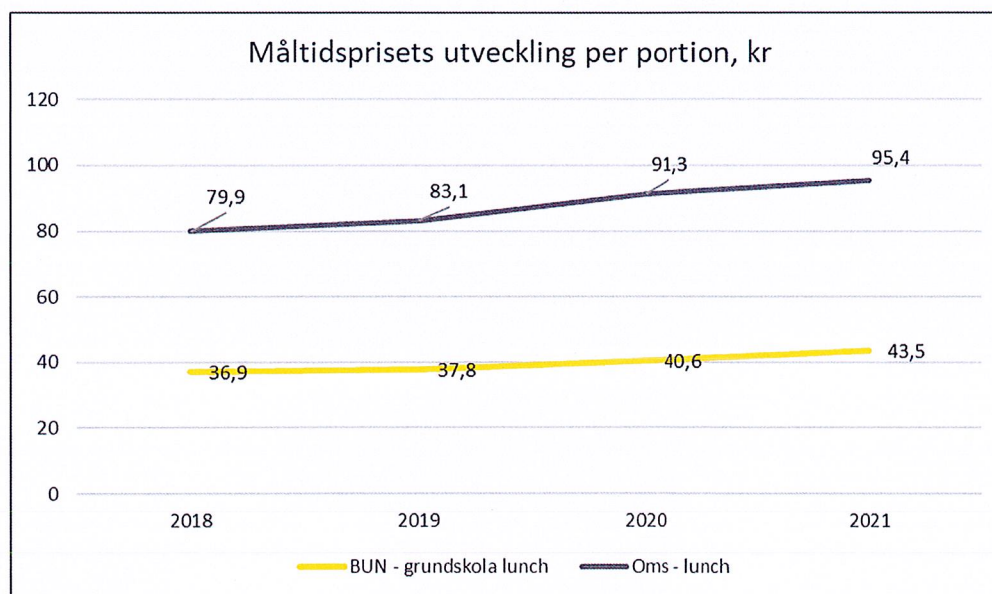
I plan för ekonomisk styrning regleras att investeringar i kök ska genomföras av tekniska nämnden. Investeringskostnader belastar måltidsorganisationens hyra. I planen anges att för större investeringar (>1mnkr) bör hyreskompensation utgå vilket hanteras av budgetberedningen eller kommunstyrelsen. Det framgår vidare av planen att tillfälliga kostnader vid renovering och ombyggnation inte ska belasta

portionspriset utan hanteras inom investeringen alternativt av budgetberedningen eller kommunstyrelsen. Det framförs vid intervju att skrivelsen varit välkommen för att undvika att investeringar inte genomförs i syfte att hålla nere portionspriset. Investeringar i inventarier eller köksutrustning ska däremot belasta portionspriset.

Serviceämnden tar hjälp av kökskonsulter för behovsbedömningar gällande inventarier. Måltidsservice gör själva inga kalkyler eller nyttoanalyser för inventarier. Viss information hämtas genom konsultation kopplat till serviceavtal för köksutrustning. Det framkommer vidare i intervju att görs driftskostnadskalkyler men att dessa inte görs med en ansats för att jämföra olika alternativ.

Det framförs att ny finansieringsmodell är under framtagande. Planen är att modellen ska tillämpas från 2022. Enligt modellen ska portionspriset delas in i en fast del och en rörlig del. Den fasta delen beräknas utifrån förväntat antal portioner. Intäkterna ska täcka måltidsorganisationens fasta kostnader såsom lokaler och personal. Den rörliga delen ska finansiera kostnader kopplade till det faktiska antalet förbrukade portioner och råvaror. De intervjuade menar att finansieringsmodellen kommer innebära en tydligare ordning.

Bild 1: Portionsprisets utveckling

Bedömning

Vi bedömer att måltidsservice inte använder dokumenterade nyttoanalyser som stöd för hur de organiserar sin verksamhet på ett tillfredsställande sätt. Verksamheten har god kontroll på sina totala kostnader och kan genom dessa bestämma nästkommande års portionspris. Det finns också kontroll på investeringskostnaderna förknippade med olika kökstyper.

Verksamheten använder dock inte denna kontroll på detaljnivå, t.ex. för att ta fram portionspris i enskilda kök (personal, lokaler, transporter m.m.). Det görs heller inga analyser inför val mellan olika kökstyper, eller kalkyler baserat på livscykelperspektiv kopplade till val av olika köksutrustning eller inventarier. Detta är enligt vår mening drivande faktorer med direkt påverkan på portionspriset. Ekonomiska nyttokalkyler kan, jämte andra underlag, ge stöd i prioriteringarna av framtida investeringar. Likaså kan nyckeltal av denna typ möjliggöra effektivitetsmätningar samt jämförelser såväl kommuninternt som med andra kommuner.

Det är positivt att ekonomifunktionen i måltidsverksamheten förstärkts och att fler ekonomiska analyser kan genomföras till stöd för beslut i verksamheten.

3.4 Kundundersökningar

Det framgår av verksamhetsplanens mål att;

Servicenämndens tjänster ger övriga förvaltningar förutsättningar till effektiv resursanvändning genom en god leveranssäkerhet och kvalitet.

Målsättningen följs upp genom att mäta kundnöjdhet i seniorrestaurangerna och i skolrestaurangerna. Dessa mäts årligen och följs upp i delårsbokslut, årsbokslutet och verksamhetsplan. Kundnöjdheten i seniorrestaurangerna uppgick 2020 till 91,5%. Kundnöjdheten i skolrestaurangerna uppgick 2020 till 76,3% vilket var något under målet för 2021.

I intervju framkommer att kundnöjdheten mäts för brukare med matdistribution vartannat år. Resultatet vid mätningen 2021 var 81,2%. Detta var en ökning med 0,5% sedan senaste mätning som genomfördes 2018.

Resultatet av mätningarna jämförs med resultaten tidigare år. Resultaten används enligt de intervjuade för att förbättra verksamheten.

Nöjdhetsmätningar genomförs inte för brukare inom särskilda boenden. Av brukarundersökningar genomförda av Socialstyrelsen framgår att Värnamo ligger under snittet för, liknande kommuner äldreomsorg samt riket, gällande matens smak, måltidsmiljön samt önskemål och behov gällande mat i genomförandeplan.

I intervju framkommer att skolorna och enstaka förskolor har matråd. Dessa organiseras av barn- och utbildningsnämnden. Matråden har enligt intervjuade däremot inte fungerat tillfredsställande. Dels då informationen från matråden i bästa fall når köksansvarig på enheten, dels saknar mötena systematik för att

informationen och inputen från eleverna ska kunna användas på ett bra sätt i verksamheten. Mötena blir oftast ett forum för att önska maträtter. Servicenämnden har inlett en dialog med barn- och utbildningsnämnden om att få ta över ansvaret för matråden.

Bedömning

Vi bedömer att måltidsorganisationen mäter kundnöjdheten på ett långsiktigt och tillfredsställande sätt. Erfarenheter i dessa mätningar tillvaratas och omsätts i vidare arbete. Dessa kan dock med fördel kompletteras av nöjdhetsmätningar inom äldreomsorgen. Vidare konstaterar vi också att skolornas arbete med matråd bör utvecklas.

3.5 Kostnadsutveckling, nyckeltal och prognoser

I intervju framkommer att måltidsservice bevakar prisutvecklingen dels genom kontakt med upphandlingsavdelningen som aviserar prisförändringar. Måltidsorganisationen följer även utvecklingen av storköksprisindex (SPI) månatligen. SPI speglar årliga förändringar i storhushållens inköspriser. Kommunfullmäktige har tillfört medel för att i första hand täcka SPI. Fullmäktige har också en ambition om att i andra hand inhandla mer närproducerad, svensk och ekologisk mat. 1 mnkr årligen mellan 2018-2020 är tillskjutet för uppdraget. Huruvida tilläggsanslaget varit tillräckligt har inte utvärderats.

Uppföljning av nyckeltal och analyser har som del av budgetarbetet genomförts av en särskild utsedd analysgrupp. Inför arbetet med mål och budget 2021 presenterades *analysgruppens rapport servicenämnd*. Rapporter togs fram för samtliga nämnder och har som syfte att mäta kvalitet i relation till kostnader med jämförelser med närliggande kommuner, länet och riket. Rapporterna utgör ett stöd för kommunstyrelsen/budgetberedningen i arbetet med budget. I intervju framkommer att måltidsservice deltog i analysgruppens arbete 2018-2019 men att detta arbete inte gjordes i senaste arbetet med budget.

I rapporten konstateras att andelen ekologiska livsmedel är lägre än i länet och genomsnittskommunen. Det konstateras också att måltidskostnaderna per elev i grundskola och gymnasium är lägre i Värnamo än i länet och genomsnittskommunen. Enligt rapporten förklaras detta bland annat av att Värnamo har färre antal årsarbetare inom måltidsservice i förhållande till antalet invånare i Gislaved och Ljungby. Även andra faktorer påverkar kostnaderna såsom andelen tillagningskök, serveringskök, mottagningskök och ensamkök.

Rapporten konstaterar att nationella mål finns kring andel ekologiska livsmedel i offentliga kök om 60 % till 2030. Motsvarande andel i Värnamo var 2018 18%.

Rapporten redogör även för måltidskostnaderna i kommunala grundskolan årskurs 1 - 9 per år samt kostnaderna för måltider i kommunal gymnasieskola per år. Kostnaderna redovisas exklusive lokalkostnader. 2018 uppgick Värnamos måltidskostnader i grundskolan till 5946 kr per år. Detta var lägre än genomsnittet för såväl länet som för riket. 2018 var måltidskostnaden i gymnasiet 5155 kr, även

det lägre än kostnaderna för länet och riket. Den lägre kostnaden beror till stor del på att en lägre andel av eleverna i gymnasiet äter i matsalarna (72 %).

Av rapporten framgår slutligen att måltidsservice 2018 hade 106 årsarbetare. Sysselsättningsgraderna antas enligt rapporten att öka då kommunen antagit en policy om heltid som norm. För att kostnaderna inte ska öka ska verksamheterna minska sina kostnader för övertid, timanställda och fyllnadstid minska. De nyckeltal som redovisades i rapporten följs kontinuerligt upp.

Bedömning

Vi bedömer att måltidsservice kan utveckla sitt arbete med övergripande nyckeltal, kostnadsutveckling och prognoser. Nyckeltalen ska vara relevanta för verksamheten. Nämnden redovisar exempelvis andelen ekologisk mat i budgetunderlag trots att fullmäktige givit nämnden i uppdrag att öka mängden i första hand närproducerad, i andra hand svensk och i tredje hand ekologisk mat.

Måltidsservice har tillförts medel för kostnadsökningar och att (i första hand) köpa in mer närproducerad mat. Det har dock inte utvärderats om intäkterna motsvarar merkostnaderna. Det är vår bedömning att nämnden behöver belysa kostnadstäckningsgraden för att säkerställa ambitionen för de tillskjutna medlen.

Det är positivt att nämnden övergår till en finansieringsmodell baserat på en fast och en rörlig del. Detta ökar tydligheten ur såväl styrnings- som uppföljningsperspektiv.

4 Slutsats

Vår sammanfattande bedömning är att servicenämndens organisering av måltidsserviceorganisationen är tillräcklig ur såväl kvalitativa som ekonomiska aspekter. Verksamheten kan dock utvecklas för att minska riskerna för ineffektivitet och för att stärka uppföljningen. Däri menar vi att nämnden löpande bör genomföra ekonomiska analyser av verksamheten på köksnivå för att bättre kunna prioritera kostnadseffektiva investeringar i såväl lokaler som inventarier.

Vi bedömer vidare att nämnden bör göra en översyn av de nyckeltal som följs upp för att dessa ska bli mer relevanta för verksamheten.

Det genomförs löpande kvalitativa uppföljningar med måltidsgästerna. Dessa kan enligt vår mening kompletteras med uppföljning på särskilda boenden, likaså kan skolans matråd utvecklas.

Revisionsfråga	Svar
Hur mycket har kommunen investerat i tillagningskök sedan 2017?	Till 2022 beräknas kommunen investerat 135 mnkr enligt den investeringsplan som beslutades 2017.
I vilken utsträckning har servicenämnden centraliserat måltidsservicen?	Antalet kök har minskat från 63 till 46 sedan 2015. I sakgranskning har framkommit att antalet kök var 50. 13 fanns kvar i förvaltningarna. Antalet tillagningskök har minskat från 36 till 21.
Följer servicenämndens organisering av måltidsservicen den av fullmäktige beslutade policyn för mat och måltider?	Ja, i stort. Det finns dock målkonflikter mellan policyn, andra styrande dokument och finansieringsmodellen vilket riskerar att skapa en ineffektiv organisation.
Har servicenämnden dokumenterade ekonomiska nyttoanalyser gällande organiseringen av kommunens måltidsservice?	Delvis. Kalkyler och nyttoanalyser görs gällande kommande investeringar avseende val av kökstyp och möjligheter till samordning med andra kök men inte gällande olika alternativs påverkan på driftskostnader.
I vilken omfattning görs kundundersökningar avseende kvalitet?	Årligen gällande seniorrestauranger och skolkök. Vartannat år gällande matdistribution. Nöjdhet vid vård- och omsorgsboenden undersöks inte.
Finns uppgifter om kostnadsutvecklingen, exempelvis nyckeltal?	Delvis. Detta arbete kan utvecklas.

4.1 Rekommendationer

Vi rekommenderar servicenämnden att:

- ▶ Löpande genomföra ekonomiska analyser av verksamheten med fokus på driftsekonomi i respektive kök som ett av flera underlag för framtida investeringar.
- ▶ Se över de nyckeltal som följs upp av nämnden i syfte att renodla dessa mot de mål fullmäktige fastställt.
- ▶ Utvärdera och följa upp fullmäktiges satsning på lokalproducerad mat och compensationen för SPI i syfte att utreda kostnadstäckningsgraden.
- ▶ Genomföra nöjdhetsmätningar gällande kosten vid kommunens vård- och omsorgsboenden, samt utveckla matråden inom skolans verksamheter.

5 Källförteckning

Intervjuade funktioner:

- ▶ Förvaltningschef serviceförvaltningen
- ▶ Kostchef
- ▶ Förvaltningsekonomer serviceförvaltningen

Analyserade dokument:

- ▶ Verksamhetsplan för servicenämnden 2022-2024, antagen nämnden 2021-03-24 §27
- ▶ Budget inkl. investeringsbudget 2021 med ekonomisk planering 2022-2023.
- ▶ Analysgruppens rapport servicenämnden, 2019-12-19
- ▶ Verksamhetsbehov gällande kommande byggprojekt gällande kök inom serviceförvaltningens verksamhetsområde, september 2021
- ▶ Plan för ekonomisk styrning måltidsservice, KF 2021-06-23, §99
- ▶ Policy för mat och måltider, KF 2019-03-28, §44
- ▶ Förteckning över kök 2021-10-22
- ▶ Redovisning kundnöjdhet i seniorrestauranger 2018, 2019
- ▶ Redovisning kundnöjdhet i skolrestauranger, 2019, 2020
- ▶ Redovisning av kundnöjdhet i matdistributionen 2021
- ▶ Ombyggnadsplaner kök 2016-2021
- ▶ Protokoll och underlag KF 2014-12-11, §270 Förslag till strategi för framtida lokalisering och etablering av olika typer av kök
- ▶ Policy heltid som norm, KF 2017-03-30
- ▶ Kolada.se, Undersökningen av äldres uppfattning om kvaliteten i hemtjänst och äldreboenden, Socialstyrelsen 2022
- ▶ Tekniska utskottets protokoll, 2021-01-19, §15 slutredovisning Gröndalsskolan

6 Revisionskriterier

6.1 Kommunallagen (2017:725) 6 kap

Det är enligt 6 kap. 1 § styrelsens uppgift att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnder. Kommunstyrelsen ska, enligt 6 kap. 2 §, uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunallagens 6 kap 6 § anger att nämnderna inom sitt ansvarsområde ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med Kommunfullmäktiges mål och riktlinjer, samt i enlighet med lagar och författningar som gäller för verksamheten.

6.2 Policy för mat och måltider

Måltiderna som serveras i Värnamo kommuns verksamheter ska:

- ▶ spegla synen på matens betydelse för människors välbefinnande och lägga en grund för god hälsa,
- ▶ smaka gott och bygga på kända mattraditioner med utrymme för att våga pröva nytt
- ▶ stimulera sociala relationer och erbjuda positiva matupplevelser
- ▶ tillagas och levereras enligt principerna för varmhållen mat
- ▶ presenteras och serveras på ett trevligt sätt i trivsamt miljö
- ▶ bygga på säker hantering av livsmedel enligt myndigheters krav och med fungerande egenkontroll enligt kommunens riktlinjer
- ▶ bestå av råvaror producerade efter miljömässiga och etiska principer med fokus på långsiktighet, ett hållbart samhälle och människovärde
- ▶ vara naturliga moment i lärandet inom skolans olika stadier och inom omsorgen av äldre och funktionshindrade

Måltidsverksamhetens ledning, utveckling och uppföljning

Den övergripande styrningen av all måltidsverksamhet inom kommunen sker genom politiska beslut kring ekonomiska förutsättningar, inriktning och mål. Måltidsverksamhet kan bedrivas i kommunens egen regi, inom intraprenader eller av externa aktörer. Oavsett i vilken driftform som måltiderna tillagas och serveras har kommunens måltidsverksamhet ett övergripande ansvar för att säkra att beställningar och överenskommelser om prestationer, volymer och kvalitet uppfylls. För att säkerställa att samspelet mellan beställare och utförare leder till bästa möjliga resultat gäller följande:

- ▶ Omfattning och servicenivå för den dagliga driften fastställs genom överenskommelser mellan beställare och utförare
- ▶ Regelbundna avstämningar mellan beställare och utförare ska ske för att säkra gjorda överenskommelser och verka för en gemensam verksamhetsutveckling.

- ▶ Samordning av generell kompetensutveckling ska erbjudas till självkostnadspris
- ▶ Benchmarking - internt och externt - ska säkra rättvisande jämförelser

6.3 Reglemente servicenämnden

§1 Verksamhetsområde

Servicenämnden ansvarar för och - skall i enlighet med de riktlinjer kommunfullmäktige anger, till självkostnadspris tillhandahålla tjänster till kommunens förvaltningar avseende:

- ▶ kommunens samlade måltidsservice även omfattande personal- och lokalansvar

§ 4 Organisation inom verksamhetsområdet

Nämnden ansvarar för att dess organisation är tydlig och ändamålsenlig med hänsyn till av fullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar.

Medborgarinitiativ

Rubrik som sammanfattar ditt förslag:

Hundrasttgård i Bor

Beskriv ditt förslag och vad du vill ska hända:

Önskar en hundrastgård till området vid multiarenan i Bor. Bor är ett aktivt samhälle med många hundägare, det som saknas är en hundpark där det finns möjlighet att kunna träna och umgås med andra hundar.

Ytan finns redan så det är bara att sätta upp nät och grind.

Välj hur lång tid förslaget ska gå att rösta på:

En månad

Bifoga gärna en bild eller ett dokument.

Markera gärna i kartan om det gäller en plats. Du kan göra på två sätt:

1. Skriv in adressen och klicka på förstöringsglaset.
2. Klicka först på den röda nålen och klicka sedan i kartan.

[Länk till karta](#)

Adress: RÖDVIVEVÄGEN 4, 330 15 Bor, Sverige

Koordinater: (57.11049101062869, 14.164094923763354)

Observera att adressen är ungefärlig när markören inte är placerad i närheten av vägar eller bebyggelse

Dina kontaktuppgifter

Förnamn

Roger

Efternamn

Wilsson

E-post

wilsson@bor.se

Vi kan behöva kontakta dig om vi har frågor om ditt förslag

Fyll din adress om du inte har någon e-postadress.

Adress

Milstensvägen 2

Postnummer

Postort

Postadress

Värnamo kommun
331 83 Värnamo

Kontaktcenter

Stadshuset, Kyrktoget 1, Värnamo
Telefon: 0370-37 70 00
Telefax: 0370-37 77 11

E-post

kontaktcenter@varnamo.se
Webbplats
kommun.varnamo.se

Organisationsnummer

212000-0555
Bankgiro
141-7195

33173

Bor

Jag godkänner att mitt namn kommer att visas tillsammans med förslaget på Värnamo kommuns webbplats.

Jag samtycker till att Värnamo kommun sparar och behandlar mina personuppgifter för att kunna hantera förslaget.

Värnamo kommun behöver hantera och spara personuppgifter om dig för att handlägga ärenden och fatta beslut som rör dig och för att fullgöra skyldigheter enligt lag.

Du har rätt att kontakta oss om du vill ha information om de uppgifter vi har om dig, för att begära rättelse, överföring eller för att begära att vi begränsar behandlingen, för att göra invändningar eller begära radering av dina uppgifter.

Du hittar mer information på www.varnamo.se/personuppgifter.

Postadress

Värnamo kommun
331 83 Värnamo

Kontaktcenter

Stadshuset, Kyrkorget 1, Värnamo
Telefon: 0370-37 70 00
Telefax: 0370-37 77 11

E-post

kontaktcenter@varnamo.se

Webbplats

kommun.varnamo.se

Organisationsnummer

212000-0555

Bankgiro

141-7195

Medborgarinitiativ

Rubrik som sammanfattar ditt förslag:
Uppdatera Apladalens lekplats

Beskriv ditt förslag och vad du vill ska hända:

Apladalens lekplats är stor och välbesökt men riktar sig främst till mindre barn. Den senaste uppdateringen innebar att ta bort en större båt och ersätta den med en mindre konstruktion väldigt lik de som redan fanns. Idag finns en mängd variationer av lekplats-konstruktioner som lockar och utmanar så väl stora som små barn. Se till exempel Spindelskogen i Floda, Lerums kommun, eller Malmös alla tema-lekparker.

Mitt förslag är förutom att uppdatera lekplatsen också att bygga ett välutformat utegym och en hinderbana intill lekparken för att enkelt kunna träna samtidigt som barnen leker. Det finns inspiration till detta på flera platser i landet.

Barns rörelse (liksom vuxnas) är otroligt viktigt för hälsan. Att uppdatera Apladalens lekplats skulle kunna vara ett led i projektet Hälsosam Uppväxt i Värnamo.

Välj hur lång tid förslaget ska gå att rösta på:
Tre månader

Bifoga gärna en bild eller ett dokument.

Markera gärna i kartan om det gäller en plats. Du kan göra på två sätt:

1. Skriv in adressen och klicka på förstöringsglasat.
2. Klicka först på den röda nålen och klicka sedan i kartan.

[Länk till karta](#)

Adress: Tännögatan 26, 331 32 Värnamo, Sverige

Koordinater: (57.17871533134939, 14.049560823942556)

Observera att adressen är ungefärlig när markören inte är placerad i närheten av vägar eller bebyggelse

Dina kontaktuppgifter

Förnamn Sofie	Efternamn Fast
------------------	-------------------

E-post
sofie.fast@outlook.com

Vi kan behöva kontakta dig om vi har frågor om ditt förslag

Fyll din adress om du inte har någon e-postadress.

Adress

Postadress
Värnamo kommun
331 83 Värnamo

Kontaktcenter
Stadshuset, Kyrktoget 1, Värnamo
Telefon: 0370-37 70 00
Telefax: 0370-37 77 11

E-post
kontaktcenter@varnamo.se
Webbplats
kommun.varnamo.se

Organisationsnummer
212000-0555
Bankgiro
141-7195

Norra Torpgatan 12b

Postnummer
33135Postort
Värnamo☒ Jag godkänner att mitt namn kommer att visas tillsammans med förslaget på Värnamo kommuns webbplats.☒ Jag samtycker till att Värnamo kommun sparar och behandlar mina personuppgifter för att kunna hantera förslaget.

Värnamo kommun behöver hantera och spara personuppgifter om dig för att handlägga ärenden och fatta beslut som rör dig och för att fullgöra skyldigheter enligt lag.

Du har rätt att kontakta oss om du vill ha information om de uppgifter vi har om dig, för att begära rättelse, överföring eller för att begära att vi begränsar behandlingen, för att göra invändningar eller begära radering av dina uppgifter.

Du hittar mer information på www.varnamo.se/personuppgifter.